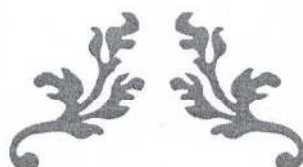

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

اقتصاد سیاسی بین الملل

International Political Economy

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه علوم اجتماعی

پیشنهادی کارگروه های تخصصی علوم سیاسی و علوم اقتصادی

بیت

نام رشته: اقتصاد سیاسی بین الملل

عنوان گرایش: -

گروه: علوم اجتماعی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کار گروه های تخصصی: علوم سیاسی و علوم اقتصادی

نوع مصوبه: تدوین

پیشنهادی: کار گروه های تخصصی علوم سیاسی و علوم اقتصادی

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۱۲/۰۱

برنامه درسی تدوین شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته اقتصاد سیاسی بین الملل در جلسه ۲۰۱ تاریخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۹ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی و همچنین در جلسه شماره ۹۵۱ تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۱ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب برنامه درسی یاد شده وارد دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی کشور پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر علی خاکی صدیق

دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

دکتر محمدرضا آهنگیان

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

دانشگاه علامه طباطبائی

برنامه درسی رشته

رشته اقتصاد سیاسی بین الملل

INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY

کارشناسی ارشد

تهیه کننده:

دکتر غلامرضا حداد، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

مشاوران:

دکتر امیرمحمد حاجی یوسفی، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

دکتر حسین سلیمی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

راه‌اندازی رشته «اقتصاد سیاسی بین‌الملل» (International Political Economy) در مقطع کارشناسی ارشد نشانه توجه به حوزه‌ای از دانش است که تاکنون در ایران به دلایل مختلفی مغفول مانده است. اقتصاد سیاسی، شاخه‌ای میان‌رشته‌ای و به تعبیری فرارشته‌ای که سنت‌هایی علمی ریشه‌داری در علوم اجتماعی را پرورانده بود، متأثر از تعارضات عمدتاً سیاسی و ایدئولوژیک در خلال قرون هجده و نوزده، به دو حوزه دانشی تخصصی اقتصاد و سیاست تفکیک شد؛ اما تحولات نیمه دوم قرن بیستم به تدریج موضع مدافعان ایدئولوژیک جدائی اقتصاد و سیاست را تضعیف کرد و اقتصاد سیاسی و اقتصاد سیاسی بین‌الملل احیا و بازسازی شده و رسماً به رشته‌هایی دانشگاهی بدل شدند.

در این میان اقتصاد سیاسی بین‌الملل متأثر از باور عمیق به پیوند دو حوزه اقتصاد و سیاست، در شرایطی که نظریه‌های جریان اصلی روابط بین‌الملل که صرفاً بر سیاست اعلی و قدرت سخت متکی بودند از درک و تبیین تحولات نیمه دوم قرن بیستم که در آن نقش اقتصاد و سرمایه در روابط بین دولت‌ها برجسته‌تر شده و مفاهیم جدیدی چون وابستگی متقابل و همگرایی در حال ظهور بودند ناتوان ماندند، به عنوان زیرشاخه‌ای از رشته روابط بین‌الملل متولد شد. اگرچه امروزه چند دهه از شکل‌گیری این رشته دانشگاهی در مهم‌ترین دانشگاه‌های جهان می‌گذرد اما در نظام دانشگاهی ایران همچنان این شاخه مطالعاتی میان‌رشته‌ای سودمند جایی نداشته و خلاء آن، چه در ابعاد شناختی و چه در ابعاد کاربردی احساس می‌شود. در راستای سیاست‌های کلان نظام آموزش عالی کشور در راه‌اندازی و گسترش رویکردهای میان‌رشته‌ای و کاربردی و نیز منطبق بر اهداف اصولی شورای تحول در علوم انسانی ناظر بر کارآمدی، روزآمدی، بومی‌سازی و اسلامی‌سازی علوم انسانی، دانشگاه علامه طباطبائی اقدام به تدوین این برنامه درسی در مقطع کارشناسی ارشد نموده است تا با عنایت به ظرفیت‌های علمی و انسانی موجود در بزرگ‌ترین دانشگاه علوم انسانی و اجتماعی کشور گامی مؤثر در رفع نیاز جامعه علمی و اجرایی کشور برداشته و افق‌های جدیدی را در این زمینه بگشاید.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

این برنامه درسی با هدف مطالعه اقتصاد سیاسی بین‌الملل به عنوان یک شاخه میان‌رشته‌ای و آکادمیک، به موازات مطالعه سیاست اقتصادمحور بین‌المللی و جهانی و اقتصاد سیاست‌محور بین‌المللی و جهانی به عنوان یک پدیده عینی طراحی شده است. از یک سو مباحث تئوریک و فلسفی اقتصاد سیاسی بین‌الملل مورد نظر این برنامه درسی بوده است و از دیگر سو واقعیت‌های جهانی و بین‌المللی که در ابعاد اقتصادی و سیاسی عمیقاً در هم تنیده شده‌اند. در این میان، منظر و کانون توجه این برنامه هم در تقویت ابعاد تئوریک و هم در انتخاب پدیده‌های دارای اولویت، مبتنی بر شاخص ایرانی اسلامی بوده است. به عبارت دیگر این برنامه بیش از هر چیز متوجه توانمندسازی ظرفیت تئوریک و توانایی تحلیلی و سیاست‌گذارانه کارشناسان متعهدی است که بتوانند منافع و مصالح ایران اسلامی را در جهان جدید و در حال تغییر پیگیری نمایند. طیف گسترده‌ای از موضوعات در ذیل این برنامه گنجانیده شده‌اند از مباحث تجاری و مالی بین‌المللی، موضوع سیاست‌گذاری اقتصادی خارجی، مباحث اقتصادی در مسائل امنیتی و نظامی بین‌المللی، مسائل بین‌المللی انرژی از منظر اقتصاد سیاسی، ابعاد مختلف مباحث حقوق بین‌المللی در اقتصاد سیاسی، مسائل اقتصاد سیاسی ایران در بستر اقتصاد سیاسی منطقه‌ای و جهانی و اقتصاد سیاسی مناطق مهم جهان گرفته تا رویکرد اسلام به اقتصاد سیاسی بین‌الملل و نیز نظریه‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل معاصر.

این رشته که از نظر خاستگاه، زیرشاخه‌ای از روابط بین‌الملل محسوب می‌شود از یک سو ریشه در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دارد و از دیگر سو متأثر از اقتصاد و اقتصاد بین‌الملل است؛ همچنین مرزهای این حوزه مطالعاتی بین رشته‌ای فضایی همپوشان در حقوق بین‌الملل، جامعه‌شناسی سیاسی و روان‌شناسی سیاسی دارد و البته از منظر کنشگر ایرانی، مطالعات اسلامی نیز می‌بایست نقش تعریف شده‌ای در رویکرد ایرانی اسلامی به آن داشته باشد. از آنجا که موضوعات مشمول این حوزه مطالعاتی طیف گسترده‌ای را شامل می‌شود در این برنامه به هدف پرهیز از پراکندگی در اجرا، خوشه‌های موضوعی علاوه بر موضوعات عام، به خوشه‌های «ایران و اقتصاد سیاسی بین‌الملل»، «حقوق و سازمان‌ها در اقتصاد سیاسی بین‌الملل»، «دیپلماسی، امنیت و اقتصاد سیاسی بین‌الملل» و «اقتصاد سیاسی منطقه‌ای» تفکیک شده‌اند تا خروجی‌های هر دوره انحصاراً در یکی از این خوشه‌ها تخصص‌نمایی حاصل کنند.

مهم‌ترین اهداف آموزشی رشته اقتصاد سیاسی بین‌الملل در مقطع کارشناسی ارشد عبارتند از:

- تربیت متخصصین و پژوهشگران کارآمد و حرفه‌ای در موضوعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل به‌نحوی که نیاز بخش‌های مختلف جامعه اعم از دولتی و خصوصی در تولید شناخت و تحلیل وضعیت موجود جهان را متکی به دانش بومی برطرف نموده و ظرفیت برقراری دیالوگ علمی با متخصصین این حوزه در سراسر جهان را داشته باشند.
- ایجاد امکان بهره‌مندی از ظرفیت علمی شاخه‌های مختلفی از علوم انسانی و اجتماعی که در تولید دانش و شناخت پدیده‌های بین‌المللی مفید و ضروری هستند اما تخصصی سازی و تفکیک کلاسیک آنها از یکدیگر، واقعیت یکپارچه بین‌المللی را چندپاره منعکس کرده است. به عبارت دیگر یکی از اهداف اصلی ایجاد رشته اقتصاد سیاسی بین‌الملل، بهره‌مندی از ظرفیت‌های همساز رشته‌های مختلف از جمله علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، اقتصاد، جامعه‌شناسی، حقوق و ... در تبیین و فهم پدیده‌های بین‌المللی و جهانی است.
- سازمان‌دهی و هدایت تلاش‌های تئوریک که ذیل اقتصاد سیاسی بین‌الملل در ایران انجام گرفته اما به دلیل نبود یک سنت آکادمیک مشخص تاکنون انباشتی و سازوار نشده است.
- مشارکت فعالانه در مناظره‌ها و تبادل اندیشه‌ها و ایده‌ها در زمینه اقتصاد بین‌الملل در سطح جهان از منظری ایرانی و اسلامی به هدف شکوفائی ظرفیت‌های داخلی و تأثیرگذاری بر روند جهانی تولید دانش در این حوزه.
- انجام پژوهش‌ها در قالب مقالات و پایان‌نامه‌ها متمرکز بر نیازهای جامعه و هدایت فرایندهای آموزش و پژوهش در اقتصاد سیاسی بین‌الملل به سمت حل مسائل و معضلاتی در کشور که تاکنون به دلیل ضعف تئوریک بی‌پاسخ مانده‌اند.

پ) ضرورت و اهمیت

امروزه بزرگ‌ترین و معتبرترین دانشگاه‌های جهان و حتی دانشگاه‌های مهم در منطقه، اقتصاد سیاسی بین‌الملل را در ذیل دانشکده‌ای مستقل و یا در قالب دپارتمان و یا رشته‌های تحصیلی در مقاطع مختلف ارائه می‌کنند و فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها از بازار کار چشمگیری در بخش‌های دولتی و خصوصی برخوردارند. این در حالی است که این رشته تاکنون در هیچ دانشگاهی در ایران ارائه نشده است و نیاز به متخصصینی در این حوزه که بتوانند از منظری جامع و با رویکردی کاربردی، دانش اقتصاد و سیاست را در راستای فهم مسائل کشور و سیاست‌گذاری و حل آن به کار گیرند، هم در دستگاه‌های اجرایی و هم در شرکت‌های بزرگ غیردولتی احساس می‌شود.

ایران به دلایل مختلفی دارای ظرفیت و پتانسیل بالایی در گشودن فضای آکادمیک در این حوزه مطالعاتی است. برخی از نقاط قوت ایران در این زمینه عبارتند از:

- قدمت رشته‌های علوم سیاسی، اقتصاد و روابط بین‌الملل در دانشگاه‌های کشور؛
- بین‌المللی بودن ذاتی ایران؛
- بهره‌مندی از دانشجویان مستعد و علاقه‌مند؛
- تلاش و تعصب علمی استادان؛
- افزایش تحقیقات و ادبیات اقتصاد سیاسی در سال‌های اخیر؛
- حمایت نظام آموزش عالی از تقویت میان‌رشته‌ای‌ها؛
- تقویت انجمن‌های علمی از سوی نظام آموزش عالی.

فرصت‌هایی نیز برای ایران در پرداختن به این حوزه‌ی میان‌رشته‌ای متصور است از جمله:

- محیط ملی و بین‌المللی مساعد جهت نیل به دانش کاربردی به هدف تطبیق با شرایط جهانی شدن اقتصاد؛
- ذخایر عظیم انرژی در ایران در واقع یک فرصت طلایی برای گسترش رشته‌های علمی‌ای فراهم می‌کند که در ارتباط با نفت و گاز بوده و نیازهای آن را برطرف می‌سازند؛
- ضرورت پرداختن به مقوله اقتصاد مقاومتی به عنوان یک زمینه راهبردی و ظرفیت‌سازی برای مقابله با پدیده تحریم‌های بین‌المللی که نزدیک به چهار دهه دامنگیر ایران بوده است؛
- میل به توسعه در ایران که جامعه و دولت را در کسب مقدمات نظری و کاربردی در این زمینه تحریک می‌نماید.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس جبرانی	۶ (معادل صفر)
دروس تخصصی	۱۲
دروس اختیاری	۱۶
رساله / پایان‌نامه	۴
جمع	۳۲

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگانی که این دوره را با موفقیت به اتمام برسانند می‌توانند در این حوزه‌ها به کار گرفته شوند:

- پژوهشگر در مؤسسات و مراکز تحقیقاتی مختلف دولتی و غیردولتی در حوزه‌های مرتبط؛

- کارشناس اقتصاد سیاسی در وزارت امور خارجه و بخش‌های بین‌المللی در وزارت نفت، وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، وزارت صنعت معدن و تجارت، وزارت راه و شهرسازی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت نیرو؛
- کارشناس و مشاور اقتصاد سیاسی در انواع بازارهای سرمایه به‌ویژه بورس و اوراق بهادار، شرکت‌های چندملیتی و شرکت‌های بزرگ داخلی با حوزه فعالیت بین‌المللی؛
- تحلیل‌گر اقتصاد سیاسی بین‌الملل در رسانه‌های گروهی؛

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
کارشناس اقتصاد سیاسی در وزارتخانه‌های مرتبط	جایگاه ایران در اقتصاد سیاسی بین‌الملل امروز، اقتصاد سیاسی و سیاست‌گذاری خارجی، دیپلماسی اقتصادی و مذاکرات تجاری بین‌المللی، اقتصاد سیاسی نفت و انرژی، اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
مشاور اقتصاد سیاسی در انواع بازارهای بین‌المللی سرمایه	اقتصاد بین‌الملل، اقتصاد کلان بین‌الملل، نظریه بازی‌ها و کاربرد آن در اقتصاد سیاسی بین‌الملل، آشنائی با نرم‌افزارهای کاربردی در پژوهش‌ها و تحلیل‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل
مشاور اقتصاد سیاسی در زمینه حقوق اقتصادی و سازمان‌های بین‌المللی	حقوق تجارت بین‌المللی، حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی، حقوق تطبیقی مالکیت معنوی و انتقال فناوری، سازمان‌های اقتصادی جهانی، فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای
مشاور اقتصاد سیاسی در حوزه‌های دفاعی و امنیتی	رژیم‌های بین‌المللی، اقتصاد سیاسی جنگ و صلح، اقتصاد سیاسی امنیت ملی
مشاور اقتصاد سیاسی در زمینه سیاست‌گذاری اقتصادی در مناطق مختلف جهان	اقتصاد سیاسی خاورمیانه، اقتصاد سیاسی آمریکای شمالی، اقتصاد سیاسی شرق آسیا، اقتصاد سیاسی اروپا، اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
پژوهشگری در مؤسسات پژوهشی و مراکز تحقیقاتی مختلف دولتی و غیردولتی	تمامی دروس
تحلیل‌گر اقتصاد سیاسی بین‌الملل در رسانه‌های گروهی	تمامی دروس

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

کلیه داوطلبانی که دارای مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های علوم سیاسی و علوم اقتصادی از یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری هستند می‌توانند با شرکت در آزمون ورودی کارشناسی ارشد در یکی از دو مجموعه «علوم اقتصادی» و «علوم سیاسی و روابط بین‌الملل» که توسط سازمان سنجش برگزار می‌شود، داوطلب ورود به دوره کارشناسی ارشد اقتصاد سیاسی بین‌الملل شوند.

در هر دوره ۵۰٪ از ظرفیت پذیرش به فارغ‌التحصیلان علوم اقتصادی و ۵۰٪ از ظرفیت پذیرش به فارغ‌التحصیلان علوم سیاسی در مقطع کارشناسی تخصصی می‌یابد. دانشجویان در هر ورودی می‌بایست ۶ واحد را به عنوان دروس جبرانی از میان دروس دوره قبل این رشته که در جدول دروس جبرانی (جدول شماره ۲) فهرست شده است در نیمسال اول بگذرانند.

مواد امتحانی و ضرایب هر مجموعه از دروس برای پذیرش در این دوره بدین شرح است:

مجموعه علوم اقتصادی	
عنوان	ضریب
زبان عمومی و تخصصی	۲
اقتصاد خرد	۲
اقتصاد کلان	۳
ریاضی	۱
آمار	۲
مجموعه دروس تخصصی (تجارت بین‌الملل، مالیه بین‌الملل، بخش عمومی، پول و بانکداری، اقتصاد اسلامی)	۳

مجموعه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل	
عنوان	ضریب
زبان عمومی و تخصصی	۲
مبانی علم سیاست	۱
اصول روابط بین‌الملل و سیاست خارجی	۳
اندیشه‌های سیاسی (غرب و اسلام)	۱
مسائل جهان سوم	۳
حقوق بین‌الملل عمومی	۱
سازمان‌های بین‌المللی	۱

فصل دوم
جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	اصول و مبانی روابط بین الملل ۱	۲	☒			۳۲			
۲.	اصول و مبانی روابط بین الملل ۲	۲	☒			۳۲			
۳.	مبانی علم سیاست	۲	☒			۳۲			
۴.	اقتصاد خرد	۲	☒			۳۲			
۵.	اقتصاد کلان	۲	☒			۳۲			
۶.	آمار برای اقتصاد	۲	☒			۳۲			

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.

- عناوین ۱ تا ۳ مختص دانشجویانی است که دارای مدرک کارشناسی اقتصاد هستند و عناوین ۴ تا ۶ مختص دانشجویانی است که مدرک کارشناسی علوم سیاسی دارند.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین الملل	۲	☒			۳۲			
۲.	اقتصاد سیاسی بین الملل با رویکرد اسلامی	۲	☒			۳۲			
۳.	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	۲	☒			۳۲			
۴.	جمهوری اسلامی ایران و نظام اقتصاد سیاسی بین الملل	۲	☒			۳۲			
۵.	اقتصاد بین الملل	۲	☒			۳۲			
۶.	اقتصاد سیاسی و سیاست گذاری خارجی	۲	☒			۳۲			

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری مشترک

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	نظریه های اقتصاد سیاسی	۲	☒			۳۲			
۲.	اقتصاد سیاسی مقایسه ای	۲	☒			۳۲			
۳.	اقتصاد کلان بین الملل	۲	☒			۳۲			
۴.	اقتصادسنجی	۲	☒			۳۲			
۵.	نظریه بازی ها و کاربرد آن در اقتصاد سیاسی بین الملل	۲	☒			۳۲		روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین الملل	
۶.	آشنائی با نرم افزارهای کاربردی در پژوهش ها و تحلیل های اقتصاد سیاسی بین الملل	۲			☒	۱۶	۳۲	روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین الملل	
۷.	زبان تخصصی*	۲	☒			۳۲			
۸.	کارورزی	۲		☒			۱۲۸		
۹.	اقتصاد سیاسی جهانی؛ منطقه گرایی و توسعه	۲	☒			۳۲			
۱۰.	تاریخ اقتصادی جهان	۲	☒			۳۲			

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱۱.	درس آزاد (موضوعات انتخابی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل)	۲	☒			۳۲			

لازم است در صورت تطابق با ضوابط اداری-آموزشی و نیز امکانات دانشگاه‌ها، در هر نیمسال ۳۲ ساعت آموزش زبان تخصصی به ارزش صفر واحد در برنامه آموزشی دانشجویان رشته اقتصاد سیاسی بین‌الملل در مقطع کارشناسی ارشد قرار گیرد.

الباقی دروس در قالب چهار خوشه «ایران و اقتصاد سیاسی بین‌الملل»، «حقوق و سازمان‌ها در اقتصاد سیاسی بین‌الملل»، «دیپلماسی، امنیت و اقتصاد سیاسی بین‌الملل» و «اقتصاد سیاسی منطقه‌ای» ارائه می‌شوند.

در هر دوره دانشجو می‌بایست ترکیبی از دروس مشترک اختیاری و دروس اختیاری یکی از خوشه‌ها در مجموع به میزان ۱۶ واحد بگذراند. برای ورودی‌های هر دوره، دروس اختیاری تنها می‌بایست از یکی از خوشه‌ها انتخاب شوند.

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری خوشه «ایران و اقتصاد سیاسی بین‌الملل»

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	اقتصاد سیاسی ایران از مشروطه تا پایان سلسله پهلوی	۲	☒			۳۲			نظریه‌های اقتصاد سیاسی
۲	اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران	۲	☒			۳۲			اقتصاد سیاسی ایران از مشروطه تا پایان سلسله پهلوی
۳	تاریخ روابط اقتصادی-سیاسی ایران	۲	☒			۳۲			
۴	سمینار مسائل اقتصاد سیاسی ایران و جهان	۲	☒			۳۲			

جدول (۶)- عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری خوشه «حقوق و سازمان‌ها در اقتصاد سیاسی بین الملل»

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد		تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱	حقوق تجارت بین المللی	۲	☒			۳۲		
۲	حقوق سرمایه گذاری بین المللی	۲	☒			۳۲		
۳	حقوق تطبیقی مالکیت فکری و انتقال فناوری	۲	☒			۳۲		
۴	سازمان های اقتصادی جهانی، فرامنطقه ای و منطقه ای	۲	☒			۳۲		
۵	دیپلماسی اقتصادی و مذاکرات تجاری بین-المللی	۲	☒			۳۲		اقتصاد سیاسی و سیاست-گذاری خارجی

جدول (۷) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری خوشه «دیپلماسی، امنیت و اقتصاد سیاسی بین‌الملل»

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	نظری/عملی		
۱.	دیپلماسی اقتصادی و مذاکرات تجاری بین‌المللی	۲	☒			۳۲				اقتصاد سیاسی و سیاست-گذاری خارجی
۲.	رژیم‌های بین‌المللی	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
۳.	اقتصاد سیاسی جنگ و صلح	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
۴.	اقتصاد سیاسی نفت و انرژی	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
۵.	اقتصاد سیاسی امنیت ملی	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	

جدول (۸) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری خوشه «اقتصاد سیاسی منطقه‌ای»

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	نظری/عملی		
۱.	اقتصاد سیاسی خاورمیانه	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	نظریه‌های اقتصاد سیاسی
۲.	اقتصاد سیاسی آمریکای شمالی	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	نظریه‌های اقتصاد سیاسی
۳.	اقتصاد سیاسی شرق آسیا	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	نظریه‌های اقتصاد سیاسی
۴.	اقتصاد سیاسی اروپا	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	نظریه‌های اقتصاد سیاسی
۵.	اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز	۲	☒			۳۲			نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین الملل	نظریه‌های اقتصاد سیاسی

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی: اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۱)		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Introduction to International Relations (1)	
☒ نظری ☒ جبرانی		دروس پیش‌نیاز:
☐ عملی ☐ تخصصی		دروس هم‌نیاز:
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	۲	تعداد واحد:
☐ رساله / پایان‌نامه	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول، مبانی، ماهیت، سیر تحول، موضوع قلمرو، مکاتب، مراحل و فرایندهای روابط بین‌الملل.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و کلیات:

تعریف مفاهیم:

روابط بین‌الملل؛

سیاست بین‌الملل / سیاست جهانی؛

سیاست خارجی؛

نظام بین‌الملل / جامعه بین‌الملل و نظم جهانی؛

۲. موضوع و قلمرو روابط بین‌الملل:

تاریخچه شکل‌گیری رشته و علم روابط بین‌الملل؛

ماهیت رشته روابط بین‌الملل؛

ابعاد، موضوعات و گرایش‌های فرعی.

واحدهای تحلیل؛

سطوح تحلیل؛

بازیگران بین‌المللی.

۳. رهیافت‌ها:

آرمان‌گرایی / لیبرالیسم / تکثرگرایی:

واقع‌گرایی؛

جهان‌گرایی؛

انتقادی؛

اسلامی.

۴. روش‌ها:

تجربی / تحلیلی / تاریخی /

رفتارگرایی/اثبات‌گرایی؛
فرا رفتارگرایی / فرا اثبات‌گرایی.

۵. مناظره‌ها:

مناظره اول: تقابل آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی؛
مناظره دوم: تقابل سنت‌گرایی و رفتارگرایی؛
مناظره سوم: تقابل نواقع‌گرایی و نولیبرالیسم؛
مناظره چهارم: تقابل خردگرایی با پس‌ساختارگرایی.

۶. قدرت ملی:

ماهیت و مفهوم قدرت؛
انواع و چهره‌های قدرت؛
گفتمان‌های قدرت؛
ارزیابی و برآورد قدرت؛
عناصر قدرت؛

۷. رفتارهای بازیگران در نظام بین‌الملل

موازنه قوا:

موازنه درون‌گرا؛
موازنه برون‌گرا؛
اتحادها؛

ائتلاف‌ها.

همراهی با قدرت هژمون

۸. امنیت ملی و بین‌المللی:

معنا و مفهوم؛
رویکردهای مختلف؛
ابعاد و وجوه؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به مبانی فرانظری و فلسفی در عین آموزش دقیق محتوای نظری درس؛ استفاده از مثال‌ها و شواهد عینی از جهان سیاست بین‌الملل با تمرکز بر مسائل ایران.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۹) اصول روابط بین‌الملل اسلامی، قم: اسراء.
۲. جمالی، حسین (۱۳۸۵) تاریخ و اصول روابط بین‌الملل، چاپ سوم، قم: زمزم هدایت.
۳. سیف‌زاده، حسین (۱۳۸۵) اصول روابط بین‌الملل (الف و ب)، چاپ پنجم، تهران: میزان.
۴. دهقانی فیروزآبادی، سید جلال (۱۳۸۵) اصول و مبانی روابط بین‌الملل ۱ و ۲، تهران: سمت.
۵. عامری، هوشنگ (۱۳۸۷) اصول روابط بین‌الملل، چاپ دوم، تهران: آگاه.
۶. قاسمی، فرهاد (۱۳۹۵) نظریه‌های روابط بین‌الملل و مطالعات منطقه‌ای، چاپ دوم، تهران: میزان.
۷. مشیرزاده، حمیرا (۱۳۹۵) تحول در نظریه‌های روابط بین‌الملل، چاپ یازدهم، تهران: سمت.
8. Richard Devetak, Anthony Burke, Jim George (2011). An Introduction to International Relations. Cambridge University Press.
9. Robert H. Jackson, Georg Sørensen (2016). Introduction to International Relations: Theories and Approaches. Oxford University Press.

عنوان درس به فارسی: اصول و مبانی روابط بین‌الملل (۲)		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد		Introduction to International Relations(2)	
نظری ☒	جبرانی ☒	دروس پیش‌نیاز:	
عملی ☐	تخصصی ☐	دروس هم‌نیاز:	
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با تئوری‌ها، استراتژی‌ها، اصول و عوامل مؤثر بر روابط بین‌الملل، دیپلماسی و سیاست خارجی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. منازعه و همکاری (جنگ و صلح):

منازعه و واگرایی:

معنا و مفهوم؛

انواع؛

علل و عوامل؛

بحران و مدیریت بحران‌های بین‌المللی؛

همکاری و همگرایی.

۲. اقتصاد سیاسی بین‌المللی و جهانی‌شدن:

اقتصاد سیاسی بین‌المللی:

رویکردها و رهیافت‌ها؛

شمال جنوب

مسائل و موضوعات.

رژیم‌های بین‌المللی؛

جهانی‌شدن و جهانی‌سازی.

۳. دین، فرهنگ، اخلاق و روابط بین‌الملل:

فرهنگ و روابط بین‌الملل؛

اخلاق و روابط بین‌الملل؛

دین و روابط بین‌الملل:

اسلام و روابط بین‌الملل؛

انقلاب اسلامی ایران و روابط بین‌الملل.

۴. سیاست خارجی و دیپلماسی:

-سیاست خارجی؛

معنا و مفهوم؛

نظریه‌های سیاست خارجی:

اسلامی؛

غیر اسلامی.

انواع سیاست خارجی:

آرمان‌گرایی؛

واقع‌گرایی؛

آرمان‌خواهی واقع‌بینانه.

منابع سیاست خارجی (عوامل تعیین‌کننده سیاست خارجی):

فردی؛

حکومتی و دیوانسالاری؛

اجتماعی (جامعه‌ای)؛

سیستمی:

نظام بین‌الملل؛

نظام منطقه‌ای؛

جهانی‌شدن و منطقه‌گرایی.

نهادها و ساختار تصمیم‌گیری در سیاست خارجی؛

الگوها و مدل‌های تصمیم‌گیری در سیاست خارجی؛

منافع ملی؛

اهداف ملی؛

نقش‌های ملی؛

راهبردها و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی؛

بحران و مدیریت بحران در سیاست خارجی؛

ابزارهای سیاست خارجی.

○ دیپلماسی:

معنا و مفهوم؛

انواع دیپلماسی:

عمومی؛

دفاعی؛

اقتصادی؛

فرهنگی؛

رسانه‌ای و دیجیتال؛

دیپلماسی شهری؛

دیپلماسی چندجانبه.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به مبانی فرانظری و فلسفی در عین آموزش دقیق محتوای نظری درس؛ استفاده از مثال‌ها و شواهد عینی از جهان سیاست بین‌الملل با تمرکز بر مسائل ایران.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جواد آملی، عبدالله (۱۳۸۹) اصول روابط بین‌الملل اسلامی، قم: اسراء.
۲. جمالی، حسین (۱۳۸۵) تاریخ و اصول روابط بین‌الملل، چاپ سوم، قم: زمزم هدایت.
۳. سیف‌زاده، حسین (۱۳۸۵) اصول روابط بین‌الملل (الف و ب)، چاپ پنجم، تهران: میزان.
۴. دهقانی فیروزآبادی، سید جلال (۱۳۸۵) اصول و مبانی روابط بین‌الملل ۱ و ۲، تهران: سمت.
۵. عامری، هوشنگ (۱۳۸۷) اصول روابط بین‌الملل، چاپ دوم، تهران: آگاه.
۶. قاسمی، فرهاد (۱۳۹۵) نظریه‌های روابط بین‌الملل و مطالعات منطقه‌ای، چاپ دوم، تهران: میزان.
۷. مشیرزاده، حمیرا (۱۳۹۵) تحول در نظریه‌های روابط بین‌الملل، چاپ یازدهم، تهران: سمت.
8. Richard Devetak, Anthony Burke, Jim George (2011). An Introduction to International Relations. Cambridge University Press.
9. Robert H. Jackson, Georg Sørensen (2016). Introduction to International Relations: Theories and Approaches.

عنوان درس به فارسی:		مبانی علم سیاست	
عنوان درس به انگلیسی:		introduction to Political Sciences	
دروس پیش‌نیاز:		☒ نظری ☒ جبرانی	
دروس هم‌نیاز:		☐ عملی ☐ تخصصی	
تعداد واحد:		۲	☐ نظری-عملی ☐ اختیاری
تعداد ساعت:		۳۲	☐ رساله / پایان‌نامه

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مبانی و نظریه‌های دانش سیاسی. در این درس دانشجویان با اصول علم سیاست، ساختار کلی قدرت و نظام‌های سیاسی، دولت، حکومت و شناخت مفاهیم مرتبط با دانش سیاسی در مکاتب مختلف از جمله اسلام آشنا خواهند شد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. کلیات

تعریف علم و سیاست و رابطه آنها با یکدیگر؛

تعاریف علم سیاست؛

علم سیاست و سایر علوم اجتماعی / انسانی؛

(اقتصاد، تاریخ، حقوق، جامعه‌شناسی، مدیریت، اخلاق، فلسفه، جغرافیا، روان‌شناسی، انسان‌شناسی، ارتباطات، نسبت دین و سیاست)

۲. مکاتب سیاسی مهم:

لیبرالیسم؛

سوسیالیسم؛

محافظه‌کاری؛

اسلام؛

۳. مفاهیم بنیادین در علم سیاست:

قدرت؛

اقتدار؛

نفوذ و سلطه؛

مشروعیت؛

دولت؛

حکومت؛

حاکمیت؛

ملت؛

ولایت؛

خلافت؛

امت و امامت؛

آزادی؛

عدالت؛

ایدئولوژی؛

منافع ملی؛

افکار عمومی؛

شهروندی؛

دموکراسی؛

مردم‌سالاری دینی.

۴. موضوعات اساسی علم سیاست:

نظریه‌های قدرت؛

نظریه‌های دولت؛

سیر تحول دولت؛

حکومت و اشکال تاریخی آن؛

احزاب، گروه‌های فشار و ذی‌نفوذ؛

مسائل جامعه مدنی؛

ابعاد سیاسی جهانی شدن؛

شکاف‌ها، منازعات و کشمکش‌های سیاسی اجتماعی؛

نیروهای اجتماعی و سیاسی؛

اسلام و سیاست در جهان معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به مبانی فرانظری و فلسفی در عین آموزش دقیق محتوای نظری درس؛ استفاده از مثال‌ها و شواهد عینی از جهان سیاست با تمرکز بر سیاست و حکومت در ایران.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ابوالحمد، عبدالحمید (۱۳۸۴) مبانی سیاست، چاپ دهم، تهران: قومس.

۲. تانسی، استوان دی (۱۳۷۹) مبانی علم سیاست، ترجمه حمیدرضا ملک‌محمدی، تهران: دادگستر.

۳. دوورژه، موریس (۱۳۹۵) اصول علم سیاست، ترجمه ابوالفضل قاضی، تهران: مؤسسه انتشاراتی امیرکبیر.

۴. روریش، ویلفرید (۱۳۹۳) سیاست به مثابه علم، ترجمه ملک‌یحیی صلاحی، چاپ هفتم، تهران: سمت.

۵. عالم، عبدالرحمن (۱۳۹۵). بنیادهای علم سیاست، چاپ بیست و هشتم، تهران: نشر نی.
۶. قوام، سید عبدالعلی (۱۳۸۸). سیاست‌شناسی: مبانی علم سیاست، چاپ هفتم، تهران: سمت.
۷. نبوی، سید عباس (۱۳۸۸). فلسفه قدرت، چاپ چهارم، تهران: سمت.
۸. هیوود، اندرو (۱۳۸۹). سیاست، ترجمه عبدالرحمن عالم، تهران: نشر نی.
9. Craig Parsons (2016). Introduction to Political Science. Pearson Education.
10. Alan G. Smith (2016). A Comparative Introduction to Political Science: Contention and Cooperation. Rowman & Littlefield Publishers.

عنوان درس به فارسی: اقتصاد خرد		عنوان درس به انگلیسی: Microeconomics	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:		☒ جبرانی ☒ نظری	
دروس هم‌نیاز:		☐ تخصصی ☐ عملی	
تعداد واحد:	۲	☐ اختیاری ☐ نظری-عملی	
تعداد ساعت:	۳۲	☐ رساله / پایان‌نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

فراگیری نظریات رفتار مصرف‌کننده و تولیدکننده، سازوکار اجمالی بازار و هزینه‌ها در اقتصاد سرمایه‌داری، نقد و بررسی آنها و رویکرد اسلامی و آشنایی با نمونه‌های کاربردی در اقتصاد جمهوری اسلامی ایران.

توضیحات: لازم است در ارائه مطالب به مباحث کاربردی و مثال‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل پرداخته شود تا محتوای دروس جهت‌گیری مشخصی به سمت مباحث اقتصاد سیاسی بین‌الملل داشته باشند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر علم اقتصاد
اصول و کاربرد علم اقتصاد
روش‌ها و پرسش‌های اقتصادی
بهینه‌سازی اقتصادی
مفاهیم تقاضا، عرضه و تعادل
۲. مبانی اقتصاد خرد
مصرف‌کنندگان و انگیزه‌ها
فروشنده‌گان و انگیزه‌ها
رقابت و دست‌نامرئی
تجارت
پیامدهای خارجی و کالاهای عمومی
نقش دولت در اقتصاد: مالیات‌گیری و تنظیم‌گری
بازارهای عواید تولید
۳. ساختار بازار
انحصار
نظریه بازی‌ها و بازی راهبردی
انحصار چندجانبه و رقابت انحصاری
۴. بده‌بستان‌ها مرتبط با زمان و خطرپذیری

اقتصاد اطلاعات

۶. حراجی‌ها و چانه‌زنی

۷. اقتصاد اجتماعی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به اینکه ۲ واحد اقتصاد خرد در دروس جبرانی به نوعی جایگزین ۴ تا ۶ واحد اقتصاد خرد در دوره کارشناسی اقتصاد است و لذا لازم است رویکرد جامع‌نگر در ارائه این درس حاکم باشد؛ استفاده از مثال‌های کاربردی از اقتصاد ایران متناسب با نیازهای دانشجویان اقتصاد سیاسی بین‌الملل.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

منبع اصلی:

- عجم‌اوغلو، دارون و دیگران (۱۳۹۷)؛ کلیات علم اقتصاد؛ ترجمه سید علیرضا بهشتی شیرازی و محمد حسین نعیمی پور؛ تهران: انتشارات روزنه
منابع تکمیلی:

۱. شاکری، عباس (۱۳۹۲). اقتصاد خرد ۲: نظریه‌ها و کاربردها؛ چ ۹، تهران: نشر نی، چاپ پنجم
۲. رجائی، سیدمحمدکاظم (۱۳۹۱) اقتصاد خرد با نگاهی به مباحث اسلامی؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۳. نوفرستی، محمد (۱۳۹۱) مبانی اقتصاد خرد با نگرشی به اقتصاد ایران؛ تهران: نشر رسا
۴. موریس، چارلز و اون فیلیس (۱۳۹۱) تحلیل اقتصادی: نظریه و کاربرد(اقتصاد خرد)؛ ترجمه اکبر کمیجانی و حسن سبحانی، چاپ ۱۴، تهران: انتشارات دانشگاه تهران
۵. سالواتوره، دومینیک؛ (۱۳۸۷) تئوری و مسائل اقتصاد خرد؛ ترجمه حسن سبحانی، تهران: نشر نگاه دانش
۶. لفت ویچ، ریچارد اچ. (۱۳۷۳) سیستم قیمت‌ها و تخصیص منابع تولیدی؛ ترجمه میرنظام سجادی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی
۷. فرگوسن، چارلز و جان گولد (۱۳۸۸) نظریه اقتصاد خرد؛ ترجمه محمود روزبهان، چاپ ۱۰، تهران: مرکز نشر دانشگاهی
۸. داوودی، پرویز. (۱۳۹۳) اقتصاد خرد؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)
۹. انصاری، محمدجعفر و دیگران (۱۳۹۳) درآمدی بر مبانی اقتصاد خرد با نگرش اسلامی؛ چاپ ۲، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۱۰. نظری، حسن آقا (۱۳۹۰) نظریه‌پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی، روش و تطبیق آن)؛ انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۱۱. هادوی نیا، علی اصغر (۱۳۸۲) انسان اقتصادی از دیدگاه اسلام؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۲. عزتی، مرتضی (۱۳۸۷) ایمان، عقلانیت و رضایت خاطر؛ تهران: مرکز پژوهش‌های اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس

۱۳. سیزده اندیشمند و اقتصاددان مسلمان (۱۳۷۵) مباحثی در اقتصاد خرد: نگرش اسلامی؛ ترجمه حسین صادقی؛ تهران، دانشگاه تربیت مدرس

۱۴. دادگر، یدالله (۱۳۷۸) نگرشی بر اقتصاد اسلامی: معرفت‌ها، ارزش‌ها و روش‌ها؛ تهران، پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

15. N. Gregory Mankiw (2008). Principles of Microeconomics. Cengage Learning

16. Trout Rader (2014). Theory of Microeconomics. Elsevier Science

17. Michael Veseth (2014). Introductory Microeconomics. Elsevier Science

عنوان درس به فارسی: اقتصاد کلان		عنوان درس به انگلیسی: Macroeconomics	
نوع درس و واحد			
■ جبرانی	■ نظری		
□ تخصصی	□ عملی		
□ اختیاری	□ نظری-عملی		
□ رساله / پایان‌نامه			
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف عمده دروس اقتصاد کلان ارائه نظریه‌ها و الگوهایی است که بتواند برای تحلیل و پیش‌بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و تراز پرداخت‌ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست‌های مناسب به‌منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت‌ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی‌های آنها را در این زمینه افزایش دهد. بنابراین تلاش می‌شود که در حد امکان، سازگاری نظریات و مباحث مطرح شده در اقتصاد مرسوم با دیدگاه‌های اسلامی و شرایط اقتصاد ایران نیز بررسی گردد.

توضیحات: لازم است در ارائه مطالب به مباحث کاربردی و مثال‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل پرداخته شود تا محتوای دروس جهت‌گیری مشخصی به سمت مباحث اقتصاد سیاسی بین‌الملل داشته باشند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر اقتصاد کلان
تعریف و اندازه‌گیری مقادیر کلی اقتصاد کلان
درآمدهای کلی
۲. رشد بلندمدت و توسعه
رشد اقتصادی
تفاوت در سطوح توسعه‌یافتگی
۳. تعادل در اقتصاد کلان
اشتغال و بیکاری
بازار اعتبارات
نظام پولی
نوسانات کوتاه‌مدت
سیاست‌های ضد‌چرخه‌ای در اقتصاد کلان
۴. اقتصاد کلان در یک اقتصاد جهانی
اقتصاد کلان و تجارت بین‌الملل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به اینکه ۲ واحد اقتصاد کلان در دروس جبرانی به نوعی جایگزین ۴ تا ۶ واحد اقتصاد کلان در دوره کارشناسی اقتصاد است و لذا لازم است رویکرد جامع‌نگر در ارائه این درس حاکم باشد؛ استفاده از مثال‌های کاربردی از اقتصاد ایران متناسب با نیازهای دانشجویان اقتصاد سیاسی بین‌الملل.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

منبع اصلی:

- عجم‌اوغلو، دارون و دیگران (۱۳۹۷)؛ کلیات علم اقتصاد؛ ترجمه سید علیرضا بهشتی شیرازی و محمد حسین نعیمی پور؛ تهران: انتشارات روزنه منابع تکمیلی:

۱. دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و ریچارد استارتز (۱۳۹۲) اقتصاد کلان، ترجمه دادگر، یدالله و محمدرضا منجذب، نشر آسیم، تهران.
۲. شاکری، عباس (۱۳۸۹) نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان؛ رافع، تهران.
۳. میرمعزی، سید حسین (۱۳۸۴) اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
۴. الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی (۱۳۷۸) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم.
۵. برانسون، ویلیام (۱۳۷۶) تئوری و سیاست‌های اقتصاد کلان ترجمه شاکری، عباس، نشر نی، تهران.
۶. توتونچیان، ایرج (۱۳۷۹) پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری توانگر، تهران.
۷. دیولیو، اوجین آ (۱۳۹۱) نظریه و مسائل اقتصاد کلان، ترجمه احمد جعفری صمیمی، دانشگاه مازندران، چاپ دهم.
۸. رحمانی، تیمور (۱۳۸۹) اقتصاد کلان نوین (ج اول)، انتشارات برادران، تهران.
۹. طبیبیان، محمد (۱۳۷۹) اقتصاد کلان مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه، تهران.
۱۰. عرب اندر، محمد (۱۳۷۵) الگوی اقتصاد بدون ربا؛ ترجمه فرزین وش، اسدالله، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، تهران.
۱۱. فراهانی فرد، سعید (۱۳۸۱) سیاست‌های اقتصادی در اسلام، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
۱۲. الحسنی، باقر و عباس میرآخور (۱۹۸۹) مقالاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه حسن گلریز، چاپ اول (۱۳۷۱) مؤسسه بانکداری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهران.
۱۳. راسخی، سعید و منتظری، مجتبی (۱۳۹۴). اثر بی ثباتی اقتصاد کلان بر عبور نرخ ارز: شواهدی از رگرسیون انتقال ملایم (STR)، مدل‌سازی تحقیقات اقتصادی، ۲۲، ۳۱-۷.
۱۴. راسخی سعید و امیر خانعلی پور (۱۳۹۱). تورم، رشد، نااطمینانی تورم و رشد در ایران: کاربردی از مدل گارچ چند متغیره. پژوهشنامه اقتصاد کلان، ۱۳، ۳۸-۱۳.

16. Mankiw, N. G., (2012) Macroeconomics, 8th edition, Worth Publishers, New York.
17. Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and M. Rafferty (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.
18. Robert J. Barro (1997). Macroeconomics. MIT Press.
19. G S Gupta (2004). Macroeconomics: Theory and Applications, 2e. Tata McGraw-Hill Education.

عنوان درس به فارسی: آمار برای اقتصاد		عنوان درس به انگلیسی: Statistics for Economics	
نوع درس و واحد			
■ جبرانی	■ نظری	دروس پیش‌نیاز:	
□ تخصصی	□ عملی	دروس هم‌نیاز:	
□ اختیاری	□ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
□ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم اساسی در علم آمار (آمار توصیفی، آمار احتمال و آمار استنباطی) و کاربرد آن به صورت تجربی؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. جمع‌آوری داده‌ها
جامعه‌ی آماری و ویژگی‌های آن
آمارگیری (سرشماری و نمونه‌گیری)
شمارش یا اندازه‌گیری صفت مورد مطالعه
نمادهای حاصل جمع و حاصل ضرب
بعضی از مقیاس‌های عددی (تغییر، رشد، شیب، شتاب و کشش)
معرفی بسته‌های نرم‌افزاری آماری (اکسل و مینی‌تَب)
۲. سازمان‌دهی داده‌ها
تشکیل جدول توزیع فراوانی (نقطه‌ای و فاصله‌ای)
ترسیم شکل توزیع فراوانی
۳. توصیف داده‌ها
شاخص‌های مرکزی و ویژگی‌های مهم آنها
شاخص‌های پراکندگی و ویژگی‌های آنها
شاخص‌های شکل و ویژگی‌های آنها
۴. آمار توصیفی چند متغیره
تشکیل جدول توزیع فراوانی مشترک
انواع فراوانی‌ها در توزیع مشترک
تعریف چند متغیر به‌طور هم‌زمان
واریانس یا کوواریانس
ضریب همبستگی
ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن
ضریب همبستگی کیفی یول
فاصله آماری و خوشه
۵. تغییر متغیر، نمودارهای کاربردی و گشتاورها
تغییر متغیر

تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی یک متغیره
تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی چند متغیره
نمودارهای کاربردی (پارتو و لورنز)
گشتاورها و ضریب‌های تصحیح شپارد
گشتاورهای مرکزی
گشتاورهای پراکندگی
گشتاورهای شکل
رابطه بین گشتاورهای مرکزی و پراکندگی
ضریب‌های تصحیح شپارد

۶. آشنایی با مفاهیم احتمال

تاریخچه شکل‌گیری احتمال

مفهوم ساده احتمال

آزمایش تصادفی، فضای نمونه‌ای، پیشامد و احتمال پیشامد

احتمال اجتماع پیشامدها و مفهوم دو پیشامد ناسازگار

احتمال اشتراک پیشامدها و مفهوم دو پیشامد مستقل

قضیه بیز

۷. مفاهیم متغیر تصادفی و توابع آماری

متغیر تصادفی، تابع چگالی احتمال و تابع توزیع احتمال متغیر ناپیوسته

متغیر تصادفی ناپیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگی‌های آنها

متغیر تصادفی پیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگی‌های آنها

۸. آشنایی با آمار استنباطی

تعریف آمار استنباطی، مفاهیم پارامتر و آماره

نمونه و مفهوم نظریه نمونه‌گیری

یک مثال ساده و مفهوم قضیه حد مرکزی

میانگین و انحراف معیار شاخص‌های مرکزی نمونه‌ای

میانگین و انحراف معیار شاخص‌های پراکندگی نمونه‌ای

۹. برآورد پارامتر

برآورد نقطه‌ای پارامترها و ویژگی‌های مطلوب آنها

برآورد نقطه‌ای میانگین جامعه و ویژگی‌های برآوردگر نقطه‌ای میانگین جامعه

برآورد نقطه‌ای واریانس جامعه و ویژگی‌های برآوردگر نقطه‌ای واریانس جامعه

برآورد فاصله‌ای پارامتر جامعه

برآورد فاصله‌ای میانگین در جامعه

برآورد فاصله‌ای تفاوت میانگین‌ها در جامعه

برآورد فاصله‌ای نسبت در جامعه

برآورد فاصله‌ای تفاوت نسبت‌ها در جامعه

برآورد فاصله‌ای واریانس در جامعه

برآورد فاصله‌ای نسبت واریانس‌ها

۱۰. آزمون فرضیه

خطای نوع اول و خطای نوع دوم

سطح معنا و سطح اطمینان، بتا و توان آزمون

آزمون فرضیه میانگین و آزمون فرضیه تفاوت میانگین‌ها در جامعه

آزمون فرضیه نسبت و آزمون فرضیه تفاوت نسبت‌ها در جامعه

آزمون فرضیه واریانس در جامعه

آزمون فرضیه نسبت واریانس‌ها در جامعه

۱۱. آنالیز واریانس

آنالیز واریانس یک‌عاملی

آنالیز واریانس دو عاملی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و برنامه زمانبندی جلسات؛ با توجه به زمینه عمدتاً ضعیف دانشجویان علوم سیاسی در دانش ریاضیات و آمار، لازم است در ارائه این ۲ واحد درسی ضمن توجه بر مبانی لازم جهت درک نسبی از این حوزه، بر توانمندسازی دانشجویان در مهارت‌هایی تمرکز گردد که در عمل برای انجام پژوهش‌های کمی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل به آن احتیاج خواهند داشت.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. اردن؛ تیموتی سی (۱۳۸۷)؛ آمار به زبان ساده: در پژوهش‌های آموزشی، روان‌شناسی و علوم اجتماعی؛ ترجمه عبدالوهاب خادمی شمامی؛ تهران: نشر نی

۲. نوفرستی، محمد؛ (۱۳۸۹) آمار در اقتصاد و بازرگانی؛ چاپ ۲، تهران: رسا

۳. ابونوری، اسمعیل؛ (۱۳۹۴) آمار احتمال و کاربرد آن؛ سمنان: دانشگاه سمنان

۴. سوری، علی؛ (۱۳۸۷) آمار، احتمال و استنتاج آماری در اقتصاد؛ تهران: نشر نور علم

5. Ron C. Mittelhammer (2013). Mathematical Statistics for Economics and Business. Springer Science & Business Media.

6. TR Jain, VK Ohri (2012). Statistics for Economics. FK Publications

عنوان درس به فارسی: روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین‌الملل		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد		Research Methods in International Political Economy	
☐ پایه	☒ نظری	دروس پیش‌نیاز:	
☐ عملی	☒ تخصصی	دروس هم‌نیاز:	
☐ نظری-عملی	☐ اختیاری	۲	تعداد واحد:
☐ رساله / پایان‌نامه		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

دستیابی به شناخت نسبی از مبانی معرفت‌شناختی در اقتصاد سیاسی و آموزش کاربردی روش‌های کمی، کیفی و ترکیبی در پژوهش‌های اقتصاد سیاسی؛ همچنین آشنائی عملی با فرایند پژوهش (پرسش‌های پژوهش، طرح پژوهش، نگارش گزارش پژوهش) و شیوه‌های نگارش مقالات و گزارش‌های پژوهشی؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نگارش طرح پژوهش:

انتخاب موضوع پژوهش

پرسش‌های پژوهش

انتخاب چارچوب نظری

تعیین متغیرها و شاخص‌ها

فرضیه‌سازی و انتخاب شیوه‌های آزمون فرضیه

مروری بر ادبیات پژوهش

سازمان‌دهی پژوهش

انواع شیوه‌های استنادی

۲. روش‌های کیفی پژوهش:

شیوه‌های گردآوری داده‌های کیفی:

انواع داده‌های اسنادی

داده‌های رسانه‌ای و برخط

انواع مصاحبه

گفتگوهای گروهی متمرکز

داده‌های مشاهده میدانی

شیوه‌های تحلیل داده‌های کیفی:

انواع تحلیل محتوای کیفی

انواع تحلیل گفتمانی

انواع تحلیل مضمون

نشانه‌شناسی

۳. روش‌های کمی پژوهش:

شیوه‌های گردآوری داده‌های کمی:

استفاده از بانک‌های اطلاعاتی

شاخص‌سازی و تولید داده‌های کمی

جامعه آماری و نمونه‌گیری

پرسش‌نامه

شیوه‌های تحلیل داده‌های کمی:

تحلیل محتوا

تحلیل‌های آماری توصیفی

تحلیل‌های آماری استنباطی

رگرسیون‌های دو متغیره و چند متغیره

۴. معرفی نرم‌افزارهای تحلیل کمی و کیفی پر کاربرد در اقتصاد سیاسی

۵. معرفی و کاربرد نظریه بازی‌ها در پژوهش‌های اقتصاد سیاسی:

بازی‌های ایستا با اطلاعات کامل

بازی‌های پویا با اطلاعات کامل

چانه‌زنی

بازی‌های تکراری

۶. روش‌های نوین تحلیل در اقتصاد سیاسی:

ردیابی فرایند

تحلیل کیفی مقایسه‌ای (QCA)

جبر بولی

تحلیل وابسته به مسیر

منطق فازی؛

۷. آینده‌پژوهی:

رویکردهای آینده‌پژوهشی:

اکتشافی

تصویرپرداز

هنجاری

روش‌های آینده‌پژوهی:

دیدهبانی آینده

دلفی

تجزیه و تحلیل روندها

تجزیه و تحلیل پیشران‌ها

سناریو پردازی

چشم‌اندازسازی

نقشه راه

پس‌نگری

مدلینگ

شبیه‌سازی

۸. نگارش گزارش پژوهش و مقالات پژوهشی؛

۹. اخلاق پژوهش؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به آموزش مهارت‌های کاربردی در انجام پژوهش‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

درس و تجهیزات سمعی و بصری

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. منوچهری، عباس و همکاران (۱۳۹۴)؛ رهیافت و روش در علوم سیاسی، چاپ هفتم، سمت؛
۲. سیدامامی، کاووس (۱۳۹۱)؛ پژوهش در علوم سیاسی: رویکردهای اثبات‌گرا، تفسیری و انتقادی؛ چاپ دوم، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و دانشگاه امام صادق (ع)
۳. مارش، دیوید؛ استوکر، جری (۱۳۹۵)؛ روش و نظریه در علوم سیاسی؛ ترجمه امیر محمد حاجی یوسفی؛ چاپ نهم؛ مطالعات راهبردی
۴. لمانت، کریستوفر (۱۳۹۶)؛ روش‌های پژوهش در روابط بین‌الملل؛ ترجمه علیرضا طیب، انتشارات چاپخش؛
۵. عبدلی، قهرمان (۱۳۹۱)؛ نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های اطلاعات ناقص، تکاملی و همکارانه)؛ سمت
۶. عبدلی، قهرمان (۱۳۸۶)؛ نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های ایستا و پویا با اطلاعات کامل)، انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران
۷. مردوخ، بایزید (۱۳۹۲)؛ روش‌شناسی آینده‌نگری، نشر نی
۸. بل، وندل (۱۳۹۵)؛ مبانی آینده‌پژوهی: تاریخچه، اهداف و دانش، علم انسانی برای عصر جدید؛ ترجمه مصطفی تقوی و دیگران؛ مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
۹. کلوتر، اودی؛ لینچ، سیسیلیا (۱۳۹۶) راهبردهای پژوهش از منظر سازه‌انگاری در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل؛ ترجمه حسین سلیمی و بهادر صادقی؛ نشر نی
۱۰. برنم، پیترو و دیگران (۱۳۹۰) روش تحقیق در علوم سیاسی؛ ترجمه میترا راه نجات؛ تهران: وزارت امور خارجه
۱۱. دلاپورتا، دوناتلا و کیتینگ، مایکل (۱۳۹۵)؛ نگاهی کثرت‌گرایانه به رویکردها و روش‌شناسی‌ها در علوم اجتماعی، ترجمه محمد جعفر جوادی ارجمند و مجید فرهام، تهران: روزنه
۱۲. شریفی، احمدحسین (۱۳۹۵) روش‌شناسی علوم انسانی اسلامی، تهران: صدرا
۱۳. ساعی، علی (۱۳۸۹) روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: سمت
۱۴. ساعی، علی (۱۳۹۲) عقلانیت دانش علمی؛ روش‌شناسی انتقادی، تهران: آگه
۱۵. ساعی، علی (۱۳۹۲) روش پژوهش تطبیقی با رویکرد تحلیل کمی، تاریخی و فازی، تهران: آگه
۱۶. ریگین، چارلز (۱۳۸۸) روش تطبیقی: فراسوی راهبردهای کمی و کیفی، ترجمه محمد فاضلی، تهران: آگه
17. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (۲۰۱۷). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage publications.
18. Avinash, K. Dixit, Nalebuff, Barry J. (1993) Thinking Strategically: The Competitive Edge in Business, Politics, and Everyday Life, w.w.norton& company

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سیاسی بین‌الملل با رویکرد اسلامی	
عنوان درس به انگلیسی:		International Political Economy : Islamic Approach	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با مبانی مکتب اسلامی، فقه اسلامی و تجربیات تحقق یافته جوامع اسلامی در حوزه اقتصاد سیاسی بین‌الملل، فراهم آوردن زمینه لازم برای دانشجوی مقطع ارشد جهت پژوهش در مسائل اقتصاد سیاسی بین‌الملل با رویکرد اسلامی، آشنایی با رویکردهای بدیل و رادیکال اقتصاد سیاسی بین‌الملل با تأکید بر رویکرد اسلامی.

تذکر: شماره منبع پیشنهادی متناسب با هر سرفصل، داخل پرانتز نوشته شده است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

رویکرد اسلامی به اقتصاد سیاسی بین‌الملل

۱. مکتب اسلام و اقتصاد سیاسی بین‌الملل (۳ و ۵)

اهداف حاکم بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل

اصول حاکم بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل [اصل مصلحت اسلام و مسلمین، اصل اولویت دولت‌ها و جوامع اسلامی، اصل رعایت عزت اسلامی، اصل استقلال اقتصادی، اصلی نفی استکبار و استعمار، اصل عدالت، اصل امانت و پابندی به تعهدات، اصل عدم سلطه‌پذیری و وابستگی، اصل نفی اصالت سود، اصل عدم مخالفت با ارزش‌های اخلاقی، اصل مسئولیت دولت اسلامی، اصل حرمت دوستی با کفار، اصل حرمت تشبه به کفار]

۲. فقه و حقوق اسلامی و اقتصاد سیاسی بین‌الملل (۴)

قواعد فقهی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

قاعده نفی سبیل [مفاد قاعده، مستندات قاعده (دلایل قرآنی، دلایل روایی، دیدگاه فقها)، مستثنیات قاعده، کاربرد قاعده

در اقتصاد سیاسی بین‌الملل، قاعده نفی سبیل در دیدگاه امام خمینی (ره)، جایگاه قاعده نفی سبیل در قانون اساسی]

قاعده لزوم [مفاد قاعده لزوم، ادله قاعده (عرف بین‌الملل، نصوص قرآنی، نصوص روایی)، کاربرد قاعده لزوم در اقتصاد

سیاسی بین‌الملل]

قاعده نفی عسر و حرج [مفاد قاعده، ادله قاعده در قرآن و اخبار و مبتنی بر اجماع و عقل، کاربرد قاعده در اقتصاد سیاسی

بین‌الملل]

قاعده حرمت اعانه بر اثم و عدوان [مفاد قاعده، ادله قاعده در قرآن و اخبار، دیدگاه فقها، کاربرد قاعده در اقتصاد سیاسی

بین‌الملل]

○ ملاحظات حقوقی معاهدات و قراردادهای بین‌الملل

مفهوم حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام

بررسی تاریخی قراردادهای بین‌المللی در اسلام

طبقه‌بندی قراردادهای بین‌الملل در حقوق اسلام

اصول حاکم بر قراردادهای بین‌المللی در اسلام

۳. تجربه و کنش جوامع مسلمین در محیط اقتصاد سیاسی بین‌الملل (نظام تحقق یافته بر ساخته از مبانی مکتب و فقه) (1، 2، 4، 6) اندیشه تحریم بیگانگان [مبانی و سیر تکوین اندیشه تحریم، واقعه رژی و تحریم تنباکو، اسناد و فتاوی تاریخی تحریم، اندیشه تحریم در رسائل سیاسی، جریان شناسی تحریم در تاریخ اقتصاد سیاسی بین‌الملل ایران] اندیشه خود کفایی و موازنه منفی [نهضت ملی شدن نفت، تأسیس بانک ملی برای نجات از استقراض خارجی، لغو قرارداد رویت، شرکت اسلامی اصفهان، اعلامیه های تاریخی علمای شیعه در تأیید و ترویج استقلال اقتصادی و خود کفایی، واکنش بیگانگان علیه اندیشه خود کفایی]

۴. ملاحظات اسلامی حاکم بر تجارت در اقتصاد سیاسی بین‌الملل (۳)

اهداف کلی حاکم بر تجارت بین‌الملل در اسلام

اصول کلی حاکم بر تجارت بین‌الملل در اسلام

محدودیت های حاکم بر تجارت بین‌الملل در اسلام

چارچوب نهادی اسلام برای تجارت در محیط اقتصاد سیاسی بین‌الملل

ضرورت فقهی تشکیل بازار مشترک اسلامی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

مسئولیت دولت اسلامی ناظر به تجارت در محیط اقتصاد سیاسی بین‌الملل [ولایت اقتصادی دولت در امر تجارت بین‌الملل]

۵. آراء اندیشمندان اسلامی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل [ابن خلدون و نظم جهانی، سید قطب و پارادایم بدیل حاکمیت، سید جمال الدین

اسدآبادی و استعمار، سید عبداللطیف شوشتری و استعمار، سلطان الواعظین و استعمار، آقا احمد کرمانشاهی و استعمار، ادوارد سعید و

استعمار، شیخ فضل الله نوری، امام خمینی (ره)، سید حسین نصر و...] (12، 13)

۶. رویکردهای انتقادی و رادیکال به اقتصاد سیاسی بین‌الملل (8، 12، 14، 15، 16، 18، 19)

رویکرد آنتونیو گرامشی

رویکرد نئو-گرامشی

رویکرد کارل پولانی

رویکرد آنالیست های فرانسوی [فرناند برودل و مکتب نظام جهانی]

رویکرد جوزف شومپتر

رویکرد پسا ساختار گرایی [پالان^۱ و توز^۲]

سنت رادیکال ضد استعماری [کارل مارکس، لئون تروتسکی^۳، دابلیو. ئی. بی. دیو بویس^۴، خوزه کارلوس ماریاتگویی^۵، هانا آرنت^۶،

فرانتس فانون^۷ و...]

۷. موضوعات جدید در اقتصاد سیاسی بین‌الملل با رویکرد اسلامی

اسلام و پسا استعمار گرایی (۹)

جهانی سازی، اسلام و مقاومت (۱۰ و ۱۲)

¹ Palan

² Tooze

³ Leon Trotsky

⁴ William Edward Burghardt Du Bois

⁵ José Carlos Mariátegui

⁶ Hannah Arendt

⁷ Frantz Fanon

اقتصاد جهانی و همگرایی کشورهای اسلامی (۹ و ۱۴)

نقش اسلام در نظم نوین جهانی (۹)

اسلام و اقتصاد سیاسی بین‌الملل: تصادم یا تعاون و همکاری (۹)

آموزه های اقتصاد مقاومتی در عرصه اقتصاد سیاسی بین‌الملل [با تأکید بر مفهوم درون‌زایی، برون‌گرایی و پیشرو بودن]

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ معرفی و استفاده از منابع متنوعی که بتواند به نحوی کامل تمامی مطالب سرفصل را پوشش دهند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. نجفی، موسی، (۱۳۹۶)، اندیشه تحریم و خودباوری: تحلیل متون و اسناد تاریخی اقتصاد مقاومتی در تحولات سیاسی ایران، تهران، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
۲. ابوطالبی، مهدی، (۱۳۹۵)، عالمان شیعه و صیانت از سرمایه های ملی، تهران، کانون اندیشه جوان.
۳. غفاری، هادی، (۱۳۹۶)، ملاحظات اسلامی در روابط تجاری مسلمانان، تهران، سمت.
۴. علوی، سید محمود، (۱۳۸۹)، مبانی فقهی روابط بین‌الملل، تهران، مؤسسه انتشارات امیر کبیر.
۵. جوادی آملی، عبدالله، (۱۳۹۷)، روابط بین‌الملل در اسلام، قم، اسراء.
۶. رجبی، محمد حسن، (۱۳۹۰)، مکتوبات و بیانات سیاسی و اجتماعی علمای شیعه، تهران، نشر نی.
۷. نجفی اصفهانی، نورالله (۱۳۹۶)، رساله مکالمات مقیم و مسافر: رساله‌ای در حکومت و اندیشه سیاسی، تهران، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
۸. عظیمی شوشتری، عباسعلی (۱۳۷۸)، حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام، قم، بوستان کتاب.
۹. رهدار، احمد (۱۳۹۱)، غرب‌شناسی علمای شیعه در تجربه ایران معاصر، قم، بوستان کتاب.
۱۰. سلیمی، عبدالحکیم، (۱۳۸۲)، نقش اسلام در توسعه حقوق بین‌الملل، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۱۱. پوراحمدی میبدی، حسین، شم آبادی، محمد (۱۳۹۰) مقدمه‌ای بر نظریه اقتصاد سیاسی اسلام، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
12. Jason P. Abbott and Owen Worth, Critical Perspectives on International Political Economy, Palgrave Macmillan; 2nd ed. 2002 edition.
13. Williams, M.S. (2017) Indonesia, Islam, and the International Political Economy: Clash or Cooperation? Routledge Studies on Islam and Muslims in Southeast Asia.
14. Evans, Tony. (2011) "The Limits of Tolerance: Islam as Counter-Hegemony?" Review of International Studies 37: 1751–73.
15. Barry K. Gills (2000), Globalization and the Politics of Resistance, Palgrave Macmillan, London.
16. Nassef Manabilang Adiong, Raffaele Mauriello and Deina Abdelkader (2019) Islam in International Relations Politics and Paradigms, Routledge.
17. Mustapha Kamal Pasha. (2017) Islam and International Relations Fractured Worlds, Routledge.

18. Birchfield, V. (1999) 'Contesting the hegemony of market ideology: Gramsci's good sense and Polanyi's double movement', in Review of International Political Economy.
19. Burnham, P. (1991) 'Neo-Gramscian hegemony and international order', in Capital & Class.
20. Cox, R. (1983) 'Gramsci, hegemony and international relations: An essay in method', in Millennium Journal of International Studies.
21. Cox, R. (1987) Power, Production and World Order: Social Forces in the Making of History (Columbia University Press) New York.
22. Gramsci, A. (1971) Selections from the Prison Notebook (Lawrence & Wishart) London.

عنوان درس به فارسی:		نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
عنوان درس به انگلیسی:		Theories and Theoretical Developments in International Political Economy	
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف این درس آشنا کردن دانشجویان با مکاتب نظری مختلف و تحولات آن در زیرشاخه مطالعاتی اقتصاد سیاسی بین‌الملل و نقد و بررسی آنها و نیز آشنائی با ارتباطات پویا میان بازارها، دولت‌ها، نهادها و جوامع مدنی در بستر روابط جهانی و منطقه‌ای است. این واحد درسی مکاتب نظری اصلی، مفاهیم و نیز موضوعاتی اساسی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل نظیر نهادهای بین‌المللی، تجارت بین‌الملل، مالیه بین‌الملل، توسعه بین‌الملل و تبعات و مناظرات ناشی از جهانی‌شدن را پوشش می‌دهد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر ظهور اقتصاد سیاسی بین‌الملل؛

عوامل بیرونی:

جنگ جهانی دوم

شکل‌گیری نظام برتون وودز و ظهور هژمونی ایالات متحده آمریکا

نقش صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت

تضعیف نظام برتون وودز و افول هژمونی ایالات متحده آمریکا

بحران نفتی دهه هفتاد میلادی

ظهور شرکت‌های چند ملیتی

بروز فزاینده وابستگی متقابل در اقتصاد سرمایه‌داری

ظهور اقتصادهای نوظهور شرق آسیا و آمریکای لاتین

منطقه‌گرایی اقتصادی

عوامل درونی:

احساس ضرورت ایجاد پیوند نظری میان حوزه‌های روابط بین‌الملل و اقتصاد بین‌الملل

ریچارد کوپر

چارلز کیندلبرگر

سوزان استرنج

ایجاد شبکه پژوهشی «گروه اقتصاد سیاسی بین‌الملل» در ۱۹۷۱

۲. رویکردهای نظری به اقتصاد سیاسی بین‌الملل:

مرکانتلیسم یا ناسیونالیسم اقتصادی؛

مرکانتلیسم کلاسیک

دولت‌گرایی

حمایت‌گرایی

مکتب ناسیونالیسم آلمانی

حمایت‌گرایی جدید

نئورئالیسم

لیبرالیسم؛

لیبرالیسم کلاسیک

کارکردگرایی و همگرایی

فرا ملی گرایی

وابستگی متقابل

همکاری و رژیم‌های بین‌المللی

نولیبرالیسم

ساختارگرایی تاریخی؛

امپریالیسم

وابستگی و وابستگی جدید

نظام جهانی

ساختارگرایی تاریخی گرامشین

مطالعات پساستعماری:

نظریه پساستعماری

شرق شناسی

توسعه بازاندیشانه

توسعه مشارکتی

نقد فرهنگی سیاست‌های توسعه

نقد اقتصادی سیاست‌های توسعه بین‌المللی و کمک‌های خارجی

نقد گفتمانی الگوهای توسعه غربی

نقد نظریه‌های جریان اصلی و انتقادی اقتصاد سیاسی بین‌الملل از منظر رویکرد اسلامی

طبقه‌بندی فراتر از نظریه‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل:

مکتب آمریکائی و جریان اصلی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

مکتب بریتانیایی و جریان انتقادی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

رویکردهای انتقادی جدید به اقتصاد سیاسی بین‌الملل: نظریه‌های سبز، فمینیستی و پسامدرن

۳. مناظرات مکاتب نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

اقتصاد سیاسی بین‌الملل رئالیستی:

چارلز کیندلبرگر و نظریه ثبات هژمونیک

رابرت گیلپین و نظم هژمونیک در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

نقد و بررسی اقتصاد سیاسی بین‌الملل رئالیستی

اقتصاد سیاسی بین‌الملل لیبرالیستی:

رابرت کوهن و جوزف نای: فراملی‌گرایی و وابستگی متقابل

استفن کراسنر و نظریه رژیم‌های بین‌المللی

پیتر کزنشتاین و اقتصاد سیاسی سیاست خارجی

نقد و بررسی اقتصاد سیاسی بین‌الملل لیبرالیستی

اقتصاد سیاسی بین‌الملل رادیکال/ساختارگرا:

امپریالیسم و مکتب وابستگی

والرشتاین و نظام-جهان تاریخی

گراشین‌ها و اقتصاد سیاسی بین‌الملل هنجاری: رابرت کاکس، استفن گیل، کیس وندریپجل
نقد و بررسی اقتصاد سیاسی بین‌الملل رادیکال

۴. مفاهیم و مسائل اصلی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
تجارت بین‌الملل
مالیه بین‌الملل
جهانی‌شدن و تبعات آن در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
شرکت‌های چند ملیتی
توسعه بین‌المللی و روابط شمال - جنوب
هژمونی و نظام هژمونیک در اقتصاد سیاسی بین‌الملل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ توجه به مبانی فرانظری و فلسفی مباحث در عین آموزش دقیق مباحث نظری؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم بطور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ریمنند سی میلر (۱۳۹۳)؛ اقتصاد سیاسی بین‌الملل جهان‌بینی‌های متعارض؛ ترجمه: محمدعلی شیرخانی، احمد فاطمی‌نژاد، علیرضا خسروی؛ تهران: سمت
۲. رونی پالان (۱۳۸۶)؛ اقتصاد سیاسی جهانی نظریه‌های معاصر، ترجمه: حسین پوراحمدی و ایوب کریمی؛ تهران: مهاجر
۳. اوبراین، رابرت، ویلیام، مارک (۱۳۹۵) اقتصاد سیاسی جهانی، ترجمه غلامعلی چگنی زاده و میترا راه نجات، تهران: مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه
۴. عبدالله قنبرلو (۱۳۹۵)؛ اقتصاد سیاسی بین‌الملل: نظریه‌ها، مسائل، تحولات؛ تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی
۵. روی اسمیت عماد الانیس و کریستوفر فاراندس (۱۳۹۵)؛ اقتصاد سیاسی بین‌الملل در سده بیست و یکم، ترجمه: امیرمحمد حاجی یوسفی و روح‌الله طالب آرانی، تهران: نشر مخاطب
۶. تقوی، مهدی (۱۳۷۹)، اقتصاد سیاسی بین‌الملل، تهران: پژوهشکده امور اقتصادی
۷. لارسون، توماس و دیوید اسکیدمور (۱۳۷۶)، اقتصاد سیاسی بین‌الملل؛ تلاش برای کسب قدرت و ثروت، ترجمه احمد ساعی و مهدی تقوی، تهران: نشر قومس
۸. بژورن هتته و دیگران (۱۳۸۵)؛ اقتصاد سیاسی بین‌الملل و جهانی‌شدن؛ ترجمه: حسین پوراحمدی؛ تهران: قومس
9. Joan Edelman Spero, Jeffrey A. Hart, (2009) The Politics of International Economic Relations, 7th edition, Wadsworth Publishing
10. Theodore H. Cohn (2005), Global Political Economy: Theory and Practice, Third Ed. New York: Longman;
11. Michael Weinstein, ed. (2005) Globalization: What's New? New York: Columbia University Press
12. Thomas Oatley (2010), Debates in International Political Economy. Longman/Pearson
13. Thomas Oatley (2010), International Political Economy. Fourth Edition Longman/Pearson
14. Gilpin, Robert (2003), Global Political Economy: Understanding International Economic Order, New Jersey: Princeton University Press

15. Jeffry Frieden, David Lake, and Lawrence Broz, Editors, (2010) International Political Economy: Perspectives on Global Power and Wealth, Fifth Edition, New York: W. W. Norton

عنوان درس به فارسی:		جمهوری اسلامی ایران و نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
عنوان درس به انگلیسی:		Islamic Republic of Iran and the international political economy system	
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

در این درس به مهمترین مسائل و چالش‌های پیش روی جمهوری اسلامی ایران در محیط نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل از جمله اقتصادسیاسی بین‌الملل بازارهای انرژی، تحریم‌های اقتصادی، نظام تسویه بین‌المللی پرداخته شده و آینده وضعیت این کشور در بستر تحولات سیستمی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ایران و اقتصادسیاسی بین‌الملل

ایران پیش از انقلاب و نظام اقتصادسیاسی بین‌الملل [با تأکید بر نظریه وابستگی]

انقلاب اسلامی ایران و نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل

خصیصه‌های ضداستعماری و ضدژمونی انقلاب در محیط اقتصادسیاسی بین‌الملل

انقلاب اسلامی و توزیع قدرت در اقتصادسیاسی بین‌الملل

انقلاب اسلامی و بازیگران حاضر در اقتصادسیاسی بین‌الملل [دولت‌ها، ملت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی]

۲. جمهوری اسلامی ایران اقتصاد سیاسی بین‌الملل انرژی

چشم‌اندازهای اقتصادسیاسی بین‌الملل برای بازارهای انرژی ایران

انرژی و شبکه‌های جهانی تولید

امنیت انرژی و تحولات آینده بازارهای نفت و گاز [تحولات عرضه و تقاضای جهانی نفت خام و مسئله امنیت انرژی،

سیاست‌های سرمایه‌گذاری در کشورهای صاحب ذخایر و راهبرد امنیت انرژی، سیاست‌های تجاری و راهبرد تأمین

امنیت انرژی]

منازعات انرژی و سیاست خارجی

قراردادهای نفتی و منافع ملی [قراردادهای امتیازی، مشارکتی و خدمت]

انتقال و توسعه فناوری در صنعت نفت ایران

ایران و بازیگران فرادولتی و فراملی در بازار نفت جهان:

سازمان اوپک

مجمع کشورهای صادرکننده گاز

آژانس بین‌المللی انرژی

شرکتهای چندملیتی نفتی

بورس‌های معاملات نفت

رژیم‌های قیمت‌گذاری بین‌المللی نفت و گاز

انرژی هسته‌ای ایران و منازعات بین‌المللی

- خروج ایران از اوپک و آثار آن در محیط اقتصادسیاسی بین‌الملل
ایران و اقتصادسیاسی انرژی‌های جایگزین در جهان
۳. جمهوری اسلامی ایران و اقتضائات نظم پساژئوپلیتیک در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
نقش ژئومونی در ثبات نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل
افول ژئوپلیتیک ایالات متحده آمریکا در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در افول ژئوپلیتیک ایالات متحده و نظم پساژئوپلیتیک اقتصادسیاسی بین‌الملل
جمهوری اسلامی ایران و رژیم‌های همکاری در نظم پساژئوپلیتیک اقتصادسیاسی بین‌الملل
۴. جمهوری اسلامی ایران و تحریم‌های بین‌المللی
مروری بر ادبیات نظری تحریم‌های بین‌المللی و مناظرات جاری [تعریف تحریم، اهداف تحریم، طبقه‌بندی تحریم‌ها]
تاریخچه تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران [ساختار تحریم‌ها، موضوع تحریم‌ها]
ارزیابی آثار و نتایج تحریم‌های اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران
راهکارهای پیشگیری، مقابله و خنثی‌سازی آثار و نتایج تحریم‌های بین‌المللی علیه جمهوری اسلامی ایران
کارآمدی تحریم‌های اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران
هزینه‌های تحریم برای دولت‌های تحریم‌گر و فرصت‌های تحریم برای جمهوری اسلامی ایران
۵. جمهوری اسلامی ایران و نظام تسویه و مبادلات مالی بین‌المللی
امکان سنجی، مزایا و معایب جایگزینی دلار در سرمایه‌گذاری‌ها و مبادلات مالی جمهوری اسلامی ایران
ارزیابی پیوستن ایران به رژیم‌های مالی بین‌المللی با تاکید بر گروه ویژه اقدام مالی (FATF)
ارزیابی مزایا و چالش‌های پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه
افول ژئومونی دلار
اقتصادسیاسی نظام ارزی جمهوری اسلامی ایران
۶. جمهوری اسلامی ایران و اقتصادسیاسی بین‌الملل تجارت
گات و نظام تجاری چندجانبه؛ تاریخچه تشکیل و سازوکار
ارزیابی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی [فرصت‌ها، تهدیدها و موانع]
جمهوری اسلامی ایران و موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای تجاری
ظرفیت‌ها و چالش‌های پیوستن ایران به سازمان اکو
ظرفیت‌ها و چالش‌های پیوستن ایران به پیمان همکاری‌های شانگهای
ظرفیت‌ها و چالش‌های پیوستن ایران به سازمان D۸ [بازار مشترک اسلامی]
ظرفیت‌ها و چالش‌های تجاری جنبش عدم تعهد
۷. اقتضائات جمهوری اسلامی ایران در منطقه‌گرایی و اتحاد درون یا در مقابل نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوند با اقتصاد جهانی
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوندهای منطقه‌ای با قدرتهای شرق
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوندهای منطقه‌ای با آسیای میانه و قفقاز
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوندهای منطقه‌ای با کشورهای حوزه خلیج فارس
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوندهای منطقه‌ای با کشورهای محور مقاومت
فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران در پیوندهای منطقه‌ای با حوزه تمدنی ایران فرهنگی
سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران و اقتضائات اقتصاد سیاسی بین‌الملل

ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با نهادهای اقتصادی بین‌المللی؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال تکنولوژی؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در جذب کمک‌های مالی خارجی؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در مدیریت بدهی‌های خارجی؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در تولید و توسعه تجارت؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در دیپلماسی اقتصادی با شرکتهای فراملیتی؛
 ارزیابی سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران در موضوع تحریم‌های اقتصادی؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان در قالب تقسیم کار هدفمند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
 آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دینی ترکمانی، علی (۱۳۹۰)؛ چشم‌انداز نظام اقتصاد بین‌الملل و جایگاه ایران در آن: رویکرد توسعه انتقادی و آینده‌پژوهی؛ تهران: انتشارات چاپ و نشر بازرگانی
۲. عادل، محمدحسین (۱۳۶۵)؛ اقتصاد بین‌الملل و بازرگانی خارجی ایران، ناشر: جهاد دانشگاهی
۳. شیرزاد، حمیدرضا (۱۳۹۲)؛ تاثیر جهانی شدن تئولیرال بر دولت تحصیلدار (رانیر) جمهوری اسلامی ایران از منظر اقتصاد سیاسی بین‌الملل، مطالعات روابط بین‌الملل (پژوهشنامه روابط بین‌الملل)، دوره ۶، شماره ۲۲؛ صص ۱۶۷ تا ۲۰۷.
۴. شاه‌آبادی، ابوالفضل (۱۳۸۶)؛ اثر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، تجارت بین‌الملل و سرمایه‌انسانی بر بهره‌وری کل عوامل اقتصاد ایران، جستارهای اقتصادی، شماره: بهار و تابستان ۱۳۸۶، دوره ۴، شماره ۷؛ صص ۹۹ تا ۱۳۴.
۵. فتاحی زاده ابوذری، امینی اشرف، تقوی نژاد سیدمجتبی (۱۳۸۹)؛ انقلاب اسلامی ایران و نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل جدید؛ تحقیقات سیاسی و بین‌المللی، شماره: بهار ۱۳۸۹، دوره ۲، شماره ۱؛ صص ۲۰۳ تا ۲۳۶.
۶. محمدی، حمیدرضا، غم‌پرور، احمد (۱۳۹۳)؛ نقش اقتصاد سیاسی بین‌الملل در تغییر ساختارهای حاکمیتی خاورمیانه با تاکید بر جایگاه انرژی ایران، شماره: زمستان ۱۳۹۳، دوره ۱۲، شماره ۴۳؛ صص ۵۷ تا ۸۰.
۷. میرترابی، سعید، خاوری نژاد، سعید (۱۳۹۳)؛ علل مهاجرت نخبگان از ایران از منظر اقتصاد سیاسی بین‌الملل (با تاکید بر دهه ۱۳۸۰)، تحقیقات سیاسی و بین‌المللی، شماره: تابستان ۱۳۹۳، دوره ۶، شماره ۱۹؛ صص ۱۹۹ تا ۲۳۳.
۸. صادقی، اکبر، دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، آجلی، هادی (۱۳۹۷)؛ بایسته‌های دیپلماسی انرژی ایران در نظام اقتصاد سیاسی بین‌الملل، مطالعات روابط بین‌الملل (پژوهشنامه روابط بین‌الملل)، شماره: پاییز ۱۳۹۷، دوره ۱۱، شماره ۴۳، صص ۷۳ تا ۱۰۵.
۹. امیدبخش، اسفندیار (۱۳۸۴)، اقتصاد سیاسی نظام تجارت جهانی و تجارت خارجی ایران، تهران، مؤسسه انتشاراتی روزنامه ایران
10. Thijs Van de Graaf et al. (۲۰۱۶). The Palgrave Handbook of the International Political Economy of Energy, Palgrave Handbooks in IPE.
11. Francisco Parra (۲۰۰۴). Oil Politics: a Modern History of Petroleum. I.B. Tauris & Co. Ltd.

12. Richard Nephew (۲۰۱۷). The Art of Sanctions, Columbia University Press.
13. Aghazadeh, Mahdieh (۲۰۱۴) International Sanctions and their Impacts on Iran's Economy, INTERNATIONAL JOURNAL OF ECONOMICS AND FINANCE STUDIES, Vol ۶, No ۲, PP. ۲۵. ۲۰۱۴ ISSN: ۸۰۵۵-۱۳۰۹
14. Alikhani, Hossein (۲۰۰۰), Sanctioning Iran, Anatomy of a Failed Policy, published in I.B.Tauris & Co Ltd.
15. Cordesman, Anthony H. and Gold, Bryan and Khazai, Sam and Bosserman, Bradley (۲۰۱۳) US and Iranian Strategic Competition Sanctions, Energy, Arms Control, and Regime Change, center for strategic and international studies, January ۲۲, ۲۰۱۳
16. Kaempfer, W.H. and Lowenberg, A.D., ۲۰۰۷. The political economy of economic sanctions, Handbook of Defense Economics, ۹۱۱-۸۶۷ ۲

عنوان درس به فارسی: اقتصاد بین‌الملل		عنوان درس به انگلیسی: International Economy	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☒	عملی ☐	-	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☐	نظری-عملی ☐	2	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		32	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس آشنائی دانشجویان با مباحث اقتصاد بین‌الملل در زمینه‌های تجارت و مالیه است. در این درس دانشجو با آشنا شدن به مباحث کلیدی در بازارهای ارز، مبادله کالا و خدمات و سیاست‌گذاری‌های تجارت و مالیه بین‌الملل با درکی که از اقتصاد کلان به دست می‌آورد در تجزیه و تحلیل بازارهای جهانی و اقتضائات آن توانائی کسب می‌کند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تجارت بین‌الملل

۱. نظریه‌های تجارت بین‌الملل

مقدمه: مروری تاریخی بر تجارت بین‌الملل: جهان پیش و پس از گات

آراء مرکانالیست‌ها درباره تجارت

نظریه مزیت مطلق

نظریه مزیت نسبی

نظریه هزینه فرصت و مزیت نسبی

دلایل و منافع حاصل از تجارت در حالت هزینه‌های ثابت

دلایل و منافع حاصل از تجارت در حالت هزینه‌های افزایش‌یابنده و کاهنده

منحنی‌های ارائه و بررسی تجارت بین‌الملل از دیدگاه عرضه و تقاضا

نظریه‌های جایگزین درباره تجارت

نظریه‌های جایگزین دیگر درباره تجارت و نقد نظریه هکشر-اولین

تحلیل دینامیک تجارت بین‌الملل

تجارت، توسعه و رشد اقتصادی

مناظره‌های جدید در تجارت بین‌الملل:

تجارت آزاد در مقابل تجارت عادلانه

آزادسازی تجاری، رشد، فقر و نابرابری

تجارت و جنسیت

تجارت، دستمزد و برون‌سپاری تولید

تجارت و محیط‌زیست

۲. سیاست‌های بازرگانی

موانع تعرفه‌ای و غیر تعرفه‌ای تجاری

ترتیبات تجاری منطقه‌ای، اتحادیه‌های تجاری و ادغام اقتصادی

مقررات تجاری و سیاست‌های صنعتی

جابجائی بین‌المللی عوامل تولید و بنگاه‌های چند ملیتی

سیاست‌های بازرگانی، مبادله نابرابر و کشورهای در حال توسعه

۳. مالیه بین‌الملل

نرخ ارز

بازار ارز خارجی

مدل‌های تعیین نرخ ارز

نظام پولی بین‌المللی

سیستم نرخ‌های ارز تحت نظام برتن وودز (پیدایش و تاریخچه صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی)

رژیم نرخ‌های ارز شناور و ترکیبی از رژیم‌های نرخ‌های ارز

تراز پرداختها

سیاست‌ها و روش‌های تعدیل

نظام‌های ارزی و بحران‌های پولی

سیاست اقتصاد کلان در یک اقتصاد باز

بانکداری بین‌المللی؛ ذخایر، بدهی و ریسک

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. رحیمی بروجردی، علیرضا (۱۳۹۳)؛ اقتصاد بین‌الملل (تجارت و مالیه بین‌الملل)؛ سمت (چاپ دوم)
۲. تقوی، مهدی (۱۳۷۹)، اقتصاد سیاسی بین‌الملل، تهران: پژوهشکده امور اقتصادی
۳. محترم دولتشاهی، طهماسب (۱۳۹۲)؛ اقتصاد بین‌الملل: تجارت بین‌الملل، مالیه بین‌الملل؛ انتشارات پشتون
۴. سالواتوره، دومینیک (۱۳۷۶)؛ تجارت بین‌الملل اقتصاد بین‌الملل (۱)؛ مترجم: حمیدرضا ارباب؛ نشر نی
۵. سالواتوره، دومینیک (۱۳۷۶)؛ مالیه بین‌الملل اقتصاد بین‌الملل (۲)؛ مترجم: حمیدرضا ارباب؛ نشر نی
۶. کاربو، رابرت (۱۳۹۶)؛ اقتصاد بین‌الملل؛ مترجم: هادی جمالیان و حمید اسدی، انتشارات بورس
۷. راسخی، سعید و دیگران (۱۳۹۱)؛ تئوری و مسائل تجارت بین‌الملل؛ انتشارات نور علم
8. Paul Krugman and Maurice Obstfeld, International Economics, Addison Wesley, 8th edition, 2009
9. Kevin P. Gallagher. "International Trade and Sustainable Development," in Handbook of Sustainable Development, ed. Neumayer, Eric. London: Edward Elgar, 2007: 413-430.

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی و سیاست‌گذاری خارجی		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy and Foreign Policy Making	
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☒ عملی ☐		دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با مبانی و اصول سیاست خارجی، فرایندهای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در سیاست خارجی و نقش دیپلماسی و سیاست خارجی در نیل به اهداف اقتصادی دولت‌ها و بسترسازی کنش‌گری دولت‌ها در اقتصاد سیاسی جهانی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. سیاست خارجی:

تعریف و دامنه مفهومی؛

اهداف سیاست خارجی؛

راهبردی و تاکتیکی؛

انواع اهداف راهبردی؛

انواع اهداف تاکتیکی؛

تدوین راهبرد و سیاست‌گذاری خارجی؛

تحلیل سیاست خارجی؛

رهیافت‌های خرد؛

رهیافت‌های کلان و سیستمی؛

رهیافت‌های ترکیبی سطوح تحلیل؛

رهیافت‌های سازه‌انگارانه و گفتمانی؛

منابع سیاست خارجی (عوامل سازنده سیاست خارجی):

شخصیت

نقش

اجتماعی

حکومتی

سیستمی

نهادهای ساختار تصمیم‌گیری در سیاست خارجی؛

ابزارهای سیاست خارجی؛

سیاست خارجی و منافع ملی؛

سیاست خارجی و اهداف ملی؛

سیاست خارجی و نقش‌های ملی؛

سیاست خارجی و ایدئولوژی؛

انواع سیاست خارجی؛

۲. دیپلماسی:

تعریف و دامنه مفهومی؛

انواع دیپلماسی:

کلاسیک، نوین، عمومی، مردمی، مجازی؛

سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، شهری، چندجانبه؛

۳. اقتصاد و سیاست خارجی:

ساختار اقتصاد داخلی و سیاست خارجی:

اقتضائات سیاست خارجی دولت‌ها با اقتصاد بازار (باز)؛

اقتضائات سیاست خارجی دولت‌ها با اقتصاد دولتی (بسته)؛

اقتضائات سیاست خارجی دولت‌های رانتیر و سرمایه‌داری‌های دولتی؛

بخش خصوصی و نیازهای اقتصادی سیاست خارجی؛

گروه‌های ذی‌نفوذ اقتصادی و سیاست‌گذاری خارجی؛

موانع غیراقتصادی در اقتصاد سیاست خارجی؛

۴. استراتژی‌های توسعه و سیاست خارجی:

سیاست خارجی مقایسه‌ای دولت‌های توسعه‌یافته و دولت‌های در حال توسعه؛

سیاست خارجی دولت‌ها با استراتژی توسعه‌ی درون‌زا و جایگزینی واردات؛

سیاست خارجی دولت‌ها با استراتژی توسعه برون‌زا و توسعه صادرات؛

سیاست خارجی توسعه‌گرا: اهداف، منابع و جهت‌گیری‌ها؛

۵. سیاست خارجی و منابع طبیعی:

نفت و گاز و سیاست‌گذاری خارجی؛

محیط‌زیست و سیاست‌گذاری خارجی؛

انرژی‌های جایگزین و سیاست‌گذاری خارجی؛

۶. سیاست خارجی، تجارت و مالیه بین‌المللی:

سیاست‌گذاری خارجی در ارتباط با نهادهای اقتصادی بین‌المللی؛

سیاست‌گذاری خارجی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال تکنولوژی؛

سیاست‌گذاری خارجی برای جذب کمک‌های مالی خارجی؛

سیاست‌گذاری خارجی برای مدیریت بدهی‌های خارجی؛

سیاست‌گذاری خارجی برای تولید و توسعه تجارت؛

سیاست‌گذاری خارجی و دیپلماسی اقتصادی با شرکت‌های فراملیتی؛

۷. سیاست‌گذاری خارجی و تحریم‌های اقتصادی؛

۸. مطالعه مقایسه‌ای اقتصاد سیاست خارجی: (ایالات متحده آمریکا، ژاپن، چین، هند، کره جنوبی، مالزی، ترکیه، روسیه، جمهوری اسلامی ایران، ونزوئلا،...)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد؛ تمرکز بر مثال‌های کاربردی و شواهد عملی در سیاستگذاری خارجی با تأکید بر سیاست خارجی ایران.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. خانی جوی آباد، محمود (۱۳۹۹)؛ اقتصاد سیاسی و سیاست خارجی؛ دنیای اقتصاد (وابسته به شرکت دنیای اقتصاد تابان)
۲. عبدالله قنبرلو (۱۳۸۶)؛ اقتصاد سیاسی مداخله گرانی در سیاست خارجی آمریکا؛ تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی
۳. اسلامیان، مجتبی، حبیبی، رحمان. (۱۳۹۹). اقتصاد سیاسی در سیاست خارجی ج.۱. ایران؛ با تأکید بر سیاست خارجی دولت توسعه‌گرا. فصلنامه روابط خارجی ۱۲(۲)، ۳۳۷-۳۶۵

4. Bruce Moon, (1987) "Political Economy Approaches to the Comparative Study of Foreign Policy" in Charles Herman et al. (eds), New Directions in the Study of Foreign Policy, Boston: Allen and Unwin
5. James O'Conner, (1973) The Fiscal Crisis of the State, New York: St. Martin's Press
6. Beth Simmons, (1994) Who Adjusts: Domestic Sources of Foreign Economic Policy During the Interwar Years, Princeton University Press
7. Krasner, Stephen D (1978), "A Statist Approach to the Study of Foreign Policy." In: Defending the National Interest: Raw Material Investments and U.S. Foreign Policy. Princeton, NJ: Princeton University Press
8. Milner, Helen V. (1987) "Resisting the Protectionist Temptation: Industry and the Making of Trade Policy in France and the United States During the 1970s." International Organization vol.41 no.4 (Autumn): 639-666.
9. Goldstein, Judith. (1989) "The Impact of Ideas on Trade Policy: The Origins of U.S. Agricultural and Manufacturing Policies." International Organization vol.43 no.1 (Winter): 31-71.
10. Hogenboom, Barbara. (2001) "Co-operation and Discord: NGOs and the NAFTA." In Non-State Actors in International Relations, edited by Bas Arts, Math Noortmann, and Bob Reinalda. Aldershot, England: Ashgate, 177-193.

نظریه‌های اقتصاد سیاسی		عنوان درس به فارسی:	
Theories of Political Economy		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی ☐ عملی ☐		دروس هم‌نیاز:	
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف این درس آشنائی دانشجویان با مبانی نظری و ریشه‌های تاریخی اقتصاد سیاسی و رویکردهای نظری رقیب در اقتصاد سیاسی از ابتدا تا به امروز و نقد و بررسی آنها، همچنین آشنائی با موضوعات اساسی در اقتصاد سیاسی نظیر دولت و بازار، تورم و بیکاری، فقر و نابرابری، کار و صنعت، اقلیت‌ها و تبعیض، جنسیت، آموزش و فرهنگ، و توسعه و تجارت بین‌الملل از منظری مقایسه‌ای میان مکاتب نظری و نیز با رویکردی انتقادی است.

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر اقتصاد سیاسی:
مبانی هستی‌شناختی و معرفتی اقتصاد سیاسی؛
تاریخ و ریشه‌های اقتصاد سیاسی؛
سیاست و اقتصاد: اهداف، حوزه‌های نهادی، بازیگران
دولت و بازار: نهادهای اقتصادی یا سیاسی؛
رویکردهای کلاسیک؛
۲. بنیان‌گذاران اقتصاد سیاسی کلاسیک:
توماس هابز
جان لاک
آدام اسمیت
توماس مالتوس
فردریک هایک
رابرت نوزیک؛
اصول اقتصاد سیاسی کلاسیک:
مکاتب جدید در اقتصاد سیاسی کلاسیک:
مکتب نئوآطریشی؛
مکتب طرفداران نظریه انتخاب عمومی؛
مکتب نئو کلاسیک؛
نقد و بررسی نظریه‌های اقتصاد سیاسی کلاسیک؛
۳. اقتصاد سیاسی رادیکال؛
بنیان‌گذاران اقتصاد سیاسی رادیکال:
ژان ژاک روسو
کارل مارکس
ادوارد برنشتاین
تورستن ویبلن
لنین

یورگن هابرماس

اصول اقتصاد سیاسی رادیکال؛

مکاتب جدید در اقتصاد سیاسی رادیکال:

مکتب اقتصاد سیاسی نهاد گرا

مکتب اقتصاد سیاسی اجتماعی

مکتب نظریه‌های پسامارکسیستی؛

نقد و بررسی نظریه‌های اقتصاد سیاسی رادیکال؛

۴. اقتصاد سیاسی محافظه‌کار؛

بنیان‌گذاران اقتصاد سیاسی محافظه‌کار:

ادموند برک

توماس کارلایل

ویلفردو پاره‌تو

جوزف شوپتر

لئو اشتراوس

مایکل اوکشات

اصول اقتصاد سیاسی محافظه‌کار؛

مکاتب جدید در اقتصاد سیاسی محافظه‌کار:

مکتب نئوفاشیستی

مکتب کورپوراتیستی

مکتب نومحافظه‌کاری

نقد و بررسی نظریه‌های اقتصاد سیاسی محافظه‌کار

۵. اقتصاد سیاسی لیبرالیسم مدرن؛

بنیان‌گذاران اقتصاد سیاسی لیبرالیسم مدرن:

جرمی بنتهام

جان استوارت میل

توماس هیل گرین

آلفرد مارشال

جان مینارد کینز

جان رالز

اصول اقتصاد سیاسی لیبرالیسم مدرن؛

مکاتب جدید در اقتصاد سیاسی لیبرالیسم مدرن:

اقتصاد سیاسی نئوکینزی

مکتب نئوکورپوراتیسم

اقتصاد سیاسی پساکینزی

نقد و بررسی نظریه‌های اقتصاد سیاسی محافظه‌کار

نقد و بررسی نظریه‌های اقتصاد سیاسی از منظر رویکرد اسلامی

۶. موضوعات اساسی در اقتصاد سیاسی از منظر رویکردهای مختلف:

دولت و بازار؛

تورم و بیکاری؛

فقر و نابرابری؛
کار و صنعت؛
اقلیت‌ها و تبعیض؛
جنسیت؛
آموزش و فرهنگ؛
توسعه و تجارت بین‌الملل؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کاپوراسو، جیمز ای، (۱۳۹۲) نظریه‌های اقتصاد سیاسی، مترجم: محمود عبدالله‌زاده؛ نشر ثالث
۲. کلارک، باری؛ (۱۳۹۴) اقتصاد سیاسی تطبیقی؛ مترجم: عباس حاتمی؛ انتشارات کویر
۳. بار، رمون (۱۳۷۵)، اقتصاد سیاسی، ترجمه منوچهر فرهنگ؛ انتشارات سروش
4. Charles Sackrey, Geoffrey Schneider, Janet Knoedler, (2013) Introduction to Political Economy, 7th edition, Dollars & Sense;
5. Barry R. Weingast, Donald A. Wittman, (2009) The Oxford Handbook of Political Economy, Oxford University Press

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی مقایسه‌ای		عنوان درس به انگلیسی: Comparative Political Economy	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی ☐	عملی ☐	دروس هم‌نیاز:	
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از این درس شناخت تنوع‌ها، تفاوت‌ها و شباهت‌های رابطه میان سیاست و اقتصاد یا دولت و بازار در جوامع مختلف است. اینکه چطور زمینه‌های سیاسی متفاوت به انتخاب‌های اقتصادی متفاوتی می‌انجامد و اینکه چه ارتباطی میان انواع رژیم‌های سیاسی با انواع نظام‌های اقتصادی و البته با میزان ثروت و فقر در جوامع مختلف وجود دارد، موضوع بررسی‌ها در این درس است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. رهیافت‌های رقیب در اقتصاد سیاسی مقایسه‌ای:

اقتصادی سیاسی لیبرالیسم کلاسیک

اقتصاد سیاسی محافظه‌کاری

اقتصاد سیاسی رادیکال

اقتصاد سیاسی لیبرال مدرن

۲. موضوعات مقایسه‌ای در رهیافت‌های رقیب:

دولت و بازار

تورم و بیکاری

فقر و نابرابری

کار و صنعت

اقلیت‌ها و تبعیض

جنسیت

آموزش و فرهنگ

توسعه و تجارت بین‌الملل

۳. گونه‌شناسی رژیم‌های سیاسی و اقتصادی:

توسعه‌یافتگی: نظام‌های دسترسی باز و اقتصاد سیاسی جوامع سرمایه‌داری پیشرفته:

انواع سرمایه‌داری

سرمایه‌داری بازار آزاد

سرمایه‌داری دولتی

دولت‌های رفاهی

سیاست‌های حزبی و دولت رفاهی

سیاست‌گذاری اقتصادی داخلی-خارجی در دولت‌های رفاهی

توسعه و بحران در سیاست‌های دولت رفاهی

جهانی‌شدن و سیاست‌های دولت رفاهی

سیاست‌های طبقاتی جدید و اصلاحات در سیاست‌های دولت رفاهی

نابرابری، سیاست‌های بازتوزیعی و تأمین اجتماعی در دموکراسی‌های سرمایه‌داری

مدیریت اقتصاد کلان و نظام حزبی و انتخاباتی در دموکراسی‌های سرمایه‌داری

نیروی کار، تشکلهای کارگری و مذاکره بر سر مزد در دموکراسی‌های سرمایه‌داری

نهادهای سیاسی، نهادهای اقتصادی، و رشد درازمدت در دموکراسی‌های سرمایه‌داری

رابطه دموکراسی و رشد اقتصادی

رابطه اندازه حکومت، رفاه و رشد اقتصادی

توسعه گرایی: نظام‌های دسترسی محدود و اقتصاد سیاسی جوامع در حال گذار:

گونه‌شناسی نظام‌های سیاسی و اقتصادی در جوامع در حال توسعه: نظام‌های دسترسی محدود شکننده، نظام‌های دسترسی محدود پایه، نظام‌های دسترسی محدود بالغ

گونه‌شناسی سیاست‌گذاری‌های توسعه در جوامع در حال توسعه

رویکرد کمونیستی

رویکرد دولت اقتدارگرای بوروکراتیک

رویکرد دولت توسعه‌گرا

رویکرد توسعه به مثابه آزادی

رویکردهای ضد توسعه

نهادهای توسعه

سرمایه‌گذاری خارجی در جوامع در حال توسعه

اصلاحات اقتصادی در جوامع در حال توسعه

سیاست‌های دولت رفاهی در جوامع در حال توسعه

سیاست‌های دموکراتیک و خدمات اولیه در جوامع در حال توسعه

رانت‌ریسم: نظام‌های سیاسی رانتیر و اقتصاد سیاسی رانت:

دولت رانتیر و رانت

فرهنگ رانت‌ریسم

اقتضائات و آسیب‌های اقتصاد سیاسی رانتی

رابطه اقتدارگرایی و رانت‌ریسم

رانت‌ریسم، بازار و نابازار

رانت‌ریسم و امکان‌سنجی توسعه

۴. جهانی‌شدن

تأثیرات جهانی‌شدن بر اقتصاد سیاسی جوامع پیشرفته صنعتی

تأثیرات جهانی‌شدن بر اقتصاد سیاسی جوامع در حال توسعه

جهانی‌شدن، فقر، بیکاری و نابرابری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کلارک، باری؛ (۱۳۹۴) اقتصاد سیاسی تطبیقی؛ مترجم: عباس حاتمی؛ انتشارات کویر
۲. نورث، داگلاس سی. و دیگران (۱۳۹۴)؛ سیاست، اقتصاد و مسائل توسعه در سایه خشونت؛ تهران: انتشارات روزنه
۳. نورث، داگلاس سی. (۱۳۹۶)؛ فهم فرایند تحول اقتصادی؛ با مقدمه‌ای از فرشاد مؤمنی؛ تهران: نشر نهادگرا
۴. عجم اوغلو، دارون؛ رابینسن، جیمز؛ (۱۳۹۴) ریشه‌های اقتصادی دیکتاتوری و دموکراسی؛ ترجمه: علی سرزعی، جعفر خیرخواهان؛ تهران: انتشارات کویر
۵. عجم اوغلو، دارون؛ (۱۳۹۶)، چرا کشورها شکست می‌خورند: سرچشمه‌های قدرت، فقر و ثروت؛ ترجمه: محسن میردامادی، محمدحسین نعیمی‌پور؛ تهران: انتشارات روزنه

6. Clift, Ben, (2014) Comparative Political Economy: States, Markets and Global Capitalism, Palgrave
7. Kindleberger, Charles P. (2003), Comparative Political Economy: A Retrospective, MIT Press
8. Menz, Georg, (2018), Comparative Political Economy: Contours of a Subfield, Oxford University Press
9. Lane, Jan-Erik, Ersson, Svante O. (1997), Comparative Political Economy: A Developmental Approach, Cengage Learning

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد کلان بین‌الملل	
عنوان درس به انگلیسی:		International Macroeconomics	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف عمده این درس آشنایی و تحلیل تأثیرات متقابل متغیرهای مهم اقتصادهای کلان ملی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و تراز پرداخت‌ها بر یکدیگر در سطح بین‌الملل و نیز تأثیر متقابل سازوکارهای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی کلان جهانی بر متغیرهای مهم اقتصادهای ملی است. در این درس مهمترین موضوعات سیاست‌گذاری‌های اقتصادی فراملی از جمله، عدم توازن جهانی در تراز پرداخت‌ها، تراز حساب‌های جاری و تراز تجاری، پایداری و ناپایداری حساب‌های جاری، ذخایر و سرمایه‌گذاری‌ها، تأثیرپذیری تولید اقتصادی از اعتبارات، دوره‌های تجاری در تولید اقتصادی، مکانیسم‌های جهانی قیمت‌گذاری ارز، مکانیسم‌های تعیین نرخ واقعی مبادله‌ها، ادغام بازارهای سرمایه جهانی و مواردی از این دست مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. عدم تعادل جهانی

حسابداری تراز پرداخت‌ها

تراز تجاری و حساب جاری

ترازهای تجاری و ترازهای حساب جاری در سراسر کشورها

عدم تعادل در تجارت کالا

حساب جاری و موقعیت خالص سرمایه‌گذاری بین‌المللی

تغییرات ارزیابی و موقعیت خالص سرمایه‌گذاری بین‌المللی

۲. پایداری حساب جاری

آیا یک کشور می‌تواند کسری تراز تجاری دائمی داشته باشد؟

آیا یک کشور می‌تواند کسری حساب جاری دائمی داشته باشد؟

پس انداز، سرمایه‌گذاری و حساب جاری

کسری حساب جاری با کاهش در موقعیت سرمایه‌گذاری بین‌المللی خالص

کسری حساب جاری به عنوان بازتاب کسری تجارت

حساب جاری به عنوان فاصله بین پس انداز و سرمایه‌گذاری

حساب جاری به عنوان فاصله بین درآمد ملی و جذب داخلی

محدودیت بودجه بین دوره ای

عملکرد برنامه

تخصیص بهینه بین مصرفی

شرط برابری نرخ بهره

تعادل در اقتصاد کوچک باز

تراز تجاری و حساب جاری

تعدیل در شوک‌های خروجی موقت و دائمی

تعدیل در شوک های خروجی موقت
تعدیل در شوک های خروجی دائمی
شوک های پیش بینی شده در درآمد
اقتصاد با ترجیحات لگاریتمی

۳. دوره های تجاری، نرخ بهره و حساب جاری
دوره های شوک های تجارت
دوره های شوک های تجاری، اطلاعات ناقص و حساب جاری
شوک های نرخ بهره جهانی

۴. تعیین کنندگی حساب جاری در یک اقتصاد تولیدی
تصمیمات سرمایه گذاری در شرکت ها
برنامه زمانبندی سرمایه گذاری
تصمیمات مصرفی خانوارها
اثر افزایش موقت بهره وری بر میزان مصرف
تأثیر افزایش پیش بینی بهره وری در آینده بر میزان مصرف
اثر افزایش نرخ بهره بر میزان مصرف
برنامه زمانبندی صرفه جویی
برنامه زمانبندی حساب جاری
موازنه در اقتصاد تولید
تعدیل حساب جاری با تغییرات نرخ بهره جهانی
تعدیل حساب جاری با افزایش موقتی بهره وری
تعدیل حساب جاری با پیش بینی افزایش بهره وری در آینده
موازنه در اقتصاد تولید: رویکرد جبری
تعدیل در افزایش نرخ بهره جهانی
سازگاری با افزایش موقتی بهره وری
تعدیل نسبت به افزایش پیش بینی شده در آینده
دوره های تجاری در اقتصاد تولید
اکتشافات عظیم نفت، پس انداز، سرمایه گذاری و حساب جاری

۵. عدم اطمینان و حساب جاری
تعدیل بزرگ
علل تعدیل بزرگ
تعدیل بزرگ و ظهور عدم توازن حساب جاری
اقتصاد آزاد با عدم قطعیت
بازارهای دارایی کامل و حساب جاری

۶. نرخ واقعی ارز و برابری قدرت خرید

قانون تک قیمتی

برابری قدرت خرید

نرخ مبادله PPP

نرخ مبادله PPP و مقایسه سطح زندگی

کشورهای ثروتمند گرانتر از کشورهای فقیر هستند

برابری قدرت خرید نسبی

آیا PPP نسبی در طولانی مدت باقی می ماند؟

آیا PPP نسبی در کوتاه مدت باقی می ماند؟

کالاهای غیر قابل مبادله و انحراف از برابری قدرت خرید

موانع تجاری و نرخ‌های واقعی ارز

ارجحیت خرید کالای داخلی و نرخ واقعی ارز

شاخص‌های قیمت و استانداردهای زندگی

۷. عوامل تعیین کننده نرخ واقعی ارز

مدل TNT

توقف‌های ناگهانی

مدل TNT با تولید بخشی

تفاوت‌های بهره‌وری و نرخ واقعی ارز: مدل بالاسا-ساموئلسون

۸. ادغام بازار سرمایه بین‌المللی

برابری نرخ بهره پوشش یافته

برابری نرخ بهره پوشش نیافته

برابری نرخ بهره واقعی

همبستگی پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

۹. کنترل سرمایه

کنترل سرمایه و اختلاف نرخ بهره

اثرات اقتصاد کلان کنترل‌های سرمایه

اثرات کنترل سرمایه بر میزان مصرف، پس‌انداز و حساب جاری

اثرات کنترل سرمایه بر سرمایه‌گذاری

پیامدهای رفاهی کنترل سرمایه

محدودیت‌های کمی در جریان سرمایه

اثرات جانبی استقرار و کنترل‌های بهینه سرمایه

تحرك سرمایه در یک اقتصاد بزرگ

کنترل بهینه سرمایه در یک اقتصاد بزرگ

عمل متقابل

۱۰. کسری دوگانه: سیاست مالی و حساب جاری

بخش دولتی در یک اقتصاد آزاد

تعادل ریکاردوئی

هزینه های دولت و کسری حساب جاری
شکست تعادل ریکاردوئی
محدودیت های استقراض
اثرات بین نسلی
انحراف مالیاتی
کسری های دوقلو
کسری های دوقلو در ایالات متحده
مفاهیم قابل آزمایش از فرضیه کسری دوقلو

۱۱. اقتصاد کلان بدهی خارجی

صرف ریسک کشوری
چرا کشورها به بدهی های خارجی خود افتخار می کنند؟
بحران بدهی کشورهای در حال توسعه دهه ۱۹۸۰
تجدید حیات جریان سرمایه به کشورهای در حال توسعه در دهه ۱۹۹۰
بار بدهی ها
طرح های کاهش بدهی
بخشش یک جانبه بدهی
تراکم بدهی های بیش از حد
مسئله سواری مجانی در بخشش بدهی
بازخرید بدهی شخص ثالث

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس به همراه تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آرگی، ویکتور (۱۳۸۱)؛ اقتصاد کلان بین الملل؛ مترجمان: مسعود هاشمیان اصفهانی، سیف الله صادقی یارندی، غلامرضا آزاد، ناشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

- Ferrara, Laurent, Hernando, Ignacio, Marconi, Daniela (Eds.) (2018), International Macroeconomics in the Wake of the Global Financial Crisis, Springer International Publishing
- Obstfeld, Maurice, Rogoff, Kenneth (1996), Foundations of International Macroeconomics, MIT Press
- Makin, AJ (2002) International Macroeconomics, Addison-Wesley Longman Ltd
- Schmittgrohe, stephanie, uribe, martin, woodford, michael (2019), International Macroeconomics, in: <http://www.columbia.edu/~mu2166/UIM/>

عنوان درس به فارسی:		اقتصادسنجی	
عنوان درس به انگلیسی:		Econometrics	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با جنبه‌های مقداری نظریه‌های علم اقتصاد و افزایش توانایی آنان در بکارگیری ابزارهای ریاضی آماری در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی در قالب مراحل تصریح، تخمین، آزمون فرضیه و پیش‌بینی تحت شرایطی که فروض کلاسیک برقرار باشد. تاکید این دوره علاوه بر مبانی نظری، ارائه مثال‌های کاربردی براساس داده‌های ایران در اقتصاد بین‌الملل است تا دانشجویان بتوانند ضمن درک مسائل مربوط به اقتصادسنجی، به انجام تحقیقات تجربی در حوزه مسائل ایران در اقتصاد سیاسی بین‌الملل قادر باشند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ماهیت و روش شناسی اقتصادسنجی
- آشنایی با تعاریف و مفاهیم اقتصادسنجی
اقتصادسنجی و رابطه آن با نظریه‌های اقتصاد و اقتصاد ریاضی
وابستگی آماری و تابعی
مدل‌های اقتصادسنجی و ماهیت جمله اختلال
- مدل‌های رگرسیون ساده خطی با یک متغیر توضیحی
مدل‌های رگرسیون با عرض از مبدا
روش حداقل مربعات معمولی
ویژگی خط برازش
معیارهای خوبی برازش
فرض‌های مربوط به جمله اختلال در مدل رگرسیون
خواص برآوردکننده‌های حداقل مربعات (ویژگی‌های آماری تخمین زننده‌های روش حداقل مربعات در نمونه‌های کوچک)
اثبات قضیه گوس-مارکوف
مدل‌های رگرسیون خطی گذرنده از مبدا
روش حداقل مربعات معمولی
ویژگی خط برازش
معیارهای خوبی برازش
- استنباط آماری
آزمون فرضیه در مورد تخمین ضرایب رگرسیون
قیود متفاوت و آزمون‌های فرضیه مرتبط با آنها
جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون
رابطه میان t ، F و R^2
استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی
- تفسیر ضرایب
اشکال متفاوت تبعی و تفسیر آنها

ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیش گفته

۶. تغییر در مقیاس اندازه گیری و تاثیر آن بر برآزش‌ها
تغییر در مقیاس اندازه متغیرهای مستقل
تغییر در مقیاس اندازه متغیر وابسته
تغییر در مقیاس اندازه‌گیری متغیرهای مستقل و وابسته
ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیش گفته
۷. مدل‌های رگرسیون ساده خطی با دو متغیر توضیحی
فروض کلاسیک در مورد جملات اختلال
روش حداقل مربعات معمولی در برآورد پارامترها
ویژگی خط برآزش
فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها
جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون
معیار خوبی برآزش
ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده
تفسیر ضرایب جزئی
مفهوم اثر خالص و اثر ناخالص
تصمیم برای ورود متغیر اضافی با کمک جدول آنالیز واریانس
آزمون‌های قیود متفاوت
آزمون برابری ضرایب
آزمون بازدهی ثابت به مقیاس در توابع کاب-داگلاس
استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی
ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیش گفته
۸. مدل‌های رگرسیون چند متغیره به روش ماتریسی
فروض کلاسیک
برآورد پارامترها به روش حداقل مربعات معمولی
خواص برآوردکننده‌ها و اثبات قضیه گوس-مارکوف
ویژگی مجانبی تخمین زننده‌های روش حداقل مربعات
فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها
جدول آنالیز واریانس
پیش‌بینی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم

پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس به همراه تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. درخشان، مسعود (۱۳۹۶) اقتصادسنجی: تک معادلات با فروض کلاسیک؛ تلخیص دو مجلد قبلی در یک مجلد توسط عاطفه تکلیف؛ انتشارات سمت
۲. گجراتی، د (۱۳۹۲) مبانی اقتصاد سنجی؛ ترجمه ابریشمی، ح؛ جلد اول؛ انتشارات دانشگاه تهران؛ چاپ هشتم
۳. سوری، علی (۱۳۹۰) اقتصاد سنجی مقدماتی (جلد ۱) تهران: انتشارات فرهنگ شناسی
۴. جانستون، ج. دیناردو، ج (۱۳۹۲) روش‌های اقتصاد سنجی (جلد ۱) ترجمه اهرامی، ف و ع.ا. خسروی‌نژاد، جلد اول. همدان: انتشارات نورعلم
۵. عباسی نژاد، حسین (۱۳۸۰) اقتصاد سنجی؛ انتشارات دانشگاه تهران
- منابع مرتبط:
۷. شیرین‌بخش، ش (۱۳۸۶) اقتصادسنجی، رهیافت کاربردی؛ تهران: آوای نور
۸. تشکینی، ا (۱۳۹۳) اقتصادسنجی کاربردی به کمک مایکروفت؛ تهران: انتشارات الغدیر
9. - Dougherty, C. (۲۰۱۵) Introduction to Econometrics. Fourth Edition
10. - Johnson, A., M. Johnson and R. Buse (۱۹۸۷), Econometrics: Basic and Applied, MacMillan. [HB۱۳۹.J۶۳]
11. - Maddala, G. S. (۱۹۸۸), Introduction to Econometrics, McGraw-Hill. [HB۱۳۹.M۵۳] -Mirer, T. W. (۱۹۸۸), Economic Statistics and Econometrics, ۲nd edition, MacMillan. [HB۱۳۷.M۵۷]
12. -Pindyck, R. S. and D. L. Rubinfeld (۱۹۸۱), Econometric Models and Econometric Forecasts, ۲nd edition, McGraw-Hill. [HB۳۷۳۰.P۵۴]
13. - Wooldridge, J. Introductory Econometrics: A modern approach. ۲e

عنوان درس به فارسی:		نظریه بازی‌ها و کاربرد آن در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
عنوان درس به انگلیسی:		Game Theory and International Political Economy	
دروس پیش‌نیاز:		روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
دروس هم‌نیاز:		-	
تعداد واحد:	۲		
تعداد ساعت:	۳۲		
		نوع درس و واحد	
		پایه ☐ نظری ☒	
		تخصصی ☐ عملی ☐	
		اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنا کردن دانشجویان با نظریه‌ی بازی‌ها و انواع آن و کاربرست آن در موضوعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل

پ (مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نظریه بازی‌ها و مفاهیم آن

نظریه بازی‌ها چیست؟

مفروضات، مفاهیم و اصطلاحات

تفاوت میان تصمیم‌گیری و بازی

طبقه‌بندی نظریه بازی‌ها

موارد استفاده از نظریه بازی‌ها

۲. بازی‌های ایستا با اطلاعات کامل

نشان دادن بازی ایستا با اطلاعات کامل در فرم استراتژیک

تعادل استراتژی کاملاً غالب، حذف پیاپی استراتژی‌های کاملاً مغلوب

تعادل نش استراتژی خالص

تعادل نش استراتژی مختلط

بازی‌های کاملاً رقابتی و تعادل Min-Max / Max-Min

ارزیابی جواب

رابطه بین تعادل نش با سایر جواب‌ها

۳. کاربردهای بازی‌های ایستا با اطلاعات کامل

کاربردهایی از بازی‌های ایستا با اطلاعات کامل

بازی بازار انحصار دو جانبه و چند جانبه کورنو

بازی بازار انحصار دو جانبه و چند جانبه برتراند

بازی انحصار دو جانبه با محدودیت ظرفیت تولید

مدل بهره برداری از منابع مشاع

مدل مکان یابی

مدل رأی‌گیری

مدل تبلیغات

مدل جرم و پلیس

۴. بازی‌های پویا با اطلاعات کامل

نشان دادن بازی پویا در فرم بسط یافته

پیشینه بازی، مجموعه‌های اطلاعاتی، بازی‌های پویا با اطلاعات تمام و ناتمام

فرم‌های استراتژیک بازی‌های پویا

تبادل نش فرم استراتژیک بازی

فرم بسط یافته و استنتاج معکوس

تبادل نش کامل در بازی‌های فرعی

مدل تجارت بین‌الملل

مدل بنگاه رهبر و پیرو با رقابت مقداری و قیمتی

مدل ورشکستگی بانک

مدل موانع ورود

۵. چانه‌زنی

تعریف مسئله چانه‌زنی

تعیین‌کننده‌های نتیجه چانه‌زنی

مدل بازی اتمام حجت

چانه‌زنی با دوره محدود

چانه‌زنی با دوره نامحدود یا نامعلوم

قضیه تعادلی رابین اشتین

۶. بازی‌های تکراری

تعریف و اهمیت مطالعه بازی‌های تکراری

طریقه نشان دادن بازی تکراری

بازی با تکرار محدود

بازی با تکرار نامحدود

اولین قضیه تعادلی فولک (عامیانه)

۷. کاربردهای نظریه بازی‌ها در موضوعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل:

نظریه بازدارندگی، رقابت تسلیحاتی و نظریه بازی‌ها

نظریه وابستگی متقابل و نظریه بازی‌ها

دیپلماسی، مذاکرات بین‌المللی و نظریه بازی‌ها

جنگ، برخوردهای نظامی، حملات پیشگیرانه، حملات پیش‌دستانه و نظریه بازی‌ها

نظریه بازی‌ها و مکانیسم قیمت‌گذاری مواد خام و کالاها در سطح بین‌المللی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد؛ لازم است در این درس تمرکز بر کاربرد نظریه بازی‌ها در تحلیل اقتصاد سیاسی بین‌الملل باشد لذا ترجیح بر جستجو و ارائه مثال‌های کاربردی در این حوزه است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس به همراه تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

عبدلی، قهرمان (۱۳۸۶) نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های ایستا و پویا با اطلاعات کامل)؛ انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران

۲. هاشمی پرست، سیدمقتدی (۱۳۸۹) نظریه بازی‌ها و کاربرد آن؛ دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی
۳. سوری، علی (۱۳۹۱) نظریه بازی‌ها و کاربردهای اقتصادی؛ دانشگاه علوم اقتصادی و نورعلم
۴. نویدی، حمیدرضا، کتابچی، سعید و مسی بیدگلی، معصومه (۱۳۹۰) مدخلی بر نظریه بازی‌ها؛ انتشارات دانشگاه شاهد
۵. عبدلی، قهرمان (۱۳۹۱) نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های اطلاعات ناقص، تکاملی و همکارانه)؛ انتشارات سمت
6. Martin Shubik (1982). Game Theory in the Social Sciences: Concepts and Solutions. MIT Press.
7. James D. Morrow (1994). Game Theory for Political Scientists. Princeton University Press

عنوان درس به فارسی:		آشنایی با نرم‌افزارهای کاربردی در پژوهش‌ها و تحلیل‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل	
عنوان درس به انگلیسی:		Applications in research and analysis of international political economy	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:	روش پژوهش در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	پایه	نظری
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی	عملی
تعداد واحد:	۲	اختیاری	نظری-عملی
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان‌نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنا کردن دانشجویان با مهم‌ترین نرم‌افزارهای کاربردی در تحلیل و پژوهش‌های کمی و کیفی اقتصاد سیاسی بین‌الملل.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تحلیل آمار استنباطی در SPSS
 ۲. استفاده از توابع و فرمول نویسی در Excel
 ۳. آشنایی با نرم‌افزارهای تحلیل و پیش‌بینی سری‌های زمانی: Stata
 ۴. مبانی و روش‌های اقتصادسنجی با Eviews
 ۵. آشنایی با نرم‌افزار تحلیل آماری R
 ۶. آشنایی با نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXQDA
 ۷. آشنایی با نرم‌افزارهای مرتبط با شبیه‌سازی و هوش مصنوعی در اقتصاد سیاسی
- نظر به زمینه متحول نرم‌افزارهای کاربردی، آموزش نرم‌افزارهای کاربردی در این درس محدود به موارد فوق‌الذکر نبوده و برنامه‌ریز آموزشی مختار است که نرم‌افزارهای جدید و کاربردی دیگر را متناسب با شرایط روز و نیازهای آموزشی و تخصصی در قالب این سرفصل ارائه نماید.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ تعهد به ارائه کارگاهی مباحث و آموزش مهارتی و کاربردی نرم‌افزارها برای استفاده در تحلیل‌ها و پژوهش‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری و عملی میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری، عملی و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد (چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. خدا پناه، مسعود، ابراهیمی، صلاح و اکبر زاده، محمدهادی (۱۳۹۶) اقتصادسنجی با نرم‌افزار Eviews 8، تهران: تر آوا.
۲. منجدب، محمدرضا؛ نصرتی، رضا، (۱۳۹۷) مدل‌های اقتصادسنجی پیشرفته همراه با ایویوز و استاتا، تهران: مؤسسه کتاب مهربان نشر
۳. کشاورز، امراه (۱۳۹۵) SPSS و کاربرد آن در تحلیل‌های آماری؛ تهران: جامعه‌شناسان
۴. لویتر، آن؛ سیلور، کریستینا (۱۳۸۹) راهنمای گام‌به‌گام استفاده از نرم‌افزار MAXqda2 در تحقیق کیفی؛ ترجمه: ابوالفضل رمضانی؛ تهران: جامعه‌شناسان

۵. بهشتی، سید صمد (۱۳۹۵) تحلیل داده‌های کیفی با نرم‌افزار MAXQDA 11؛ تهران: روش‌شناسان

هلد، برنند (۱۳۹۵) اکسل کاربردی شامل توابع و فرمول‌ها؛ ترجمه: حمید قهری، اصغر صراف‌زاده؛ تهران: ترمه

۷. شریف زاده، مناف (۱۳۹۶)؛ کاربرد Excel در حل مسایل رشته‌های دانشگاهی؛ تهران: شریف زاده
۸. شهیدی، سید مجید (۱۳۹۶) آموزش کاربردی اکسل ۲۰۱۳ و ۲۰۱۶؛ تهران: قلم زرین
۹. کاشی نهنجی، عباس، (۱۳۹۶) مقدمه آمار در اکسل؛ تهران: علوم رامتین

عنوان درس به فارسی:		زبان تخصصی	
عنوان درس به انگلیسی:		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنا کردن دانشجویان با مهم‌ترین مفاهیم تخصصی در رشته روابط بین‌الملل و ارتقاء توانمندی آنها در فهم متون تخصصی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اصطلاحات و عبارات تخصصی در اقتصاد، سیاست و اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۲. متون تخصصی اقتصاد سیاسی بین‌الملل
۳. متون خبری اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی
۴. ارائه سمینار

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد؛ استفاده تکمیلی از متون اقتصاد سیاسی بین‌الملل به زبان انگلیسی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس به همراه تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. داورپناه، هرمز؛ (۱۳۹۲) کتاب انگلیسی برای دانشجویان رشته علوم سیاسی، تهران: سمت
۲. پلاتو، جک. سی. (۱۳۸۷) کتاب فرهنگ روابط بین‌الملل، تهران: فرهنگ معاصر
۳. آذری محبی، رضا؛ (۱۳۹۴) زبان تخصصی علوم اقتصادی، تهران: نگاه دانش

- لازم است در صورت تطابق با ضوابط اداری - آموزشی و نیز امکانات دانشگاه‌ها، در هر نیم‌سال ۳۲ ساعت آموزش زبان تخصصی به ارزش صفر واحد در برنامه آموزشی دانشجویان رشته اقتصاد سیاسی بین‌الملل در مقطع کارشناسی ارشد قرار گیرد.

عنوان درس به فارسی:		کارورزی	
عنوان درس به انگلیسی:		Internship	
دروس پیش‌نیاز:		-	
دروس هم‌نیاز:		-	
تعداد واحد:	۲		
تعداد ساعت:	۱۲۸		
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه		
☒ عملی	☐ تخصصی		
☐ نظری-عملی	☒ اختیاری		
☐ رساله / پایان‌نامه			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: حضور در موسسات دولتی و غیردولتی برای کارورزی

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با واقعیت‌های حرفه‌ای و شغلی در اقتصاد سیاسی بین‌الملل به نحوی که بتوانند آموخته‌های نظری خود را با این واقعیت‌ها تطبیق دهند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

در این درس دانشجویان به صورت انفرادی و یا گروهی، توسط مدیر گروه آموزشی به یکی از موسسات دولتی یا خصوصی که حوزه فعالیت آنها ارتباط وثیق و تعریف‌شده‌ای با اقتصاد سیاسی و اقتصاد سیاسی بین‌الملل پیدا می‌کند معرفی می‌شوند. در طول ترم آنها ساعات مشخصی را (حداقل ۱۲۸ ساعت) در مؤسسه مذکور زیر نظر مقام مسئول در مؤسسه میزبان، حول موضوع مشخصی که توسط استاد درس تعریف می‌شود مطالعه و پژوهش می‌کنند. فرایند پژوهش زیر نظر استاد درس نظارت و ارزیابی می‌شود و در پایان ترم دانشجویان می‌بایست گزارش نهایی پژوهش را برای اخذ نمره به استاد ارائه نمایند. ارزیابی نهایی معدلی از نمره مربوط به کاربرگ حضور و فعالیت دانشجویان است که توسط مقام مسئول مؤسسه میزبان تکمیل شده و نمره گزارش پژوهش است که توسط استاد انجام می‌شود. اعمال نمره نهایی که حاصل ارزیابی مؤسسه میزبان و استاد درس است توسط مدیر گروه آموزشی انجام می‌شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

کاربرگ حضور و فعالیت

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی جهانی؛ منطقه‌گرایی و توسعه		عنوان درس به انگلیسی: Global Political Economy: Regionalism and Development	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی ☐	عملی ☐	دروس هم‌نیاز:	
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با ابعاد گوناگون اقتصاد سیاسی جهانی و وجه ممیزه آن با اقتصاد سیاسی بین‌الملل آشنا می‌شوند. بررسی ابعاد مختلف جهانی شدن اقتصاد و سیاست، انواع مختلف منطقه‌گرایی و نیز توسعه ملی از منظری بین‌المللی، از محورهای کانونی این درس هستند که در ابعاد نظری و عملی به آنها پرداخته می‌شود.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اقتصاد سیاسی جهانی

اقتصاد سیاسی جهانی و اقتصاد سیاسی بین‌الملل

روندهای جدید در اقتصاد سیاسی جهانی

کالاهای عمومی، دولت و حکمرانی در دنیایی جهانی شده

قدرت و اقتصاد سیاسی جهانی

انباشت سرمایه و اقتصاد سیاسی جهانی

کار و اقتصاد سیاسی جهانی

جهانی‌شدن: وضعیت، فرایند و ایدئولوژی:

آزادسازی تجاری، مالی و سرمایه‌گذاری

جهانی‌شدن تصمیم‌گیری

جهانی‌شدن و رشد نابرابری

آزادسازی تجاری، سازمان تجارت جهانی و نظام تجاری چندجانبه

آزادسازی مالی و بحران‌های مالی و بدهی‌ها

آزادسازی سرمایه‌گذاری و نقش سرمایه‌گذاری خارجی

جهانی‌شدن و فقر جهانی

نظریه‌های جدید در اقتصاد سیاسی جهانی:

نظریه بازی‌ها و منازعه و همکاری در تجارت بین‌الملل

نهادگرایی جدید و اقتصاد سیاسی جهانی

مکتب تنظیم و اقتصاد سیاسی جهانی

ماتریالیسم تاریخی فراملی و نظم جهان سرمایه‌داری

نهادگرایی اجتماعی و اقتصاد سیاسی جهانی

نظریه‌های متعارض در توسعه و اقتصاد جهانی

رویکردهای سازه‌نگارانه در اقتصاد سیاسی جهانی

جامعه‌شناسی تاریخی و اقتصاد سیاسی جهانی

نظریه پسااستعماری و فرهنگ در اقتصاد سیاسی جهانی

۲. منطقه گرایی:

نظریه‌های منطقه گرایی:

کارکردگرایی

نوکارکردگرایی

منطقه گرایی و جهانی شدن

نومنته گرایی

میان منطقه گرایی

منطقه گرایی در شمال و جنوب

منطقه گرایی در خاورمیانه

نسبت اقتصاد سیاسی جهانی و منطقه گرایی: سینرژیک/دیالکتیک

۳. توسعه:

مفهوم سازی توسعه

نظریه‌های توسعه:

مکتب نو سازی قدیم و جدید

مکتب وابستگی و وابستگی جدید

مکتب نظام جهانی

توسعه و جهانی شدن

ابعاد اجتماعی توسعه: فقر، جمعیت و گرسنگی

ابعاد زیست محیطی توسعه

نسبت اقتصاد سیاسی جهانی و توسعه یافتگی/نیافتگی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم

آزمون پایان نیم سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. پالان، رونن؛ (۱۳۸۶)؛ اقتصاد سیاسی جهانی؛ مترجم: حسین پوراحمدی و ایوب کریمی، نشر مهاجر

۲. هتته، جورن و دیگران؛ (۱۳۸۴) اقتصاد سیاسی بین‌الملل و جهانی شدن؛ مترجم: حسین پوراحمدی، نشر قومس

۳. خور، مارتین؛ (۱۳۸۳) جهانی شدن و جنوب؛ مترجم: احمد ساعی؛ نشر قومس

۴. ساعی، احمد؛ (۱۳۸۴) توسعه در مکاتب متعارض؛ نشر قومس

دیکسون، آنا؛ (۱۳۸۷) توسعه و روابط بین‌الملل؛ ترجمه: حسین پوراحمدی؛ پژوهشکده مطالعات راهبردی

6. Nicola Phillips (2002). *New Regionalisms in the Global Political Economy*. University of Warwick. Centre for the Study of Globalisation and Regionalisation. Psychology Press.
7. Theodore H. Cohn (2016). *Global Political Economy: Theory and Practice*. Routledge.

عنوان درس به فارسی: تاریخ اقتصادی جهان		عنوان درس به انگلیسی: Economic History of the World	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☐	عملی ☐	-	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با تاریخ تحولات اقتصادی جهان از دوران باستان تا دوران معاصر و در حوزه‌های جغرافیایی و تمدنی مختلف

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه: تاریخ اقتصادی و اقتصاد جهانی

توسعه و توسعه نیافتگی

رشد، توسعه و پیشرفت

مولفه‌های توسعه اقتصادی

تولید و عوامل تولید

ساختار اقتصادی و تغییرات ساختاری

بایسته‌های رشد اقتصادی

۲. اقتصاد در دوران باستان

اقتصاد و ظهور تمدن‌ها

بنیادهای اقتصادی امپراطوری‌ها

تجارت و توسعه در جهان مدیترانه‌ای

محدودیت‌ها و دستاوردهای اقتصادی تمدن‌های باستانی

۳. اقتصاد در اروپای قرون وسطی

کشاورزی معیشتی

جامعه روستایی

الگوهای ثبات در اقتصاد قرون وسطایی

نیروهای تغییر در اقتصاد قرون وسطایی

احیای زندگی شهری و صنعتی

بحران اقتصاد قرون وسطایی

۴. اقتصادهای غیر غربی در سده‌های میانه

جهان اسلام

امپراطوری عثمانی

آسیای شرقی

آسیای جنوبی

آفریقا

آمریکا

۵. احیای دوباره اروپا

جمعیت و سطح زندگی

اکتشاف و استخراج
توسعه طلبی‌ها در آن سوی دریاها
انقلاب قیمت‌ها
فناوری کشاورزی و تولید
فناوری صنعتی و تولید

تجارت، راه‌های تجاری و سازمان مالی

۶. ناسیونالیسم اقتصادی و امپریالیسم:

مرکانتلیسم

اسپانیا و آمریکای اسپانیایی

پرتغال

اروپای شمالی، غربی و مرکزی

کلبرتیسیم در فرانسه

ارتقاء هلند

«کلبرتیسیم پارلمانی» در بریتانیا

۷. ظهور صنعت مدرن:

ویژگی‌های صنعت مدرن

انقلاب صنعتی

استلزامات و بایسته‌های صنعتی شدن

نوآوری و فناوری صنعتی

متغیرهای منطقه‌ای

جنبه‌های اجتماعی صنعتی شدن

۸. اقتصاد در قرن نوزدهم

انتشار فناوری

چارچوب‌های قانونی، اندیشگی، طبقاتی و آموزشی

روابط بین‌المللی و اقتصاد قرن نوزدهم

۹. الگوهای اقتصادی کشورهای صنعتی شده اولیه:

بریتانیای کبیر

ایالات متحده

بلژیک

فرانسه

آلمان

۱۰. الگوهای اقتصادی کشورهای صنعتی شده متاخر:

سوئیس

هلند و اسکاندیناوی

ایتالیا و جنوب اروپا

امپراطوری روسیه

ژاپن

۱۱. اقتصاد جهانی در سده قرن بیستم

الگوی بریتانیایی در تجارت آزاد

نتایج اقتصاد جنگ جهانی اول
نتایج اقتصادی صلح
رقابت‌های اقتصادی در بازسازی
انقلاب روسیه و اتحاد جماهیر شوروی
جنبه‌های اقتصادی جنگ جهانی دوم
طراحی اقتصاد پس از جنگ دوم جهانی
طرح مارشال
ظهور بلوک شرق
اقتصاد استعمارزدایی
ریشه‌های جامعه اروپایی
سقوط بلوک شرق
اتحادیه اروپا

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون نوشتاری میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Neal, Larry, Cameron, Rondo (2016), A Concise Economic History of the World: From Paleolithic Times to the Present, Oxford University Press, Fifth Edithion
2. Allen, Robert C.(2011), Global Economic History: A Very Short Introduction, Oxford University Press
3. Findlay, Ronald, O'Rourke, Kevin H. (2007), Power and Plenty: Trade, War, and the World Economy in the Second Millennium, Princeton University

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سیاسی ایران از مشروطه تا پایان سلسله پهلوی	
عنوان درس به انگلیسی:		Political Economy of Iran from Constitutional Revolution to End of Pahlavi dynasty	
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:	نظریه‌های اقتصاد سیاسی	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	2	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	32	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با رویکردهای نظری، مسائل اساسی، ظرفیت‌های تولیدی و ارتباطی و آسیب‌های اقتصاد سیاسی ایران مدرن متمرکز بر دوره زمانی انقلاب مشروطه تا انقلاب اسلامی؛

پ (مباحث یا سرفصل‌ها):

- رویکردهای نظری مختلف در مطالعه اقتصاد سیاسی ایران:
رویکردهای نظری در اقتصاد سیاسی ایران در دوران پهلوی: (جان فوران، رابرت لونی، فرد هالیدی، تدا اسکاچپل، احمد اشرف، محمدرضا سوداگر، شاپور رواسانی، همایون کاتوزیان، علیرضا ازغندی...)
- مروری تاریخی بر اقتصاد سیاسی ایران:
اقتصاد سیاسی ایران تا پیش از قرن بیستم
شیوه تولید در ایران پیشامدرن
انقلاب مشروطه از منظر اقتصاد سیاسی و تبعات اقتصادی و سیاسی آن
پهلوی اول و شبه مدرنیسم استبدادی
اقتصاد سیاسی ایران، جنگ دوم جهانی و سال‌های اشغال
اقتصاد سیاسی ایران و ملی شدن صنعت نفت
استبداد سیاسی و آزادی اقتصادی از ۱۳۳۲ تا ۱۳۴۰
استبداد نفتی، توسعه نامتوازن و بی‌ثباتی سیاسی (۱۳۴۰ تا ۱۳۵۷)
- بررسی برنامه‌های توسعه در ایران: ارزیابی شاخص‌ها و نتایج
برنامه عمرانی هفت‌ساله اول (۱۳۲۷-۱۳۳۴)
برنامه عمرانی هفت‌ساله دوم (۱۳۳۴-۱۳۴۱)
برنامه عمرانی سوم (۱۳۴۱-۱۳۴۶)
برنامه عمرانی چهارم (۱۳۴۷-۱۳۵۱)
برنامه عمرانی پنجم (۱۳۵۲-۱۳۵۶)
برنامه عمرانی ششم (۱۳۵۷)
- عوامل مؤثر و بازیگران اصلی در اقتصاد سیاسی ایران:
نقش دولت در اقتصاد سیاسی ایران
دولت رانتیر، فرهنگ رانتیرسم و اقتصاد سیاسی ایران
رابطه دین و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پیش از انقلاب اسلامی
رابطه بازار و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پیش از انقلاب اسلامی
رابطه جامعه و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پیش از انقلاب اسلامی
نقش سیاست‌گذارانه و هدایتی دولت در روند گذار به‌سوی توسعه در ایران

نقش طبقات اجتماعی در اقتصاد سیاسی ایران

نقش طبقات اجتماعی سنتی (اشراف زمین‌دار، روحانیت، بازاریان سنتی، دهقانان)

نقش طبقات مدرن اجتماعی (طبقه متوسط جدید، طبقه کارگر، سرمایه‌داران وابسته، نظامیان)

نقش صورت‌بندی‌های غیر طبقاتی (زنان، اقلیت‌ها، حاشیه‌نشینان، مهاجرین و ...)

حقوق اساسی و ساختار حقوقی در اقتصاد سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی

فرهنگ عمومی و سیاسی در اقتصاد سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی

ساختار مدیریت و برنامه‌ریزی اقتصادی در ایران پیش از انقلاب اسلامی

نظام پولی و بانکی در اقتصاد سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی

نظام اقتصادی یارانه‌ای در اقتصاد سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. همایون کاتوزیان، محمدعلی (۱۳۷۷) اقتصاد سیاسی ایران: از مشروطیت تا پایان سلسله پهلوی، ترجمه: محمدرضا نفیسی و کامبیز عزیزی، تهران: نشر مرکز
۲. مصطفی‌نژاد، عباس (۱۳۹۷) اقتصاد سیاسی ایران (دوران معاصر)، چاپ چهارم؛ تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه تهران
۳. عظیمی آرانی، حسین، نورمحمدی، خسرو (۱۳۹۵) اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ، تهران: نشر نی
۴. عظیمی آرانی، حسین (۱۳۹۶) مدارهای توسعه‌نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی
۵. رحمان زاده هروی، محمد (۱۳۹۷) نگاهی به اقتصاد سیاسی ایران از دهه ۱۳۴۰ تا سال ۱۳۹۵، تهران: اختران کتاب
۶. سیف الهی، سیف اله (۱۳۸۸) اقتصاد سیاسی ایران: «مجموعه مقاله‌ها و نظرها»، تهران: مؤسسه انتشارات جامعه پژوهان سینا
۷. دلفروز، محمدتقی (۱۳۹۳) دولت و توسعه اقتصادی: اقتصاد سیاسی توسعه در ایران و دولت‌های توسعه‌گرا، تهران: نشر آگاه
۸. آبراهامیان، یرواند (۱۳۸۷) ایران بین دو انقلاب، ترجمه: احمد گل محمدی و ابراهیم فتحی؛ تهران: نشر نی
۹. دانش جعفری، داود و دیگران، (۱۳۹۸) مدل مفهومی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (جلد دوم)؛ تهران: مرکز پژوهشی مطالعات راهبردی توسعه
10. Esfahani, H. S., & Pesaran, M. H. (2009). The Iranian Economy in the Twentieth Century: A Global Perspective. *Iranian Studies*, 42(2), 177–211. <http://www.jstor.org/stable/25597543>
11. Amuzegar, J. (1992). The Iranian Economy before and after the Revolution. *Middle East Journal*, 46(3), 413–425. <http://www.jstor.org/stable/4328463>
12. J. Bharier, (1971) *Economic Development in Iran, 1900-1970*, Oxford.

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران	
عنوان درس به انگلیسی:		Political Economy of Islamic Republic of Iran	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	اقتصاد سیاسی ایران از مشروطه تا پایان سلسله پهلوی	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐ اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با رویکردهای نظری، مسائل اساسی، ظرفیت‌های تولیدی و ارتباطی و آسیب‌های اقتصاد سیاسی ایران متمرکز بر دوره پس از پیروزی انقلاب اسلامی؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. رویکردهای نظری مختلف در مطالعه اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران: (حسین عظیمی، ابراهیم رزاقی، فریبرز رئیس دانا، موسی غنی نژاد، سیف اله سیف الهی، محمدحسین رفیعی، عزت سحابی، فرامرز رفیع پور، فرشاد مومنی...)
۲. بررسی برنامه‌های توسعه در ایران: ارزیابی شاخص‌ها و نتایج
برنامه اول توسعه پس از انقلاب (۱۳۶۸-۱۳۷۲)
برنامه دوم توسعه پس از انقلاب (۱۳۷۳-۱۳۷۸)
برنامه سوم توسعه پس از انقلاب (۱۳۷۹-۱۳۸۳)
برنامه چهارم توسعه پس از انقلاب (۱۳۸۴-۱۳۸۸)
برنامه پنجم توسعه پس از انقلاب (۱۳۸۹-۱۳۹۲)
۳. عوامل مؤثر و بازیگران اصلی در اقتصاد سیاسی ایران:
نقش دولت در اقتصاد سیاسی ایران
دولت رانتیر، فرهنگ رانتیرسم و اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
رابطه دین و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پس از انقلاب اسلامی
رابطه بازار و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پس از انقلاب اسلامی
رابطه جامعه و دولت و تبعات اقتصادی و سیاسی آن پس از انقلاب اسلامی
نقش سیاست‌گذارانه و هدایتی دولت در روند گذار به‌سوی توسعه در ایران
نقش طبقات اجتماعی و صورت‌بندی‌های غیرطبقاتی قدیم و جدید در اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
حقوق اساسی و ساختار حقوقی در اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
فرهنگ عمومی و سیاسی در اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
ساختار مدیریت و برنامه‌ریزی اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران
نظام پولی و بانکی در اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران
نظام اقتصادی یارانه‌ای و تبعات سیاسی و اقتصادی هدفمندی یارانه‌ها
۴. آشنائی با ظرفیت‌های تولید و خدمات در ایران:
نیروی کار و سرمایه انسانی در ایران
تولید در بخش دولتی و صنایع تولیدی سهامی عام
تولید در بخش خصوصی و صنایع تولیدی سهامی خاص
مکانیسم‌های تجارت و توزیع در بخش‌های دولتی و خصوصی
نقش تخریبی بخش‌های غیرمولد و سوداگر

ارزیابی و بررسی نتایج خصوصی‌سازی در ایران

تاریخچه و وضعیت کنونی صنایع سبک تولیدی در ایران (نساجی، چرم، غذایی، دارویی، چوب و کاغذ...)

تاریخچه و وضعیت کنونی صنایع سنگین و ماشین‌سازی در ایران (چدن فولاد و لوله، فلزات غیر آهنی، کانی‌های غیر فلزی، کاشی چینی و سرامیک، شیشه و بلور، ماشین‌سازی و صنایع فلزی...)

تاریخچه و وضعیت کنونی صنایع خودروسازی در ایران

تاریخچه و وضعیت کنونی تولید کشاورزی در ایران (زراعی، باغداری، دام‌پروری و آبزیان، صنایع تبدیلی و تکمیلی...)

تاریخچه و وضعیت کنونی بخش خدمات در ایران (حمل و نقل، انبارداری، ارتباطات، بانکداری، سرمایه‌گذاری، بیمه...)

۵. اقتصاد سیاسی ایران در ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی اقتصادی

ایران و اوپک

ایران و سازمان تجارت جهانی

ایران و صندوق بین‌المللی پول

ایران و بانک جهانی

ایران و سازمان همکاری‌های اقتصادی (اگو)

۶. آشنائی با وضعیت ایران در شاخص‌های توسعه و رفاه جهانی

۷. اقتصاد سیاسی انرژی در ایران

۸. اقتصاد سیاسی محیط‌زیست در ایران

۹. اقتصاد سیاسی منابع طبیعی و آب در ایران

۱۰. اقتصاد سیاسی تحریم‌های بین‌المللی در ایران: برندگان و بازندگان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مصطفی‌نژاد، عباس (۱۳۹۷) اقتصاد سیاسی ایران (دوران معاصر)، چاپ چهارم؛ تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه تهران

۲. مومنی، فرشاد (۱۳۹۶) اقتصاد سیاسی توسعه در ایران امروز، تهران: نقش و نگار

۳. مومنی، فرشاد (۱۳۹۷) عدالت اجتماعی، آزادی و توسعه در ایران امروز، تهران: نقش و نگار

۴. عظیمی آرانی، حسین، نورمحمدی، خسرو (۱۳۹۵) اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ، تهران: نشر نی

۵. عظیمی آرانی، حسین (۱۳۹۶) مدارهای توسعه‌نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی

۶. سریع‌القلم، محمود؛ (۱۳۹۹) عقلانیت و آینده توسعه یافتگی ایران؛ چاپ شانزدهم؛ تهران: فرزانه روز

۷. سریع‌القلم، محمود؛ (۱۳۹۲) ایران و جهانی شدن: چالش‌ها و راه‌حل‌ها؛ چاپ پنجم؛ تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام

احمدی امویی، بهمن (۱۳۸۲) اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: گام نو

۹. رحمان زاده هروی، محمد (۱۳۹۷) نگاهی به اقتصاد سیاسی ایران از دهه ۱۳۴۰ تا سال ۱۳۹۵، تهران: اختران کتاب
۱۰. سیف الهی، سیف اله (۱۳۸۸) اقتصاد سیاسی ایران: «مجموعه مقاله‌ها و نظرها»، تهران: مؤسسه انتشارات جامعه پژوهان سینا
۱۱. دلفروز، محمدتقی (۱۳۹۳) دولت و توسعه اقتصادی: اقتصاد سیاسی توسعه در ایران و دولت‌های توسعه‌گرا، تهران: نشر آگه
۱۲. رنایی، محسن (۱۳۹۲) اقتصاد سیاسی مناقشه اتمی ایران - درآمدی بر عبور تمدن‌ها؛ بی نام
۱۳. زمان‌زاده، حمید، الحسنی، صادق (۱۳۹۵) اقتصاد ایران در تنگنای توسعه، تهران: نشر مرکز
۱۴. دانش جعفری، داود و دیگران، (۱۳۹۸) مدل مفهومی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (جلد دوم)؛ تهران: مرکز پژوهشی مطالعات راهبردی توسعه
۱۵. نبوی، مرتضی، شقاقی شهری، وحید، دانش جعفری، داود؛ (۱۳۹۵) جریان شناسی اقتصادی ایران بعد از انقلاب اسلامی؛ تهران: انتشارات نور علم
16. Maloney, Suzanne (2015), *Iran's Political Economy since the Revolution*, Cambridge University Press
17. Amuzegar, J. (1992). The Iranian Economy before and after the Revolution. *Middle East Journal*, 46(3), 413-425. <http://www.jstor.org/stable/4328463>

عنوان درس به فارسی:		تاریخ روابط اقتصادی-سیاسی ایران	
عنوان درس به انگلیسی:		History of political- economic relations of Iran	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	2	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	32	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با روابط سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج و بازنمود پیوندهای میان سیاست و اقتصاد در روابط خارجی ایران از آغاز صفویه تا امروز؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. روابط خارجی ایران در دوران صفویه:
 - دوران جنگ‌های ایران و عثمانی؛ از قیام شاه اسماعیل صفوی تا معاهده صلح استامبول (۱۵۰۰-۱۵۹۰)
 - دوران احیاء؛ از استرداد سرزمین‌ها تا عهدنامه قصر شیرین (۱۵۹۸-۱۶۳۹)
 - دوران آرامش؛ از صلح با عثمانی تا سقوط اصفهان (۱۶۳۹-۱۷۲۲)
 - دوران آشوب؛ از سقوط صفویه تا استقرار قاجار (۱۷۲۲-۱۷۹۵)
۲. روابط خارجی ایران در دوران قاجار:
 - دوران جنگ‌های ایران و روس؛ از فتح تفلیس تا معاهده ترکمانچای (۱۷۹۵-۱۸۲۸)
 - دوران اختلافات ایران و انگلیس؛ از شورش هرات تا معاهده صلح پاریس (۱۸۳۰-۱۸۵۷)
 - دوران رقابت‌های استعماری؛ از جدائی ترکستان و بلوچستان تا قرارداد تقسیم ایران به مناطق نفوذ (۱۸۶۰-۱۹۰۷)
 - دوران اشغال نظامی ایران؛ از کودتای محمدعلی شاه تا کودتای سوم اسفند (۱۹۰۸-۱۹۲۱)
۳. روابط خارجی ایران در دوران پهلوی:
 - از زمامداری سردار سپه تا پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۲۱-۱۹۴۷)
 - سال‌های پس از جنگ (۱۹۴۵-۱۹۵۱)
 - موازنه منفی در روابط خارجی؛ از دولت ملی تا کودتا (۱۹۵۱-۱۹۵۳)
 - دیکتاتوری سیاسی، لیبرالیسم اقتصادی و ناسیونالیسم مثبت در روابط خارجی؛ از کودتا تا اصلاحات ارضی (۱۹۵۳-۱۹۶۳)
 - استبداد نفتی، توسعه اقتصادی، تحکیم وابستگی و انقلاب (۱۹۶۳-۱۹۷۸)
۴. روابط خارجی ایران در دوران جمهوری اسلامی ایران:
 - عدم تعهد انقلابی و احیای موازنه‌ی منفی در الگوی نه شرقی نه غربی؛ از انقلاب تا اشغال سفارت آمریکا؛ (۱۹۷۸-۱۹۷۹)
 - جنگ، الگوی توسعه درون‌زا و سیاست خارجی انقلابی؛ از اشغال سفارت تا پذیرش قطعنامه ۵۹۸؛ (۱۹۷۹-۱۹۸۹)
 - سازندگی، الگوی توسعه برون‌زا و تعدیل سیاست خارجی؛ (۱۹۸۹-۱۹۹۸)
 - اصلاحات، الگوی توسعه سیاسی مقدم بر توسعه اقتصادی و پارادوکس‌های سیاست خارجی ذیل شعار گفتگوی تمدن‌ها؛ (۱۹۹۸-۲۰۰۶)
 - عدالت‌محوری، تشدید تحریم‌های بین‌المللی و بازگشت به سیاست خارجی انقلابی؛ (۲۰۰۶-۲۰۱۴)
 - اعتدال، الگوی توسعه برون‌زا، برجام و پارادوکس‌های سیاست خارجی اعتدالی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. هوشنگ مهدوی، عبدالرضا (۱۳۹۳) تاریخ روابط خارجی ایران: از ابتدای دوران صفویه تا پایان جنگ جهانی دوم؛ تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر
۲. محمدی نیگجه، علیرضا و بخشایش اردستانی، احمد (۱۳۸۸) روابط خارجی ایران در نظام بین‌الملل؛ تهران: پلیکان
۳. ازغندی، علیرضا (۱۳۹۳) روابط خارجی ایران (دولت دست-نشانده) ۱۳۲۰-۱۳۵۷؛ تهران: نشر قومس
۴. نوایی، عبدالحسین (۱۳۸۹) روابط سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفویه؛ تهران: سمت
۵. رشیدی، علی (۱۳۸۶) تحولات صدساله اقتصاد ایران در سایه روابط بین‌الملل (از مشروطیت تا جنگ جهانی دوم)؛ تهران: روزنه کار
۶. لمبتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۹۴) مالک و زارع در ایران، مترجم: منوچهر امیری؛ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
۷. عیسوی، چارلز (۱۳۸۹) تاریخ اقتصادی ایران (عصر قاجار ۱۳۳۲-۱۲۱۵ ه.ق)؛ مترجم: یعقوب آژند، تهران: گستره
۸. قنبری، علی و صادقی، حسین (۱۳۹۳) تحولات اقتصادی ایران (۱)، تهران: سمت
۹. قنبری، علی و صادقی، حسین (۱۳۹۵) تحولات اقتصادی ایران (۲)، تهران: سمت
۱۰. دانش جعفری، داود و دیگران، (۱۳۹۸) مدل مفهومی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (جلد دوم)؛ تهران: مرکز پژوهشی مطالعات راهبردی توسعه
11. Keddie, Nikki R. (1972) The economic history of Iran, 1800–1914, and its political impact an overview, Iranian Studies, Volume 5, 1972 - Issue 2-3
12. Pesaran, Evaleila (2015) The Political Economy of Iran under the Qajars: Society, Politics, Economics and Foreign Relations 1796–1926, Iranian Studies, Volume 48, 2015 - Issue 4
13. Foran, John (1989) The concept of dependent development as a key to the political economy of Qajar Iran (1800–1925), Iranian Studies, Volume 22, 1989 - Issue 2-3

عنوان درس به فارسی:		سمینار مسائل اقتصاد سیاسی ایران و جهان	
عنوان درس به انگلیسی:		Seminar on economic and political issues of Iran and the world	
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف درس بررسی مهمترین چالش‌های پیش رو در حوزه خطوط تماس روابط اقتصادی و سیاسی ایران با جهان خارج است. بررسی ماهیت این چالش‌ها، علل بروز و ظهور آنها، روندهای تحول آنها و سنجش میزان هزینه‌هایشان برای کشور در عرصه‌های مختلف، مهمترین اهداف این درس است. این درس به صورت سمیناری و بر مبنای مشارکت گسترده دانشجویان در بحث‌های کلاس در قالب ارائه گزارش و مقالات تحقیقی، ارائه خواهد شد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ایران و تحریم‌های بین‌المللی:

علل شکل‌گیری تحریم‌های بین‌المللی و یک‌جانبه علیه ایران
 روند شکل‌گیری تحریم‌ها علیه ایران در دوره پس از انقلاب
 انواع تحریم‌های تجاری، نفتی، مالی، سرمایه‌گذاری، بانکی و بیمه‌ای، تحریم‌ها علیه اشخاص و نهادها و ...
 سازوکارهای اجرای تحریم‌های بین‌المللی و یک‌جانبه علیه ایران
 سنجش میزان تاثیرگذاری تحریم‌های بین‌المللی بر بخش‌های مختلف اقتصادی کشور از منظر ایجاد فرصت‌ها و تهدیدها برای هر یک از این بخش‌ها
 راه کارهای کاهش و پایان بخشیدن به فضای تحریمی علیه ایران؛ راه کارهای مقابله با آثار منفی تحریم‌ها و کم اثر کردن آنها

۲. ایران و تجارت مواد مخدر و دیگر انواع تجارت‌های غیرقانونی:

تولید مواد مخدر در محیط پیرامونی (افغانستان و پاکستان) و جایگاه ایران در زمینه ترانزیت مواد مخدر
 روندها و ابعاد تولید و تجارت مواد مخدر در حوزه پیرامونی کشور
 قاچاقچیان بین‌المللی، مافیای مواد مخدر و سازوکارها و شگردهای تجارت مواد مخدر
 اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های ایران در مبارزه با تجارت مواد مخدر
 جایگاه جهانی و منطقه‌ای ایران در مبارزه با تجارت مواد مخدر و میزان همکاری و مساعدت بین‌المللی در این زمینه
 سنجش میزان تاثیر منفی تجارت مواد مخدر بر بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی کشور
 راه کارهای داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی مقابله موثر با تجارت مواد مخدر
 روندها و آثار مرتبط با قاچاق کالا و ارز در کشور
 روندها و آثار مرتبط با تجارت‌های غیرقانونی آثار باستانی، تجارت انسان و دیگر انواع تجارت تبه‌کارانه

۳. ایران و مساله مهاجرت نخبگان و فرار مغزها:

ماهیت مهاجرت نخبگان، آثار دوگانه و علل آن در ایران
 روندها و ابعاد مهاجرت نخبگان در کشور
 اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های ایران در مقابله با مهاجرت نخبگان و سنجش میزان توفیق آن
 جایگاه جهانی و منطقه‌ای ایران در زمینه مهاجرت نخبگان
 تجربه کشورهای مختلف در مقابله با مهاجرت نخبگان
 الزامات و راه کارهای مقابله موثر با آثار منفی مهاجرت نخبگان از کشور

۴. ایران و مساله پولشویی و تامین مالی تروریسم:

پولشویی، علل بروز و سازوکارهای اجرایی آن
پیمان‌ها و معاهدات بین‌المللی در زمینه مقابله با پولشویی و وضعیت تدوین و اجرای آنها در ایران
ساختار، ماهیت و شیوه عملکرد گروه ویژه اقدام مالی (اف ای تی اف)
قوانین و مبادلات بانکی کشور و وضعیت آن از نظر پولشویی
پیامدهای اقتصادی و سیاسی گزارش‌های گروه ویژه اقدام مالی علیه ایران در حوزه مبادلات مالی و بانکی کشور
راه کارهای برون رفت از تنگناهای موجود در زمینه تعهدات بین‌المللی مرتبط با پولشویی
تامین مالی تروریسم، پیمان‌های بین‌المللی موجود و پیامدهای آن بر مبادلات مالی و بانکی کشور

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه محتوای این درس به صورت مشارکتی با دانشجویان و با تقسیم کار بین استاد و دانشجو است. لازم است تحلیل مسائل منتخب با تأکید بر مبانی نظری و روش شناختی بوده و حتی المقدور هر موضوع منتخب با پیوست چارچوب نظری و روشی ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

عنوان درس به فارسی:		حقوق تجارت بین‌المللی	
عنوان درس به انگلیسی:		International Trade Law	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آگاهی دانشجویان با قواعد حقوقی و مقررات داخلی، بین‌المللی و جهانی حاکم بر قراردادهای تجاری بین‌المللی و آشنائی با عهدنامه‌ها، اسناد بین‌المللی و سازمان‌های مرتبط با تجارت بین‌الملل.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

الف- حقوق تجاری بین‌المللی

۱. کلیات:

تعاریف

توسعه تاریخی و ویژگی‌های اصلی قواعد حاکم بر تجارت بین‌الملل پس از جنگ دوم جهانی

مقدمات حقوق قراردادها:

مفاهیم و انواع قراردادها

انعقاد قرارداد

اطراف قرارداد

مفاد، شروط و تفسیر قرارداد

اجرای قرارداد

ضمانت اجرای قرارداد

انحلال قرارداد

۲. قراردادهای تجاری بین‌المللی:

ایجاد تحول نظریه حاکمیت اراده

اصل تبعیت قاعده تعارض از قانون ماهوی

بررسی اشکالات مربوط به وحدت قاعده تعارض

نحوه تعیین قانون صلاحیت‌دار:

امارات مشخص قانون صلاحیت‌دار

قانون محل انعقاد عقد

قانون کشور محل اجرای قرارداد

قانون اقامتگاه مدیون

نظریه‌های محدودکننده حاکمیت اراده

قانون حاکم بر قراردادهای در حقوق ایران

۳. منابع حقوق بیع تجاری بین‌المللی:

منابع فراملی بیع بین‌المللی

منابع داخلی بیع بین‌المللی

۴. شرایط بیع بین المللی:

- پیشنهاد مقدماتی و شرایط بیع بین المللی
- ایجاب قطعی
- محل و تاریخ انعقاد معامله
- محل و شرایط تحویل
- تطبیق کالاهای تحویلی با مشخصات مندرج در قرارداد
- شرایط اساسی خرید کالا از خارج از کشور
- شرایط عمومی گشایش اعتبار اسنادی
- رهن تجاری
- خرید کالاهای غیر آماده سفارش مخصوص
- مسائل کلی حقوقی در مورد قراردادهای تجاری بین المللی
- صادرات

۵. وجه التزام در قراردادهای تجاری بین المللی:

- وجه التزام از نظر حقوق تطبیقی
- وجه التزام در حقوق بین الملل خصوصی

۶. قوانین متحدالشکل مربوط به تجارت بین المللی

۷. تسهیلات اعتباری بین المللی:

- قراردادهای پایاپای و پرداخت
- وام های خارجی

۸. تعارض قوانین در داوری تجارت بین المللی:

- قانون داوری
- قانون حاکم بر ماهیت دعوی

۹. اختیار دولت ها و سازمان های دولتی در مراجعه به داوری تجاری بین المللی:

- از نظر حقوق تطبیقی

- از نظر حقوق بین الملل

۱۰. تشریفات شناسایی و اجرای احکام خارجی و آراء داوری در حقوق بین الملل خصوصی:

- حقوق فرانسه

- حقوق عام

- حقوق معاهداتی

۱۱. حقوق تجارت بین الملل و محیط زیست

۱۲. حقوق تجارت بین الملل و حقوق بشر

۱۳. بررسی مسئله شناسایی و اجرای آراء داوری خارجی در ایران

ب- تجارت بین الملل در اسلام:

- ۱. شرایط معامله- صادرات و واردات- با کفار و غیرمسلمانان

- ۲. مشروع بودن جهت معامله

خرید و فروش محرّمات بین مسلمانان و غیرمسلمانان

۴. بهره در معاملات، در احکام و دعاوی تجاری بین‌المللی بین مسلمانان و غیرمسلمانان
۵. قضاوت و داوری غیرمسلمانان بر مسلمانان در دعاوی تجاری بین‌المللی
۶. مرور زمان در دعاوی مدنی و تجاری بین مسلمانان و غیرمسلمانان
۷. پرداخت خسارت، تاوان و غرامت در تجارت مسلمانان با مسلمانان و غیرمسلمانان
۸. اصول بانکداری و مالیه اسلامی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. داراب پور، مهرباب؛ (۱۳۹۱) قواعد عمومی حقوق تجارت و معاملات بازرگانی؛ تهران: انتشارات جنگل
۲. شیروی، عبدالحسین؛ (۱۳۹۰)؛ حقوق تجارت بین‌الملل؛ تهران: انتشارات سمت
۳. شیروی، عبدالحسین؛ (۱۳۹۶)؛ حقوق قراردادها (انعقاد، آثار و انحلال)؛ تهران: انتشارات سمت
۴. داراب پور، مهرباب؛ (۱۳۹۷) اصول و مبانی حقوق تجارت بین‌الملل، کتاب چهارم: حقوق سرمایه‌گذاری خارجی، تحریم‌ها، قراردادهای دولتی، حقوق انرژی و حقوق نفت و گاز؛ تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
۵. دادگر، یداله؛ (۱۳۷۸) نگرشی بر اقتصاد اسلامی: معرفت‌ها، ارزش‌ها و روش‌ها؛ تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس؛
6. Indira Carr, Peter Stone (2010). International Trade Law. Taylor & Francis
7. Daniel L. Bethlehem, Donald McRae, Rodney Neufeld, Isabelle Van Damme (2009). The Oxford Handbook of International Trade Law. Oxford University Press.

عنوان درس به فارسی:		حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی	
عنوان درس به انگلیسی:		International Investment Law	
دروس پیش‌نیاز:	-	نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	-		تخصصی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با مقررات بین‌المللی سرمایه‌گذاری خارجی، بررسی روند سرمایه‌گذاری‌های خارجی در جهان و خط و مشی‌ها و قوانین کشورهای میزبان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی.

پ) مباحث یا سر فصل‌ها:

حقوق سرمایه‌گذاری خارجی

۱. کلیات:

تعریف سرمایه‌گذاری خارجی و مؤسسه چند ملیتی

مسائل حقوقی خاص مؤسسات چند ملیتی

نقش حقوق در روند سرمایه‌گذاری خارجی

ماهیت، تحول و مفهوم حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری

۲. چارچوب حقوق بین‌الملل برای سرمایه‌گذاری خارجی:

تأثیر حقوق بین‌الملل بر سرمایه‌گذاری خارجی از جنبه نظری

حدود تأثیرگذاری قواعد و نهاد های حقوقی بین‌المللی بر جریان سرمایه‌گذاری بین‌الملل از جنبه عملی

محتوای حقوق بین‌الملل در مورد سرمایه‌گذاری خارجی

علل افزایش معاهدات سرمایه‌گذاری دو جانبه

اهمیت مجموعه مقررات رفتاری برای شرکت‌های چند ملیتی

۳. چارچوب نظارتی ملی و قوانین کشور میزبان:

کارکرد قوانین سرمایه‌گذاری کشور میزبان

مبانی نظری قوانین ملی سرمایه‌گذاری

مکانیسم‌های حقوقی تشویق، ترغیب و حفظ سرمایه‌گذاری خارجی

حقوق بین‌الملل و حدود کنترل‌های ملی بر سرمایه‌های بین‌المللی

پذیرش، استقرار و سلب مالکیت

۴. مکانیسم‌های حقوقی در سازمان‌دهی و تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری خارجی:

چگونگی تأثیر حقوق بر ساختار یک پروژه سرمایه‌گذاری خارجی

اشکال حقوقی برای طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی

تأثیر حقوق بر روند خصوصی‌سازی

سرمایه‌گذاری‌های خارجی در دارائی‌های اسنادی و اوراق بهادار (مشکلات و مسائل حقوقی)

مسائل حقوقی اداره یک سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم

ریسک سیاسی و حمایت حقوقی از جامعه ملی در مقابل سرمایه‌گذار خارجی

بیمه ریسک سیاسی

شرکت‌های چند ملیتی و ورشکستگی فرامرزی در تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی

۵. حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه‌گذاری:

علل بروز اختلافات احتمالی ناشی از سرمایه‌گذاری

روش‌های موجود برای حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه‌گذاری

ارزیابی کارآئی روش‌های موجود در حل و فصل اختلافات

موانع حقوقی سرمایه‌گذاری خارجی

حقوق بین‌الملل و تحریم‌های اقتصادی

کلیات حقوق بین‌الملل انرژی

کلیات حقوق قراردادهای نفت و گاز

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دالز، رودلف و شروتر، کریستف؛ (۱۳۹۵) اصول حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری، مترجم: سیدقاسم زمانی و به‌آذین حسینی؛ تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی
۲. داراب پور، مهرباب؛ (۱۳۹۷) اصول و مبانی حقوق تجارت بین‌الملل، کتاب چهارم: حقوق سرمایه‌گذاری خارجی، تحریم‌ها، قراردادهای دولتی، حقوق انرژی و حقوق نفت و گاز؛ تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
۳. عسگری، پوریا؛ (۱۳۹۴) حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در رویه داوری بین‌المللی، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی
۴. میرویس، علیرضا؛ (۱۳۹۳) حقوق سرمایه‌گذاری در چارچوب معاهدات دو جانبه سرمایه‌گذاری؛ تهران: انتشارات پریس
5. Rudolf Dolzer (jurist), Christoph Schreuer (2012). Principles of International Investment Law. Oxford University Press.
6. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer (2008). The Oxford Handbook of International Investment Law. Oxford University Press .

عنوان درس به فارسی:		حقوق تطبیقی مالکیت فکری و انتقال فناوری	
عنوان درس به انگلیسی:		Comparative Intellectual Property and Technology Transfer Rights	
دروس پیش‌نیاز:		-	
دروس هم‌نیاز:		-	
تعداد واحد:	۲		
تعداد ساعت:	۳۲		
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒			
تخصصی ☐ عملی ☐			
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐			
رساله / پایان‌نامه ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

با توجه به اهمیت فزاینده مالکیت فکری در جهان امروز و ارتباط تنگاتنگ آن با موضوع انتقال تکنولوژی که یکی از مهم‌ترین مسائل و ابزارهای توسعه در کشورهای در حال توسعه می‌باشد، آشنائی با چارچوب‌های حقوقی مالکیت فکری در سطح بین‌المللی و نیز نظام حقوقی ایران، و استلزامات حقوقی برای تسهیل در امر انتقال فناوری به هدف توسعه، مهم‌ترین اهداف این درس است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اصول و مبانی حقوق مالکیت فکری در حقوق داخلی ایران و حقوق بین‌الملل
۲. حقوق مالکیت صنعتی (اختراع، علائم تجاری، اسرار تجاری، نشانه‌ها و علائم جغرافیایی، طرح‌های صنعتی،...)
۳. حقوق مالکیت ادبی و هنری
۴. رابطه انتقال فناوری و مالکیت فکری
۵. تعریف، مفهوم، تاریخچه انتقال فناوری و واگذاری آن
۶. ضرورت انتقال فناوری
۷. مزایا و معایب انتقال فناوری
۸. بررسی نکات کلی قرارداد انتقال فناوری، موضوع قرارداد و حدود استفاده از آن
۹. تجاری‌سازی اموال فکری و فناوری و بررسی نکات مالی و تجاری آن
۱۰. تطبیق مسائل و موضوعات مالکیت فکری و انتقال تکنولوژی با حقوق ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. میرحسینی، سید حسن (۱۳۹۱)؛ مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت معنوی، نشر میزان، چاپ سوم،
 ۲. امامی، اسدالله (۱۳۹۰)؛ حقوق مالکیت صنعتی، نشر میزان
 ۳. میرحسینی، سید حسن (۱۳۹۱)؛ فرهنگ حقوقی مالکیت معنوی؛ جلد اول، نشر میزان
 ۴. زرکلام، ستار (۱۳۸۸)؛ حقوق مالکیت ادبی و هنری؛ انتشارات سمت
- بزرگی، وحید و فتحی زاده، امیر هوشنگ و سیدی، میر هادی (۱۳۹۵)؛ حقوق مالکیت فکری در سازمان جهانی تجارت؛ تهران: نشر میزان

۶. حبیبی مجنده، محمد (۱۳۹۴)؛ کتاب حقوق مالکیت فکری و حقوق بشر؛ تعامل‌ها و تعارض‌ها؛ انتشارات دانشگاه مفید
۷. نایب زاده، شهناز (۱۳۸۶)؛ حقوق مالکیت معنوی و انتقال فناوری؛ نشریه تدبیر مدیریت؛ شماره ۱۸
۸. هداوند، مهدی (۱۳۸۴)؛ حقوق مالکیت صنعتی و قراردادهای بین‌المللی لیسانس؛ نشریه تدبیر، شماره ۱۵۸
۹. زاهدی مهدی، (۱۳۷۹) حقوق ثبت علامت تجاری: مطالعه تطبیقی حقوق ایران و سازمان تجارت جهانی، پژوهش حقوق عمومی، ۱، ۲-۳،
۱۰. زاهدی مهدی، (۱۳۸۶) اعمال و رویه‌های محدودکننده تجاری در قراردادهای انتقال تکنولوژی، پژوهش حقوق و سیاست، ۹، ۲۳
۱۱. زاهدی مهدی، (۱۳۷۹) ثبت بین‌المللی اختراعات، کسب و حمایت حقوقی از اختراع در کشورهای خارجی، پژوهش حقوق و سیاست، ۱۲، ۳۰،
۱۲. زاهدی مهدی، محمدی عمید، (۱۳۹۴) چالش‌های حمایت از نشانه‌های جغرافیایی در نظام حقوقی ایران؛ فرصت‌ها و پیشنهادها، دیدگاه‌های حقوق قضایی، ۲۰، ۶۹
13. Yi Shin Tang (2009). The International Trade Policy for Technology Transfers: Legal and Economic Dilemmas on Multilateralism Versus Bilateralism. Kluwer Law International B.V.
14. Rochelle Cooper Dreyfuss, Justine Pila (2018). The Oxford Handbook of Intellectual Property Law. Oxford University Press

عنوان درس به فارسی:		سازمان های اقتصادی جهانی، فرامنطقه ای و منطقه ای	
عنوان درس به انگلیسی:		Regional, Transregional and Global economic organizations	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنا ساختن دانشجویان با فعالیت و عملکرد عمده ترین سازمان های اقتصادی جهانی و منطقه ای

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. بررسی تاریخی شکل گیری سازمان های اقتصادی منطقه ای، فرامنطقه ای و جهانی

۲. سازمان های اقتصادی جهانی:

صندوق بین المللی پول:

تاریخچه IMF

اهداف و ساختار IMF

نرخ برابری ارزها در IMF

عضویت در IMF

فعالیت های صندوق بین المللی پول

سهامیه اعضای IMF

اعطای وام و شرایط آن

تغییرات اخیر صندوق بین المللی پول

مناسبات ایران با صندوق بین المللی پول

حق برداشت مخصوص

مقدمه

پیدایش و تاریخچه

چگونگی تعیین حق برداشت مخصوص

تخصیص حق برداشت مخصوص

نرخهای بهره در حق برداشت مخصوص

مصارف حق برداشت مخصوص

بانک های توسعه چندجانبه و گروه های بانک جهانی:

بانک های توسعه چندجانبه:

بانک توسعه آفریقا

بانک توسعه آسیا

بانک ترمیم و توسعه اروپا

بانک توسعه بین آمریکایی IDB

بررسی اهداف، تشکیلات و عملکرد بانک جهانی

سیاست های بانک جهانی

بانک بین المللی ترمیم و توسعه IBRD

سازمان بین المللی توسعه IDA

مؤسسه مالی بین المللی IFC

آژانس چندجانبه تضمین سرمایه گذاری MIGA

مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری ICSID

انتقادات بر بانک جهانی

بانک تسویه بین المللی

تاریخچه تشکیل

اهداف و وظایف

رابطه با صندوق بین المللی پول و بانک جهانی

مقر، تشکیلات و سازمان بانک

سازمان های تجاری، صنعتی و توسعه ای:

کنفرانس توسعه و تجارت ملل متحد (آنکتاد)

تشکیلات آنکتاد

کنفرانس های انجام شده

فعالیت های آنکتاد

مرکز تجارت بین المللی

موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) ۱۹۴۷-۱۹۹۵

تاریخچه و دستاوردهای هفت دور اول

قرارداد عمومی تجارت خدمات (گاتس)

اهداف، ارکان و مقررات گاتس

سازمان تجارت جهانی

اهداف و وظایف سازمان تجارت جهانی

تشکیلات سازمان تجارت جهانی

نحوه پیوستن به سازمان تجارت جهانی

منافع پیوستن به سازمان تجارت جهانی

انتقادات بر سازمان تجارت جهانی

برنامه عمران ملل متحد:

اهداف و وظایف

ساختار و تشکیلات

نحوه عمل و مشارکت در برنامه‌های عمرانی ملی

سایر نهادهای اقتصادی سازمان ملل متحد:

کمیسیون‌های اقتصادی منطقه‌ای شورای اقتصادی و اجتماعی

سازمان خواربار و کشاورزی جهانی

سازمان بین‌المللی دریانوردی

سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد

بانک توسعه اسلامی

اهداف، وظایف و ساختار IDB

اعضا، پراکنش جغرافیایی و میزان سهام

شیوه تأمین مالی IDB

مؤسسات و صندوق‌های IDB

دستاوردها و آینده IDB

بانک‌های مرکزی آمریکا، اتحادیه اروپا و ژاپن

بورس اوراق بهادار نیویورک، لندن و توکیو

بیمه لویدز

نقش بیمه در اقتصاد و بازار سرمایه

تاریخچه بیمه لویدز

ساختار سازمانی بیمه لویدز

فعالان اصلی بازار لویدز

رشته‌های بیمه و کسب و کار لویدز

ظرفیت بیمه‌گری لویدز

مطالعه موردی مهم‌ترین سازمان‌های اقتصادی منطقه‌ای:

(آسه آن، اکو، اوپک، نفتا، افتا، بنلوکس و ...)

بررسی روابط ایران با سازمان‌های اقتصادی جهانی و منطقه‌ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. شیرکوند، سعید؛ (۱۳۹۲) سازمان‌های پولی و مالی بین‌المللی؛ تهران: انتشارات کویر
۲. ابراهیمی‌نژاد، مهدی؛ (۱۳۹۴) سازمان‌های مالی و پولی بین‌المللی؛ تهران: انتشارات سمت
۳. مشبکی، اصغر؛ (۱۳۹۲) کتاب سازمان‌های پولی و مالی بین‌المللی / با نگرشی بر ادغام‌های اقتصادی و فرا منطقه‌ای؛ تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه علامه طباطبائی
۴. موسی‌زاده، رضا؛ (۱۳۹۵) سازمان‌های بین‌المللی؛ چاپ بیست و پنجم (با تجدید نظر کامل)؛ تهران: نشر میزان
۵. پیز، کلی‌کیت؛ (۱۳۹۲) سازمان‌های بین‌المللی؛ مترجم: حسین شریفی طراز کوهی؛ تهران: نشر میزان
۶. راسخی، سعید، احمد جعفری صمیمی و سمیه صادقی (۱۳۹۲). یکپارچگی تجاری، تخصص‌گرایی و همزمانی ادوار تجاری در اکو: شواهدی از یک شاخص همبستگی پویا، مدل‌سازی اقتصادی، ۲۱، ۱۹-۱.
7. M.A. van Meerhaeghe (2013). International Economic Institutions. Springer Science & Business Media.
8. Michael Davies, Richard Woodward (2014). International Organizations: A Companion. Edward Elgar Publishing

عنوان درس به فارسی:		دپلماتسی اقتصادی و مذاکرات تجاری بین‌المللی	
عنوان درس به انگلیسی:		Economic diplomacy and international trade negotiations	
دروس پیش‌نیاز:		-	
دروس هم‌نیاز:		اقتصاد سیاسی بین‌الملل، اقتصاد سیاسی و سیاست-گذاری خارجی	
تعداد واحد:	۲		
تعداد ساعت:	۳۲		
نوع درس و واحد			
☐ پایه ☒ نظری			
☐ تخصصی ☐ عملی			
☐ اختیاری ☒ نظری-عملی			
☐ رساله / پایان‌نامه			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنا ساختن دانشجویان با دپلماتسی اقتصادی، عوامل شکل‌دهنده و ابزارهای آن، و نقش دولت‌ها و سازمان‌های غیردولتی در دپلماتسی اقتصادی؛ همچنین آشنائی با مذاکرات تجاری بین‌المللی، انواع مذاکرات تجاری و نیز استراتژی‌ها و تاکتیک‌های آن.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. دپلماتسی اقتصادی

چیستی دپلماتسی اقتصادی

تعریف

اهداف

دستور کار و حوزه‌های موضوعی

ابزارها

سطح تحلیل

پاسخ‌های دپلماتسی اقتصادی به چالش‌های جدید

عوامل و عناصر شکل‌دهنده به دپلماتسی اقتصادی

جهانی‌شدن

منطقه‌گرایی

سازمان تجارت جهانی

بازیگران دپلماتسی اقتصادی

انواع بازیگران

صلاحیت‌ها، وظایف و فعالیت‌ها

راهنماهای دپلماتسی اقتصادی

درون‌گرایی

برون‌گرایی

ادغام در زنجیره‌های جهانی ارزش

چگونگی هدایت دپلماتسی اقتصادی توسط دولت‌ها

نقش سازمان‌های غیردولتی در دپلماتسی اقتصادی

نقش بخش خصوصی در دپلماتسی اقتصادی

دپلماتسی اقتصادی در اقتصادهای صنعتی پیشرفته

دپلماتسی اقتصادی در کشورهای در حال توسعه

دیپلماسی مالی و بحران‌های بین‌المللی

آینده دیپلماسی اقتصادی

مطالعات موردی:

هند و بخش خصوصی در مذاکرات اقتصادی بین‌المللی

آمریکا و تغییر در دیپلماسی اقتصادی با روسیه

برزیل، تولیدات کشاورزی و مذاکرات با سازمان تجارت جهانی

نیوزلند و دیپلماسی اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته کوچک

دیپلماسی اقتصادی اتحادیه اروپا

دیپلماسی اقتصادی چین: پیوند قدرت و ثروت

دیپلماسی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

۲. مذاکرات تجاری بین‌المللی

تعریف مذاکره تجاری

پیش شرط‌ها، ترکیب گروه‌ها و محیط مذاکرات تجاری

استراتژی‌ها و تاکتیک‌های مذاکراتی

مذاکرات تجاری دو جانبه

مذاکرات تجاری چندجانبه

مذاکرات تجاری در سازمان‌های بین‌المللی

تدوین دیپلماسی تجاری

آشنائی با مواضع مذاکراتی کشورهای مختلف

شبیه‌سازی مذاکرات دو جانبه، چند جانبه و سازمانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بزرگی، وحید؛ (۱۳۹۶) دیپلماسی تجاری: از اهداف تا ابزارها؛ تهران: نشر نی

۲. باین، نیکلاس و وولکاک، استفان؛ (۱۳۸۸) دیپلماسی اقتصادی نوین: تصمیم‌گیری و مذاکره در روابط اقتصادی بین‌المللی؛ مترجم: محمدحسن

شیخ‌الاسلامی؛ تهران: انتشارات وزارت امور خارجه

۳. صالحی، مختار (۱۳۹۷) دیپلماسی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در عصر جهانی شدن؛ ناشر: پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر

۴. موسوی شفاعی سید مسعود و ایمانی همت؛ (۱۳۹۶) دیپلماسی اقتصادی، رهیافتی برای افزایش قدرت ملی ایران؛ نشریه: راهبرد؛ پاییز ۱۳۹۶، دوره ۲۶،

صص ۱۴۹ تا ۱۷۴

5. Saner, Raymond, Yiu, Lichia, (2003) International Economic Diplomacy: Mutations in Post-Modern Times, Discussion Paper No. 84, January 2003, ISSN 1569-2981, in:
<http://www.diplomacydialogue.org/images/files/20030109-DP-DSP.pdf>

عنوان درس به فارسی:		رژیم‌های بین‌المللی	
عنوان درس به انگلیسی:		International Regimes	
دروس پیش‌نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	پایه ☐	نظری ☒
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
		رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

در این درس دانشجویان با مفهوم و نقش نهادها و رژیم‌های بین‌المللی در شکل‌گیری و تداوم هماهنگی و همکاری آشنا می‌شوند. این درس حول مسائلی درباره عوامل شکل‌گیری رژیم‌ها مانند هژمونی، استلزامات نظام تجارت آزاد بین‌المللی و کالای عمومی؛ علل ظهور و افول رژیم‌ها؛ علل مشارکت و حمایت یا مخالفت و تخریب دولت‌ها از رژیم‌های بین‌المللی؛ سازمان‌های بین‌المللی به عنوان بازوهای اجرایی و ابزارهای رژیم‌های بین‌المللی؛ مقایسه رویکرد مکاتب مختلف نسبت به رژیم‌های بین‌الملل؛ و نهایتاً مطالعه موردی مهم‌ترین رژیم‌های بین‌المللی موجود را مورد بررسی قرار خواهد داد.

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف رژیم‌های بین‌المللی:

نهاد

رژیم

اصول

قواعد

هنگام

قدرت

آنارشی

۲. علل ساختاری و نتایج رژیمی: رژیم‌ها به عنوان متغیرهای وابسته، میانجی، و مستقل

۳. علل شکل‌گیری رژیم‌های بین‌المللی: تجارت آزاد، امنیت بین‌المللی و کالای عمومی

کالای عمومی چیست؟

متولی تولید کالای عمومی در سطح داخلی و بین‌المللی کیست؟

چرا در سطح بین‌المللی کنش جمعی در تولید کالای عمومی یک معما یا معضل است؟

نقش رژیم‌های بین‌المللی در کاهش هزینه‌های همکاری: تقلب، سواری مجانی

مکانیسم‌های پاداش و تنبیه در رژیم‌های بین‌المللی

تحریم به عنوان یک ابزار تنبیهی در رژیم‌های بین‌المللی: موافقان و مخالفان

حقوق و سازمان‌های بین‌المللی: تضمین و اجرای رژیم‌های بین‌المللی

دستاوردهای مطلق یا دستاوردهای نسبی؛ حوزه‌های امنیتی یا حوزه‌های اقتصادی؟

۴. هماهنگی و همکاری در یک جهان آنارشیک

هماہنگی یا ہمکاری؟

نقش نهادها و استراتژی‌ها در هماهنگی و همکاری ذیل یک جهان آنارشیک

محدودیت‌های آنا‌رشی برای هماهنگی و همکاری بین‌المللی

قدرت ملی، همکاری و هماهنگی بین‌المللی

۵. ظهور، تداوم و افول رژیم‌های بین‌المللی:

نقش هژمونی در ظهور رژیم‌های بین‌المللی

تداوم رژیم‌ها بدون هژمونی:

منافع

عدم محاسبه دائمی منافع

سنت و مشروعیت

عادت محاسبه منافع جمعی به جای منافع شخصی

عدم قطعیت و ترس از آینده

فروپاشی رژیم‌ها:

تعارض با منافع بزرگان

بالا رفتن هزینه‌ها

ناکارآمدی اجرائی در نظارت و شناسایی تقلب و سواری مجانی

ناکارآمدی مکانیسم‌های پاداش و تنبیه

۶. رژیم‌های بین‌المللی در مکاتب متعارض:

رئالیسم؛ بدبینی و تردید در اهمیت و کارکرد رژیم‌های بین‌المللی

نظریه ثبات هژمونیک و ظهور رژیم‌های بین‌المللی

رژیم‌های بین‌المللی و محدودیت‌ها: سوزان استرنج؛ جوزف گریکو و رابرت گیلپین

لیبرالیسم؛ خوش‌بینی و تأکید بر سودمندی رژیم‌های بین‌المللی

نظریه‌های کارکردگرایانه همگرایی: دیوید میترا نی و ارنست هاز

نظریه‌های اقتصادی همگرایی: منطقه بهینه پولی و اتحادیه‌های گمرکی

نظریه اجتماعی و ارتباطی همگرایی: کارل دویچ

نظریه وابستگی متقابل

نظریه نهادگرایی نئولیبرال

مارکسیسم؛ رژیم‌های بین‌المللی ابزاری در خدمت تعمیق ساختاری سلطه و استثمار

امانوئل والرشتاین: نظام —جهان و ظهور و سقوط هژمونی

آنتونیو گرامشی، رابرت کاکس و استفان گیل: ماتریالیسم ساختاری و هژمونی

۷. مطالعه موردی رژیم‌های بین‌المللی:

اتحادیه بین‌المللی ارتباطات تلفنی ITU

نظام مدیریت مالی برتون وودز

صندوق بین‌المللی پول IMF

سازمان تجارت جهانی WTO

کنوانسیون منع تولید، اشاعه و ذخیره‌سازی تسلیحات بیولوژیک

پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای NPT
کنوانسیون بین‌المللی منع جنگ‌افزارهای شیمیایی CWC
پروتکل کیوتو UNFCCC

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دهقانی فیروزآبادی، سید جلال؛ نظریه‌های همگرایی منطقه‌ای و رژیم‌های بین‌المللی؛ تهران: نشر مخاطب؛ ۱۳۹۴؛
۲. عسگرخانی، ابو محمد؛ رژیم‌های بین‌المللی؛ تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۱۳۸۳؛
3. Krasner, Stephen D. International Regimes, Cornell University Press, 1983
4. Baldwin, David Allen, Neorealism and Neoliberalism: The Contemporary Debate, Columbia University Press, 1993
5. Margaret P. Karns and Karen A. Mingst, The Politics and Processes of Global Governanc, International Organizations, 2015. ISBN: 97-1626371514
6. Abbott, Kenneth W. and Duncan Snidal, "Why States Act through Formal International Organizations." Journal of Conflict Resolution, Vol. 42, No. 1, 1998, ISSN: 0022-0027
7. Davis, Christina L. "Overlapping Institutions in Trade Policy." Perspectives on Politics, Vol. 7, No. 1, 2009. ISSN: 1537-5927
8. Diehl, Paul F. and Brian Frederking, eds. The Politics of Global Governance: International Organizations in an Interdependent World, 2015. Publisher: Lynne Rienner. ISBN: 978-1626372320
9. Hofmann, Stephanie C. "Overlapping Institutions in the Realm of International Security: The Case of NATO and ESDP." Perspectives on Politics, Vol. 7, No. 1, 2009, ISSN: 1537-5927
10. Keohane, Robert O. and Lisa L. Martin. "The Promise of Institutional Theory." International Security, Vol. 20, No. 1, 1995, ISSN: 0162-2889
11. Keohane, Robert O. "International Institutions: Can Interdependence Work?" Foreign Policy, No. 110, 1998. ISSN: 0015-7228
12. Mearsheimer, John. J. "The False Promise of International Institutions." International Security, Vol. 19, No. 3, 1995, ISSN: 0162-2889
13. Movsisyan, Suren. "Decision Making by Consensus in International Organizations as a Forum of Negotiation." 21st Century, Vol. 1, No. 3, 2008.
14. Payton, Autumn Lockwood. "Building a Consensus (Rule) for International Organizations". Max Weber Working Paper Series: EUI MWP, No. 22, 2010 .
15. Posner, Eric and Alan O. Sykes, "Voting Rules in International Organizations." Coase-Sandor Institute for Law and Economics Working Paper, No. 673, 2014.
16. Rosendal, G. Kristin, "Impacts of Overlapping International Regimes: The Case of Biodiversity." Global Governance, Vol. 7, No. 1, 2001. ISSN: 1075-2846

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی جنگ و صلح		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy of War and Peace	
پایه ☐ نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☐ عملی ☐	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با مفهوم جنگ و صلح در روابط بین‌الملل، علل بروز جنگ از منظر تنوریک، علل سیاسی اقتصادی بروز جنگ‌ها، علل سیاسی اقتصادی تداوم و توقف جنگ‌ها، چگونگی تأمین سیاسی اقتصادی جنگ‌ها، هزینه‌های سیاسی و اقتصادی جنگ‌ها، بازارها و صنایعی که از بروز جنگ‌ها منتفع یا متضرر می‌شوند و نهایتاً اقتصاد سیاسی بازسازی پس از جنگ‌ها؛

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف جنگ

۲. تاریخچه جنگ و درگیری‌های نظامی

۳. انواع جنگ:

هدف: عادلانه/ناعادلانه

مقیاس جغرافیایی: محلی / منطقه‌ای / فرامنطقه‌ای / جهانی

ساختار و تاکتیک نظامی: منظم (کلاسیک یا متقارن) / نامنظم (چریکی یا نامتقارن)

سطح جغرافیایی: دریایی / هوایی / زمینی / فضائی

قلمرو سرزمینی: خارجی / داخلی

ابزار نظامی: هسته‌ای / غیرهسته‌ای / شیمیایی / بیولوژیک / الکترونیک

زمان‌بندی: سریع / فرسایشی

سایر طبقه‌بندی‌ها: جنگ سخت / جنگ سرد / جنگ نرم؛ جنگ روانی؛ جنگ سایبری، جنگ نیابتی و ...

۴. جنگ از منظر اسلام

اولویت مدارا و صلح در اسلام

جنگ مشروع

انواع جنگ در اسلام:

جنگ با مسلمان

جنگ با اهل کتاب

جنگ با کفار

تاریخ جنگ در اسلام:

جنگ‌های پیامبر اکرم (ص)

جنگ‌های امیرالمؤمنین (ع)

جنگ از منظر ائمه اطهار (ع)

جنگ در دوران بنی‌امیه و بنی‌عباس

اخلاق جنگ در اسلام

حقوق جنگ در اسلام

۵. جنگ از منظر مکاتب نظری اقتصاد سیاسی بین‌الملل:

لیبرالیسم

رنالیسم

مارکسیسم

۶. تعاریف صلح و انواع صلح:

گونه‌شناسی تعاریف صلح

انواع صلح:

صلح منفی

صلح مثبت

صلح پایدار

۷. صلح از منظر اسلام:

اولویت نظری و عملی صلح بر جنگ در اسلام

مصادیق تاریخی صلح در اسلام

ظرفیت‌های اندیشه‌های اسلامی در نظریه‌پردازی صلح

۸. صلح از منظر مکاتب نظری اقتصاد سیاسی بین‌الملل:

ایده‌آلیسم

رنالیسم

نظریه هنجاری

۹. طبقه‌بندی عوامل بروز جنگ با رویکردی نظری:

عوامل فردی و روان‌شناختی

عوامل نهادی

عوامل ساختاری

فرهنگی

سیاسی

اقتصادی

نظامی

۱۰. رابطه قومیت، نژاد، مذهب با جنگ

۱۱. رابطه رژیم‌ها و ایدئولوژی‌های سیاسی با جنگ:

دموکراسی

اقتدارگرایی

شبه دموکراسی

توتالیترسم

۱۲. مداخله نظامیان در سیاست، سیاست‌های جنگ سالارانه و درگیری‌های نظامی

۱۳. رابطه کمبود منابع طبیعی و زیست‌محیطی با جنگ:

زمین و کشاورزی

زمین و منابع معدنی

دریا و منابع غذایی

نفت و منابع انرژی

کمبود منابع آب و جنگ‌های آینده

۱۴. رقابت‌های تسلیحاتی و جنگ

۱۵. صنایع نظامی و جنگ

۱۶. جنگ و تحولات تکنولوژی‌های نظامی و ارتباطی

۱۷. اقتصاد سیاسی بازسازی پس از جنگ:

ضرورت بازسازی

برندگان نظامی و برندگان اقتصادی جنگ‌ها؛ نقش غیربازاری سیاست در ایجاد ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری

فرصت‌ها و تهدیدهای سرمایه‌گذاری به هدف بازسازی

آمریکا و بازسازی اروپای غربی و آسیای شرقی پس از جنگ جهانی دوم

اتحاد جماهیر شوروی و بازسازی اروپای شرقی پس از جنگ دوم جهانی

آمریکا و بازسازی افغانستان و عراق پس از اشغال

ایران و بازسازی لبنان پس از جنگ سی‌وسه روزه با اسرائیل

۱۸. مطالعات موردی:

اقتصاد سیاسی جنگ‌های بزرگ داخلی - شمال و جنوب - ایالات متحده

اقتصاد سیاسی جنگ افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی

اقتصاد سیاسی جنگ‌های اعراب و اسرائیل

اقتصاد سیاسی جنگ ایران و عراق

اقتصاد سیاسی نظامی‌گرایی آمریکا پس از یازدهم سپتامبر

اقتصاد سیاسی جنگ داخلی سوریه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با

تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان‌ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. احتشامی؛ انوشیروان (۱۳۹۶)؛ اقتصاد سیاسی جنگ و انقلاب (بررسی سیر دگرگونی در منطقه خاورمیانه)؛ مترجم: ایوب فرخنده و محمد سلامی استاد؛ تهران: دنیای اقتصاد
۲. حسین‌زاده، اسماعیل (۱۳۸۹)؛ اقتصاد سیاسی نظامی‌گری آمریکا؛ مترجم: پرویز امیدوار؛ تهران: نشر نی
۳. دژپسند، فرهاد و رئوفی، حمیدرضا (۱۳۸۷)؛ اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی؛ تهران: مرکز مطالعات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۴. حاجی یوسفی، امیرمحمد (۱۳۹۲)؛ جنگ ایران و عراق از نگاه نظریه‌های روابط بین‌الملل؛ تهران: انتشارات صفحه
۵. عامری‌بافقی، علی‌اصغر (۱۳۹۱) مفهوم صلح در روابط بین‌الملل، ناشر: علوم و فنون رازی
۶. گاستون بوتول (۱۳۸۸) جامعه‌شناسی صلح، مترجم: هوشنگ فرخجسته، ناشر: جامعه‌شناسان
۷. لینکلتر، اندرو (۱۳۸۸) صلح لیبرالی، مترجم: علیرضا طیب، ناشر: وزارت امور خارجه
8. J. Coyne, Christopher & Mathers, Rachel L. (2011), The Handbook on the Political Economy of War, London: Edward Elgar Pub
9. Wolfson, Murray (Ed.), (1998) The Political Economy of War and Peace, Springer US, Hardcover ISBN: 978-0-7923-8310-9

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی نفت و انرژی		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy of Oil and Energy	
پایه ☐ نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☐ عملی ☐	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با انرژی و منابع انرژی‌زا، مشخصاً با انرژی نفت، پیشینه صنعت نفت جهان و مفاهیم و ادبیات نفت، رخدادهای تاریخی مرتبط با نفت در جهان و ایران، تحلیل اقتصادی و سیاسی آثار درآمدهای نفتی بر کشورهای تولیدکننده نفت با تکیه بر چارچوب‌های نظری موجود، اقتصاد سیاسی نفت در جهان و مکانیسم و شیوه عملکرد بازار جهانی نفت و بررسی وضعیت ایران در بازار جهانی نفت؛ و همچنین با منابع انرژی جایگزین و اقتصاد سیاسی انرژی‌های جایگزین در جهان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعاریف و اهمیت انرژی:

منابع انرژی‌زا:

انرژی‌های فسیلی و غیر فسیلی

انرژی‌های تجدیدپذیر و تجدیدنپذیر

نفت و گاز و انرژی‌های جایگزین

۲. کلیاتی درباره نفت و گاز:

ساختار شیمیائی نفت و گاز

مراحل شکل‌گیری نفت و گاز در طبیعت

بهره‌برداری از نفت و گاز

نفت در دوران باستان

مصارف نفت در دوران مدرن: روشنائی، گرمایش، سوخت موتورهای مکانیکی، سوخت نیروگاه‌ها،...

اهمیت نفت و گاز:

انرژی‌زائی

درآمدزائی

اعتبارزائی

کالازائی

۳. اقتصاد سیاسی نفت در جهان

مبانی اقتصاد سیاسی نفت

ویژگی‌های ساختاری بازار نفت جهان

دوره‌های زمانی تحول صنعت نفت در جهان

الگوی تغییرات ساختاری در بازار نفت جهان

فراملی شدن در مقابل بین‌المللی شدن بازار نفت

روندهای امروزی بازار نفت جهان:

تقاضا برای منابع مختلف انرژی

استمرار رشد تقاضا در بازار

تغییر ساختار تقاضا در بازار

عرضه نفت و مسئله اوج تولید

چشم انداز عرضه نفت و هزینه‌های تولید در آینده

اهمیت اوپک و خلیج فارس در آینده بازار نفت

وضعیت بازار گاز طبیعی

۴. بازیگران مهم بازار نفت جهان:

بازیگران دولتی بازار نفت و استراتژی‌های آنان:

آمریکا

چین

روسیه

عربستان

بازیگران فرادولتی و فراملی بازار نفت جهان:

سازمان اوپک (شکل‌گیری، اهداف، ماهیت و ساختار، دوره‌های عملکردی)

مجمع کشورهای صادرکننده گاز

آژانس بین‌المللی انرژی

شرکت‌های چند ملیتی نفتی (هفت‌خواهران نفتی)

بورس‌های معاملات نفت

۵. اقتصاد سیاسی نفت ایران

تاریخ سیاسی و اقتصادی نفت در ایران:

نفت ایران در دوره امتیازهای نفتی (از آغاز تا ملی شدن صنعت نفت)

نفت ایران از ملی شدن تا انقلاب اسلامی

نفت ایران در دوره پس از انقلاب

چارچوب‌های نظری اقتصاد سیاسی نفت:

موج اول:

رویکرد نظری دولت رانتیر و نفرین منابع

موج دوم:

مطالعه شرایط اجتماعی و سیاسی پیش از نفت

مطالعه استراتژی‌های دولتمردان

مطالعه نسبت وفور درآمدهای نفتی به جمعیت

مطالعه پیامدهای اتکا به صدور نفت

مطالعه آثار متفاوت نفت بر توسعه سیاسی و دموکراسی

مطالعه آثار متفاوت نفت بر توسعه اقتصادی

تحلیل اقتصاد سیاسی نفت در ایران:

اقتصاد سیاسی نفت در دوره پهلوی اول

اقتصاد سیاسی نفت در دوره پهلوی دوم
الگوهای متفاوت اقتصاد سیاسی نفت در دوره پهلوی دوم
اقتصاد سیاسی نفت در دوره پس از انقلاب
ملاحظات نظری در تحلیل اقتصاد سیاسی پس از انقلاب
الگوهای متفاوت اقتصاد سیاسی نفت پس از انقلاب
ملاحظات اقتصاد سیاسی نفت پس از انقلاب: (مالیات گیری، توسعه، نحوه هزینه کردها، صادرات غیرنفتی، یارانه‌های انرژی، هدفمندی یارانه‌ها)
آشنائی با انواع قراردادهای نفتی
قراردادهای امتیازی
قراردادهای مشارکت
قرادهای خرید خدمت
نسل جدید قراردادهای خرید خدمت
توانائی‌ها و آسیب‌پذیری‌های راهبردی ایران در بخش نفت: (ذخایر، ظرفیت تولید، میدان‌های مشترک، وضعیت بازار، الگوی مصرف داخلی، ترانزیت و انتقال، حساسیت و آسیب‌پذیری در وابستگی)

۶. اقتصاد سیاسی انرژی‌های جایگزین در جهان:

ماهیت و ابعاد اقتصادی انرژی‌های جایگزین: انرژی‌های هسته‌ای، خورشیدی و باد
بازیگران مهم در بازار انرژی‌های جایگزین
تعارض منافع بازیگران مهم در بازارهای انرژی‌های فسیلی و انرژی‌های جایگزین
بحران جهانی محیط زیست و مسئولیت‌های ملی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان انرژی
اقتصاد سیاسی انرژی هسته‌ای: تعارض در دستاوردهای نسبی و همکاری در دستاوردهای مطلق
اقتصاد سیاسی انرژی‌های جایگزین در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. میرترابی، سعید (۱۳۹۳)؛ درآمدی بر اقتصاد سیاسی نفت و مسائل نفت ایران؛ تهران: نشر قومس
۲. ملکی، عباس (۱۳۹۳)؛ سیاست‌گذاری انرژی؛ تهران: نشر نی
۳. استیونس، پل (۱۳۹۰)؛ اقتصاد انرژی؛ ترجمه جلال دهنوی و دیگران؛ تهران: دانشگاه امام صادق (ع)
۴. ایونز، جوان؛ هانت، لسترس (۱۳۹۶)؛ دستنامه بین‌المللی اقتصاد انرژی (جلد ۱)؛ تهران: دانشگاه امام صادق (ع)
۵. موسوی، میرطیب (۱۳۸۴)؛ مسائل سیاسی اقتصادی جهانی نفت؛ تهران: مردم‌سالاری
۶. مسرت، محسن (۱۳۹۶)؛ نفت و هژمونیک آمریکا؛ تهران: نشر نی

حشمت زاده، محمدباقر (۱۳۷۹)؛ ایران و نفت: جامعه‌شناسی سیاسی نفت در ایران (۱۳۵۷ - ۷۵)؛ تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران

۸. ذوقی، ایرج (۱۳۹۳)؛ مسائل سیاسی - اقتصادی نفت ایران؛ تهران: نشر دانش‌پرور
۹. میرترابی، سعید (۱۳۹۱)؛ بیداری اسلامی و اقتصاد سیاسی نفت خاورمیانه؛ تهران: دانشگاه امام صادق (ع)
۱۰. حاجی یوسفی (۱۳۸۸)؛ دولت، نفت و توسعه اقتصادی در ایران؛ تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی
۱۱. کارل، تری لین (۱۳۸۸) معمای فراوانی، ترجمه جعفر خیرخواهان، تهران: نشر نی
۱۲. بهجت، جودت (۱۳۹۳) امنیت انرژی، ترجمه عسگر قهرمانپور و رحمن قهرمانپور، تهران: دانشگاه امام صادق
۱۳. ملکی، عباس (۱۳۹۳) سیاستگذاری انرژی، تهران: نشر نی
14. Slawomir Raszewski (2017). The International Political Economy of Oil and Gas. Springer.
15. Ferdinand E. Banks (2007). The Political Economy of World Energy: An Introductory Textbook. World Scientific.

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی امنیت ملی		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy of National Security	
پایه ☐ نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☐ عملی ☐	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از این درس آشنائی دانشجویان با مفاهیم قدرت ملی، امنیت ملی و قدرت اقتصادی و رابطه میان قدرت اقتصادی و امنیت ملی در تعابیر کلاسیک و نیز در شرایط پساجهانی شده است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. قدرت و نفوذ

خشونت و استفاده غیر خشونت‌آمیز از قدرت و نفوذ

قدرت بالقوه و بالفعل

قدرت و نفوذ اقتصادی و غیرنظامی

مزایا و مضرات قدرت و نفوذ

ساخت قدرت بین‌المللی

چرا دولت‌ها جویای قدرت هستند

دولت‌ها قدرت را کجا جستجو می‌کنند

دولت‌ها کجا قدرت را بکار می‌برند

۲. قدرت ملی

قدرت ملی چیست

قدرت نظامی

مبانی قدرت نظامی:

تولید ملی و تأثیرات آن بر قدرت نظامی

ساختار تولید و قدرت نظامی

تجارت و مالیه بین‌الملل و قدرت نظامی

سیاست ورزی نظامی

عناصر سیاسی قدرت نظامی

قدرت اقتصادی

قدرت اقتصادی چیست

مبانی و منابع قدرت اقتصاد ملی:

توانمندی اقتصادی

مبانی غیراقتصادی قدرت اقتصادی

قدرت اقتصادی و انواع دولت

قدرت بازار انحصاری

رویکردهای کلاسیک به قدرت اقتصادی

آدام اسمیت

الکساندر همیلتون

فردریش لیشت

رویکردهای جدید به قدرت اقتصادی

لیبرالیسم

رنالیسم

مارکسیسم و نو مارکسیسم

سازهانگاری

کاربردهای قدرت نظامی:

اهداف عام از قدرت نظامی

جنگ‌ها: تعداد و گرایش‌ها

روندها در مطلوبیت قدرت نظامی

دغدغه‌ها در آینده قدرت نظامی ملی

قدرت نظامی و دستیابی به اهداف

کاهش سودمندی قدرت نظامی در دستیابی به اهداف

علل اقتصادی جنگ

نظریه‌های امپریالیسم سرزمینی

کاربردهای قدرت اقتصادی:

ابزارها و اهداف

کشمکش اقتصادی بین طرفین جنگ

محدودیت‌های صادرات بر کالاهای استراتژیک در زمان صلح

موانع تجاری و فشار اقتصادی

تحریم‌های اقتصادی دسته‌جمعی

کمک‌های خارجی به عنوان «مشوق یا پاداش»

قدرت اقتصادی در کمک‌های اقتصادی و نظامی

قدرت اقتصادی در وابستگی متقابل نامتوازن

قدرت اقتصادی، ناسیونالیسم اقتصادی، وابستگی متقابل و گزینه‌های توسعه‌گرایی برای جوامع در حال توسعه

رویکردهای انتقادی به قدرت اقتصادی: امپریالیسم اقتصادی و استعمارگرایی جدید

۳. چگونه قدرت اقتصادی به قدرت نظامی تبدیل می‌شود

۴. محدودیت‌ها در کسب قدرت اقتصادی

۵. هزینه‌های داخلی و بین‌المللی کسب قدرت اقتصادی

۶. محدودیت‌هایی که دولتمردان در کسب قدرت اقتصادی با آن روبرو هستند

۷. استراتژی‌های کلان، بودجه‌بندی و تحلیل هزینه‌ها

دولت‌ها چگونه استراتژی‌های کلان امنیتی خود را برمی‌گزینند

۹. دولت‌ها چه هزینه‌هایی برای تأمین امنیت و منافع ملی می‌پردازند

۱۰. دولت‌ها چگونه هزینه‌های امنیت ملی را تأمین می‌کنند

۱۱. مطالعه موردی:

بودجه نظامی و امنیتی ایالات متحده آمریکا چگونه تأمین می‌شود

بودجه نظامی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران چه میزانی است و چگونه تأمین می‌شود

۱۲. قدرت ساختاری: تحولات اقتصادی و جنگ‌های هژمونیک

عوامل صعود و افول قدرت‌ها در نظام بین‌الملل

آیا چین در حال صعود است

آیا آمریکا در حال افول است

دموکراسی، تجارت بین‌المللی، وابستگی متقابل و جنگ:

نظریه صلح دموکراتیک: چرا دموکراسی‌ها باهم نمی‌جنگند؟

فراملی‌گرایی و صلح: آیا فرسایش حاکمیت و فراملی‌گرایی عامل کاهش تعارضات شده است؟

وابستگی متقابل و صلح: آیا وابستگی متقابل مانع جنگ شده است؟

نهادگرایی و صلح: آیا رژیم‌های بین‌المللی احتمال جنگ را کاهش داده‌اند؟

نقدهای رئالیستی به صلح‌گرایی لیبرال: نقش قدرت و هژمونی

۱۳. تأثیرات اقتصادی جنگ: دولت، جامعه و بازار

چگونه بسیج اقتصادی برای جنگ بر جامعه تأثیر می‌گذارد

جنگ چه هزینه‌هایی برای دولت دارد

جنگ چگونه و به چه میزان مکانیسم بازار را متأثر می‌کند

سیاست‌ورزی اقتصادی: چگونه دولت‌ها می‌توانند با استفاده از ابزار اقتصادی بدون وارد شدن به جنگ بر دیگر دولت‌ها تأثیر بگذارند

سیاست‌ورزی مالی و اعتباری: چگونه دولت‌ها می‌توانند با ابزارهای مالی و اعتباری بر کنش‌های سایر دولت‌ها تأثیر بگذارند.

آیا ایالات متحده باید نگران سرمایه‌های آمریکایی در چین باشد؟

دولت‌ها اغلب به تحریم متوسل می‌شوند تا دولت دیگری را از پیگیری هدفی مشخص منع شوند؛ آیا تحریم‌ها کار می‌کنند؟

هزینه‌های اقتصادی و سیاسی تحریم‌ها برای دولت تحریم‌گر و دولت هدف چیست؟

آیا تحریم‌های هوشمند و هدفمند لزوماً به نتایج بهتری رسیده‌اند؟

تحریم‌ها و برنامه هسته‌ای ایران؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با

تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

منابع پیشنهادی:

۱۹. افتخاری، اصغر (۱۳۸۱) مراحل بنیادین اندیشه در مطالعات امنیت ملی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۲۰. بوزان، باری (۱۳۷۸) مردم، دولت‌ها و هراس، ترجمه ناشر، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۲۱. رویمر، جان. ای (۱۳۸۲) برابری فرصت، محمد خضری، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۲۲. ماندل، رابرت (۱۳۷۷) چهره متغیر امنیت ملی، ترجمه ناشر، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۲۳. ویلکن، پیتر (۱۳۸۱) اقتصاد سیاسی ارتباطات جهانی و امنیت انسانی، مرتضی بحرانی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
24. Buzan, Barry & Ole Waver (2003) Regions & Powers: The Structure of International Security, Cambridge: Cambridge University Press.
25. Chalk, Peter (2000) Non- military Security & Global Order, London: St.Martin.
26. Ciprat, Jose (2001) Of Fear & Foes: Security & insecurity in an Evolution Global Political Economy, Praeger.
27. Dhillon, Gurpreet (2001) Information Security Management, London, IGP.
28. Dombrowski, Peter (2005) Guns & Butter: The Politics Economy of International Security, Iynne Rienner Publisher.
29. Gill, Stephan & Isabella Bakker (2006) Power, Production & Social Reproduction: Human In/ Security in the Global Political Economy, Palgrave Macmilan
30. Hossein- zadeh, Ismael (2005) Political Economy of U.S Militarism, US: Palgrave.
31. Shaltz, Richard & et.al (1997) Security Studies for the 21th Century, London: Brasseys.
32. Jonathan Kirshner, Political Economy in Security Studies after the Cold War, Review of International Political Economy, 5,1 (Spring 1998)
33. Baldwin, D. A. (1985). Economic Statecraft. Princeton, Princeton University Press
34. Gilpin, R. (1981). War and Change in World Politics. Cambridge, Cambridge University Press
35. Knorr, K. (1975). The Power of Nations: The Political Economy of International Relations. New York, Basic Books
36. Baldwin, David A.(2013) "Power and International Relations." In Handbook of Internaitonal Relations, edited by Walter Carlsnaes, Thomas Risse and Beth A. Simmons. London: Sage.
37. Edward Mead Earle. (1986) Adam Smith, Alexander Hamilton, Friedrich List: The Economic Foundations of Military Power in: Makers of Modern Strategy from Machiavelli to the Nuclear Age, Princeton University Press.

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی خاورمیانه		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy of the Middle East	
پایه ☐ نظری ☒	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☐ عملی ☐	نظریه‌های اقتصاد سیاسی	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		تعداد واحد: ۲
رساله / پایان‌نامه ☐		تعداد ساعت: ۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان با انواع رژیم‌های سیاسی و نظام‌های اقتصادی در خاورمیانه، تنوعات و تحولات جمعیت‌شناختی، ایدئولوژیک و قومی مذهبی در خاورمیانه، وضعیت توسعه‌یافتگی، سیاست‌گذاری‌های توسعه و منابع مادی و انسانی در خاورمیانه و نیز ماهیت و تبعات اقتصادی و سیاسی مناقشات و تعارضات در خاورمیانه؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. عملکرد اقتصادی و خروجی‌های اجتماعی در منطقه خاورمیانه
دولت، بازار و جامعه در خاورمیانه
رشد اقتصادی و نتایج اجتماعی آن در خاورمیانه
کاهش هزینه‌های اقتصادی و تبعات اجتماعی آن در خاورمیانه
۲. رژیم‌های سیاسی در خاورمیانه
اقتصاد، رژیم‌های سیاسی و حکومت‌گری در خاورمیانه
بنیادهای تاریخی دولت‌سازی در خاورمیانه
رژیم‌های سیاسی در دوران پسااستعمار و پساوابستگی در خاورمیانه
۳. تأثیر تحولات جمعیت‌شناختی
الگوهای جمعیت‌شناختی مقایسه‌ای در خاورمیانه
نتایج اقتصادی تحولات جمعیت‌شناختی
رشد جمعیت و بازار کار در خاورمیانه
جمعیت جوان و مطالبات اقتصادی و سیاسی در خاورمیانه
۴. سرمایه انسانی: سلامت و آموزش
بخش‌ها و خدمات اجتماعی در خاورمیانه
شرایط بهداشت و سلامت در خاورمیانه
نظام‌های آموزشی در خاورمیانه
۵. امنیت غذایی و آب در خاورمیانه
شکاف و کمبود غذایی در خاورمیانه
فشارهای سیاسی و نتایج آن بر ناامنی غذایی
کمبود منابع آب و نتایج آن بر ناامنی غذایی
سیاست‌های توسعه، کژکارکردی در مدیریت منابع آب و تهدیدهای امنیتی آبی
۶. تجربه‌های دولت توسعه‌گرا در خاورمیانه
دولت به عنوان پیشران تحولات ساختاری: تجربیات دولت‌های ترکیه، ایران و مصر
رشد اقتصادی و تعارضات سیاسی در دولت‌های توسعه‌گرا
توسعه، اصلاحات و انقلاب در خاورمیانه

دولت توسعه‌گرا، اقتدارگرایی ساختاری و توسعه نامتوازن

دولت توسعه‌گرا و سرمایه‌داری جدید در خاورمیانه

۷. تأثیرات نفت بر توسعه در خاورمیانه

تأثیرات مختلف نفت بر حکومت‌گری

اقتصادهای نفتی

گذشته، حال و آینده شورای همکاری خلیج فارس

۸. جنگ، تعارض و نظامی‌گری در خاورمیانه

تأثیر هزینه‌های نظامی بر توسعه در خاورمیانه

تبعات سیاسی و اقتصادی جنگ و نظامی‌گری در خاورمیانه

نظامی‌گری و ترتیبات سیاسی و امنیتی در خاورمیانه

اقتصاد سیاسی شبه‌نظامی‌گری در خاورمیانه

۹. جنبش‌های اجتماعی، جامعه مدنی و همبستگی در خاورمیانه

بسیج اجتماعی در خاورمیانه

ناسیونالیسم در خاورمیانه

ایدئولوژی‌های غیرناسیونالیستی در خاورمیانه

بهار عربی و بسیج اجتماعی

۱۰. اسلام به عنوان راه‌حل سیاسی

اسلام‌گرایی به عنوان یک جنبش سیاسی و اجتماعی

اقتصاد سیاسی اسلامی در نظر و عمل

اسلام‌گرایان در قدرت سیاسی

۱۱. همگرایی در اقتصاد جهانی و منطقه‌ای

تجارت کالا و خدمات در خاورمیانه

قیمت‌گذاری جهانی نفت متأثر از متغیرهای خاورمیانه‌ای

تحرك سرمایه در خاورمیانه

مهاجرت نیروی کار در خاورمیانه

تأثیرات اقتصادی و سیاسی نیروی کار مهاجر بر کشورهای مبدأ و مقصد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با

تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کامت، ملاتی و دیگران (۱۳۹۶) اقتصاد سیاسی خاورمیانه، ترجمه: فریبرز ارغوانی پیرسلامی و سحر پیرانخو؛ تهران: نشر مخاطب

۲. میرترابی، سعید (۱۳۹۶) بیداری اسلامی و اقتصاد سیاسی نفت خاورمیانه؛ تهران: دانشگاه امام صادق (ع)

۳. احتشامی، انوشیروان (۱۳۹۶) اقتصاد سیاسی جنگ و انقلاب (بررسی سیر دگرگونی در منطقه خاورمیانه)، ترجمه: ایوب فرخنده و محمد سلامی استاد؛ تهران: دنیای اقتصاد
۴. اولریچسن، کریستیان (۱۳۹۶) اقتصاد سیاسی بین‌المللی خلیج فارس؛ ترجمه: فریرز ارغوانی پیرسلامی، سیدجواد صالحی و مهدی کشاورز، تهران: نشر مخاطب
۵. حکیمیان، حسن و دیگران (۱۳۸۳) دولت و تحول جهانی، اقتصاد سیاسی گذار در خاورمیانه؛ تهران: کویر
۶. آجیلی، هادی (۱۳۹۵) اقتصاد سیاسی انرژی کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا، تهران: هزاره سوم اندیشه
7. Gelvin, James L. (2016) The Modern Middle East: A History, Forth Edition. Oxford University Press
8. Alan Richards, John Waterbury (2007). A Political Economy of the Middle East. Avalon Publishing
9. Melani Cammett (2018). A Political Economy of the Middle East. Taylor & Francis

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سیاسی آمریکای شمالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Political Economy of North America	
دروس پیش‌نیاز:	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	نظریه‌های اقتصاد سیاسی	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مسائل اقتصادی و سیاسی کشورهای آمریکای شمالی (ایالات متحده و کانادا) در گذشته و عصر جهانی شدن با تاکید بر سیاست‌های اقتصادی آنها در قبال سازمان تجارت جهانی، شرکت‌های چند ملیتی، همگرایی اقتصادی و بحران‌های اقتصادی بین‌المللی است.

ب) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه؛ مفاهیم و مباحث نظری
۲. تاثیر ساختار سیاسی کثرت‌گرای آمریکای شمالی بر اقتصاد نولیبرالیستی این کشورها
۳. عوامل توسعه‌یافتگی و ثبات اقتصادی آمریکا
۴. اندیشه اقتصاد سیاسی در آمریکا
۵. ابعاد اقتصاد بازار آزاد در سیاست تجاری آمریکا
۶. سیاست‌ها و مداخلات اقتصادی آمریکا در سایر کشورها
۷. آمریکا و سازمان تجارت جهانی
۸. تجارت خارجی و رقابت‌های اقتصادی آمریکا
۹. بررسی بودجه آمریکا
۱۰. آمریکا، جهانی شدن و نابرابری
۱۱. رابطه شرکت‌های چندملیتی و آمریکا
۱۲. آمریکا و بحران‌های اقتصادی جدید
۱۳. پیوندها و همکاری‌های اقتصادی آمریکای شمالی و آمریکای لاتین
۱۴. بازتاب مسائل اقتصاد سیاسی آمریکا بر روابط بین‌الملل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. اشرف زاده، حمید، مجردنشرودی، مریم (۱۳۸۹) بررسی چشم انداز اقتصادی آمریکا، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی
۲. ابدالی محمدی، اکبر (۱۳۹۹) اقتصاد مقاومتی در آمریکا، ناشر: کتاب فردا

۳. ایپ، گریپ، آراین، محمد (۱۳۹۱) چگونگی کارکرد اقتصاد در دنیای واقعی: کندوکاوی در رکود اقتصادی آمریکا، مترجم: محمد حسین حکیمیان، ناشر: سازمان مدیریت صنعتی
۴. باسحا، مهدی، طاهرپور، جواد (۱۳۹۵) آسیب‌شناسی اقتصاد ملی و بین‌المللی ایالات متحده آمریکا، مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد
۵. ساکس، جفری دی (۱۳۹۷)، بهای تمدن، مترجم: وحید فرمان آرا، ناشر: آموزشی تالیفی ارشدان
۶. پوراحمدی، حسین (۱۳۸۴)، اقتصاد سیاسی و منافع استراتژیک نوین آمریکا در خاورمیانه، مطالعات منطقه ای ۱۳۸۴ شماره ۲۳ و ۲۴
7. Joel W. Johnson (2019), Political Economy of the United States, Routledge

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی شرق آسیا		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	Political Economy of East Asia	
نظری ☒ پایه ☐	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	دروس پیش‌نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐	نظریه‌های اقتصاد سیاسی	دروس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ☒		تعداد واحد: ۲
رساله / پایان‌نامه ☐		تعداد ساعت: ۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با پیش نیازهای اقتصاد خرد و کلان در زمینه‌های برنامه‌ریزی، سیاست تثبیت و توسعه اقتصادی، نقش بخش خارجی و قدرت‌های بزرگ در تحولات اقتصادی و تجاری منطقه و روند همکاری‌های درون منطقه‌ای و روابط تجاری کشورهای شرق آسیا با سایر زیرسیستم‌های منطقه‌ای.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه؛ مفاهیم و مباحث نظری
۲. توسعه اقتصادی در شرق آسیا
۳. پیش‌نیازهای اقتصاد خرد و کلان در شرق آسیا
۴. نقش و جایگاه شرق آسیا در اقتصاد بین‌الملل
۵. روابط تجاری کشورهای منطقه در درون و بیرون منطقه شرق آسیا
۶. تاثیر قدرت‌های بزرگ بر معادلات اقتصادی منطقه شرق آسیا
۷. روند تحولات و تغییرات ساختارهای اقتصادی در شرق آسیا
۸. نقش دولت در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی در منطقه شرق آسیا
۹. فرایندهای همگرایی در شرق آسیا
۱۰. مهمترین چالش‌های اقتصادی شرق آسیا
۱۱. مطالعه تطبیقی الگوهای توسعه در کشورهای شرق آسیا
۱۲. دورنمای تحولات اقتصادی شرق آسیا در قرن بیست و یکم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. موثقی، احمد (۱۳۹۶)، اقتصاد سیاسی آسیای جنوب شرقی، نشر قومس
۲. باری وین (۱۳۹۷) مالزی: مرد سرکش در زمانه آشوب، مترجم: جواد قربانی آتانی؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد
۳. دیوید اس. جی. گودمن (۱۳۹۷) چین: مرد کوچک با گام‌های بزرگ؛ مترجم: سجاد امیری؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد
۴. کیم هیونگ ای (۱۳۹۷) کره جنوبی: ژنرال توسعه، مترجم: جواد قربانی آتانی؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد
۵. دیان موزی، آر. اس. میلن (۱۳۹۷) کتاب سنگاپور: معماران مدرن؛ مترجم: داود حیدری؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد

۶. جی تایلور (۱۳۹۷)؛ تایوان: فرزند ژنرال؛ مترجم: داود حیدری؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد
۷. ریچارد بوید، بنو گالجار، نک - وینگ ان گو (۱۳۸۹) منازعه سیاسی و توسعه در شرق آسیا و آمریکای لاتین؛ مترجم: علی بی نیاز؛ انتشارات وزارت امور خارجه
۸. رونالد کوز، نینگ وانگ (۱۳۹۳) چین چگونه سرمایه داری شد؟ مترجم: پیمان اسدی؛ ناشر: انتشارات دنیای اقتصاد
۹. کنیچی اونو (۱۳۹۵) توسعه اقتصادی ژاپن: مسیر طی شده توسط ژاپن به عنوان کشوری در حال توسعه؛ مترجمان: شهرزاد مفتوح، ناهید پوررستمی؛ ناشر: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران
۱۰. ماندانا تیشه یار (۱۳۹۵) بررسی روند توسعه سیاسی دولت در کره جنوبی، دولت پژوهی سال دوم تابستان ۱۳۹۵ شماره ۶
۱۱. اسلامی، سعید، پناهی، علیرضا، امیری، اقبال (۱۳۹۵) پنجه ی ببرهای کوچک آسیا: «مدلی برای توسعه»، فصلنامه سیاست سال سوم تابستان ۱۳۹۵ شماره ۱۰
۱۲. فرشاد گهر، ناصر (۱۳۷۷) توسعه اقتصادی در شرق آسیا در قرن بیستم، مطالعات خاور میانه ۱۳۷۷ شماره ۱۴ و ۱۵
13. Ming Wan (2007), The Political Economy Of East Asia: Striving For Wealth and Power, Publisher : CQ Press

عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی اروپا		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد		Political Economy of European Union
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش‌نیاز: نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل
تخصصی ☐ عملی ☐		دروس هم‌نیاز: نظریه‌های اقتصاد سیاسی
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		تعداد واحد: ۲
رساله / پایان‌نامه ☐		تعداد ساعت: ۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با چگونگی شکل‌گیری اتحادیه اروپا و مراحل تحول نهادهای اروپایی با تأکید بر زمینه‌ها، ابعاد، علل، فرایندها، آثار، چالش‌ها و موانع پیش روی اتحادیه اروپایی در چارچوب همگرایی اقتصادی و تجاری موجود است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مقدمه؛ مفاهیم و مباحث نظری
۲. نظریه‌های همگرایی
۳. مراحل همگرایی در محدوده جغرافیایی اروپا
۴. شرایط و بسترهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و روان‌شناختی ناظر بر پیشرفت همگرایی اروپا
۵. تاریخ و مبانی فکری وحدت اروپایی
۶. تأثیر همگرایی بر سیاست و حاکمیت در نظام‌های سیاسی اروپا
۷. ابعاد و پیامدهای وحدت سیاسی اروپا
۸. ابعاد و پیامدهای وحدت اقتصادی اروپا
۹. ابعاد و پیامدهای وحدت پولی و مالی اروپا
۱۰. ابعاد و پیامدهای وحدت نظامی اروپا
۱۱. نهادها و ساختارهای تصمیم‌گیری در اتحادیه اروپا
۱۲. موانع وحدت اروپا
۱۳. نقش محوری فرانسه، آلمان، انگلستان، اسپانیا و ایتالیا در سیاست‌های اتحادیه اروپا
۱۴. نقش و جایگاه اتحادیه اروپا در نظام بین‌الملل
۱۵. آینده اتحادیه اروپا در قرن بیست و یکم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مک کورمیک، جان (۱۳۹۰)، اتحادیه اروپا «سیاست‌ها و روندها»، مترجمان: مهدی ذوالفقاری، محمدمهدی احمدی‌معین؛ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع)

۲. نیل نیوجنت (۱۳۹۳)، سیاست و حکومت در اتحادیه اروپا، مترجم: محسن میردامادی، ناشر: وزارت امور خارجه

3. Hazakis Konstantinos (2018), European Union Political Economy: Theory and Policy, Lexington Books
4. Paganetto, Luigi (2017), The Political Economy of the European Constitution, Routledge
5. McCann, Dermot (2010), The Political Economy of the European Union, Publisher : Polity; 1st edition
6. B. Whyman, Philip, J. Baimbridge, Mark, Mullen, Andrew (2014), The Political Economy of the European Social Model, Routledge

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز	
عنوان درس به انگلیسی:		Political Economy of Central Asia and the Caucasus	
نوع درس و واحد			
دروس پیش‌نیاز:	نظریه‌ها و تحولات نظری در اقتصاد سیاسی بین‌الملل	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	نظریه‌های اقتصاد سیاسی	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با عوامل، فرایندها، پویاها، مولفه‌ها و بازیگران تاثیرگذار بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری، ظرفیت‌های اقتصادی و تجاری منطقه، تحولات بخش‌های مختلف اقتصاد سیاسی، سیاست‌ها، برنامه‌ها و راهبردهای توسعه اقتصادی و تجاری کشورها و انواع همکاری‌های درون منطقه‌ای و برون-منطقه‌ای کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. -مقدمه؛ مفاهیم و مباحث نظری
۲. تجربه و تحلیل ظرفیت‌ها، منابع و زیرساخت‌های اقتصادی و تجاری کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز
۳. مولفه‌های تاثیرگذار بر اقتصاد سیاسی آسیای مرکزی و قفقاز
۴. جایگاه صنعت، کشاورزی و خدمات در اقتصاد سیاسی کشورهای آسیای میانه و قفقاز
۵. روابط تجاری کشورهای آسیای میانه و قفقاز
۶. تاثیر نفت و گاز و ترانزیت انرژی بر اقتصاد سیاسی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز
۷. نقش و تاثیر روسیه بر اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز
۸. نقش و تاثیر بازیگران فرامنطقه‌ای بر اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز
۹. نقش و تاثیر سازمان‌های بین‌المللی بر اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز
۱۰. موانع توسعه اقتصادی و سیاسی در آسیای میانه و قفقاز
۱۱. همکاری‌های درون منطقه‌ای در آسیای میانه و قفقاز
۱۲. نظام‌های پولی و مالی در آسیای میانه و قفقاز
۱۳. جایگاه و نقش آسیای میانه و قفقاز در اقتصاد بین‌الملل
۱۴. چشم انداز اقتصاد سیاسی آسیای میانه و قفقاز در قرن بیست و یکم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه طرح درس و زمانبندی جلسات برای پوشش تمامی مطالب سرفصل؛ ارائه محتوای درس به صورت مشارکتی با دانشجویان به نحوی که با تقسیم کار بین استاد و دانشجو و توزیع محتوای سرفصل تمامی برنامه در قالب یک ترم به‌طور کامل ارائه گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل: ارزشیابی مستمر و آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال بصورت نوشتاری و ارائه تحقیق

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مهدیزاده، غلامرضا (۱۳۸۹) سیاست‌های امنیتی و اقتصادی در آسیای میانه و قفقاز و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ناشر: بیشه

کریمی، جهانگیر (۱۳۸۶) توسعه و امنیت در آسیای مرکزی؛ ماهنامه ایراس، شماره ۱۸

۳. لطفیان، سعیده (۱۳۷۴) کمکهای اقتصادی و توسعه ملی در آسیای مرکزی و قفقاز: محرک رشد یا مولد وابستگی؛ مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز بهار ۱۳۷۴ شماره ۸
۴. رضایی اسکندری، داوود (۱۳۹۰). ادغام در اقتصاد جهانی و عملکرد نابرابر کشورهای آسیای مرکزی در دستیابی به هدف های توسعه هزاره، مطالعات اوراسیای مرکزی دوره ۴ بهار و تابستان ۱۳۹۰ شماره ۸
۵. بهمن، شعیب (۱۳۸۶). اقتصاد آسیای مرکزی؛ چالش ها و فرصت ها، ماهنامه ایراس ۱۳۸۶ شماره ۱۹
6. Assel Rustemova (2011), Political economy of Central Asia: Initial reflections on the need for a new approach, Journal of Eurasian Studies, Volume 2, Issue 1, Pages 30-39, ISSN 1879-3665
7. Martin C. Spechler (2012), The Political Economy of Reform in Central Asia, Routledge
8. Sorbello P. (2018) Oil and Gas Political Economy in Central Asia: The International Perspective. In: Raszewski S. (eds) The International Political Economy of Oil and Gas. International Political Economy Series. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-62557-7_8

